

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 2. De executoribus literarum & gratiarum de Beneficiis vacan.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

De Executoribus literarum & gratiarum de beneficiis vacantibus.

SVMARIA.

Executores, qui hodie dantur pro executione literarum Apostolicarum, super Beneficiis vacantibus, alij dantur pro executione literarum in forma gratiosa, quæ habent cordas seriatas, &c. n. 1.

Isti executores qui solent esse Canonici, aut alias in Dignitate constituti, quos pars petit, dantur Bulla separata, quæ habet cordas canapi, nisi fiat expeditio per Cameram, n. 2. & 3.

Alij executores dantur pro executione literarum in forma dignum, num. 4. & tunc expediuntur due Bullæ cum cordis canapi, numero quanto, ubi refertur earum tenor.

Circa quæ examinanda sunt aliqua dubia, numero sexto.

An requiratur receptio, & presentatio literarum, ut executor possit procedere? a num. 7. resoluitur affirmative; nam licet iurisdictionem asquirat à tempore date, illam tamen antea exercere non potest, nec sufficit ostendere executori Bullam existentem in plumbo, num. 10.

Translatio pensionis non valet, nisi litera facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, n. 11. Aut saltem processus fulminatus, in quo litera sunt insertæ, seu sumptum in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus, &c. n. 12. vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, &c. numer. 13. alias non valet literis non expeditis, contra Gambar. numero 14.

Milites S. Petri, & alij habentes privilegium transferendi pensiones coram Notario, & testibus, possunt illas transferre, etiam nõ ostensis privilegiis, nec literis reservationis pensionis, n. 15.

Ad exercitium iurisdictionis. requiritur presentatio literarum originalium, vel alias authenticarum, nec sufficit transumptum factum à Notario, seu copia à Notario subscripta, n. 16. & seqq. ubi ponuntur decisiones, & resolutio Rotæ.

An Episcopus possit exequi, seu expedire, literas in forma dignum, directas Vicario, seu officiali? Et sic an prouiso vigore illarum facta ab Episcopo sit valida? a numero 19. Resoluitur negative, & collationem tunc factam ab Episcopo non præbere titulum coloratum.

Conuerso non potest Vicarius se intromittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delegata, n. 22. nisi Episcopus cum sibi fuerit delegata, eam Vicario subdelegerit, non prius, nam causas delegandas non potest committere, n. 23.

Episcopus tamen recte potest suo Vicario dare facultatē conferendi Beneficia, etiam vigore alternatiue, nondum competentis, numero 24. Imo Vicarius habens potestatem conferendi, potest conferre vigore alternatiue, non concessa tempore commissionis, licet de ea nulla fiat mentio in commissione, numero vigesimoquinto.

Respond. cap. eam te, de rescript. ex quo iuxta communem intellectum, ubi scribitur Capitulo, seu alij, ut gerenti vices Episcopi, ut præbendam alicui conferat, literæ, & præceptum transferunt ad Episcopum. Quod

id procedit, quando scribitur vices gerenti Episcopi, non ut executori, sed ut tali vices gerenti, &c. numer. 26. & 27.

An commissio facta Vicario transeat ad successorem in Vicariatu? a numero 28. resoluitur contra communem transire, sicut commissio facta sub nomine Dignitatis transire ad successorem, etiam per viam commendæ, nisi sit facta cum qualitate, ex qua videtur respectus habitus ad personam, & non ad Dignitatem. & idem est in delegatione facta Canonico talis tituli.

De materia c. quoniam Abbas, de offic. delegati, remissionem n. 38. & 39.

An Vicarius Capituli sede vacante possit exequi, & expedire literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali, seu Vicario simpliciter? verbigratia Abulen. nam commissio Episcopo, vel eius Vicario, certum est non posse, a n. 40. resoluitur negative attento stilo Curie, & cancellaria, cum Rota cuius decisiones ponuntur, nõ inuare obseruationem & consuetudinem contrariam aliquorum Episcoporum, nec intrare legem Barbariorum, nec regulam de trienniali, &c. & an prouiso à Vicario Capituli possit fieri de nouo collatio, a n. 55.

An ubi ordinarius, cui sunt directæ literæ principales, in forma dignum, infra 30. dies non confert beneficium impetranti, sub pretextu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt surreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad 2. executores vigore Bullæ executoriæ a numero 59. resoluitur negative cum Rota, & respondetur rationibus in contrarium, & prouisum tunc à 2. executoribus, non inuare regulam de trienniali, nec obseruationem, & consuetudinem contrariam, &c.

Si officialis, cui primæ literæ sunt directæ, non possit illas exequi, quia erat mortuus Episcopus, vel quia erat interitus, seu conditor, vel ex alio impedimento. Secundus executor non possit procedere a numero 69.

Stante quod in supradicto casu non potest recurri à secundum executores, ad quem sit appellandum, seu recurrendum, a num. 72. resoluitur, videri appellandum ad Papam, & non ad Metropolitanum, nisi à reiect. & reprobat. in parochialibus à qua datur appellatio in examine in forma digni, licet non in concursu, & tunc Metropolitanum debere reiectum examinare cum suis examinatoribus synodalibus, seu cum aliis tribus à se electis, &c.

An interposita dicta appellatione possit recurri ad nuntium? a num. 80. resoluitur negative, nam excipiuntur causæ Beneficiales in sua facultate hic posita, & sic non potest in eis se intromittere, & fuit nulla declarata sententia lata vigore breuis nuntij, ut in deci. Rota posita, posse vero ad nuntium appellari non stante d. exceptione &c. & quando dicatur causa Beneficialis declaratur, n. 82. & 85.

An ordinarius, primus executor, possit executioni mandare literas in forma dignum, & conferre lapso termino 30. dierum, & moram purgare, re integra, &c. a num. 88. resoluitur affirm.

An si data in veritate negligentia primi executoris, secundus cui de ea non constat procedat, valeat eius executio, & processus a n. 91. resoluitur negative; nam hic non agitur de consolidata iurisdictione, seu accrescendo exercitio, sed de danda iurisdictione, &c. nõ tamen requiritur, quod secundus requiratur primus, & ei terminum assignet, &c. sed sufficit quod ex actis constet, &c.

Exe-

¹ Executores autem [†] qui hodie dantur pro executione litterarum Apostolicarum super Beneficiis vacantibus, [†] alij dantur pro executione litterarum in forma gratiosa, id est, quando collatio fit à Papa, & non committitur alteri faciendā ad inducendum, seu immittendum prouisum in possessionem Beneficij, &c. quæ literæ in forma gratiosa, expeditæ habent cordas fericas rubri croceique coloris; & isti executores, qui solent esse canonici, aut alias in dignitate Ecclesiastica constituti, quos pars petit seu nominat, dantur alia Bulla separata, & distincta sub eadem data, quæ dicitur executoria, & habet cordas canapi, nisi fiat expeditio per cameram, nam tunc possunt poni gratiosa, & executoria simul in vna Bulla, vt ait, Hieronymus Paulus in *practica Cancellar. in notabilibus super beneficiis reseruatis versic. nota quod in literis*. Rebuffus in *praxi in forma, & declaratione nouæ prouisionis in 4. Bullæ p. vt in literis quas ponit Flam. Parisius de resign. Benef. lib. 8. q. 7. sub n. 109.* quæ sunt per cameram expeditæ, non per cancellariam, & ita quotidie videmus, & tradit Mand. ad Lapum alleg. 127. lit. D. vbi ponit formam.

Alij executores dantur pro executione [†] litterarum in forma dignum, id est, quando collatio, seu prouisio, non fit à Papa, sed remittitur faciendā præuio examine (& sic literæ istæ dicuntur etiam mandatum prouisionis, seu de prouidendo) quia prouisus non fuit Romæ examinatus, nec fuit missa approbatio ordinarij, quo casu ponitur in calce supplicationis, & quo ad prouisionem committitur in forma dignum nonisima. Ex tunc expediuntur duæ Bullæ, & ambæ eum cordis canapi, quarum formulam ponit Paris. in *sua constitutione* 162. in Bullario, & ponitur à Flam. Paris. dict. *quest. 7. sub num. 187.* iuxta quam in Bulla, seu literis principalibus, quæ diriguntur ad ordinariū, & regulariter ad vicarium seu officialem dicendo verbi gratia *officiali Abulen. &c.* & committitur & mandatur eidem, vt si N. idoneum esse repererit Beneficiū eidem infra 30. dies postquam literæ [†] sibi præsentatæ fuerint autoritate Apostolica conferat, & assignet, &c. in altera vero bulla, quæ dicitur executoria, committitur & mandatur vni ex propinquieribus Episcopis siue eorum Vicariis, seu Officiali, & regulariter Officiali vni ex propinquieribus Episcopis, quem pars eligit, vt si ordinarius infra prædictos 30. dies Beneficiū non contulerit illis elapsis si prædictum N. idoneum esse repererit, &c. prædictum Beneficiū eidem conferat, & assignet, &c. vt latius habetur [†] in dicta constitutione, circa quæ opere pretium erit examinare aliqua dubia, quæ in praxi frequenter concurrunt.

Primo dubitatur, an requiratur receptio, [†] & præsentatio litterarum, vt executor possit procedere, &c. & respondetur affirmatiue, nam licet iurisdictionem acquirat à tempore datæ, [†] illam tamen exercere non potest ante præsentationem, & receptionem litterarum *casu super eod. 2. de appellatio. ad si. Ioannes Andreas in cap. eam te de rescript. in si. Corraf. 4. part. c. 1. nu. 22. late Ant. Gabr. de executione rei indicatæ conclus. 3. Molina de iustitia. 3. tom. disput. 599. num. 2. [†] & dictum est supra part. præceden. cap. 1. nu. 349. vbi vide, & limitationem adductam per Puteū decis. 275. lib. 3. Rotam decisione 230. lib. 2. part. tertia diuersorum, de qua per Mand. regula 27. cancellaria q. 17.*

¹⁰ Vnde inquit Staphileus de literis gratiæ [†] titul.

quibus modis expirent literæ ad Beneficia num. 7. quod non sufficit ostendere executori bullam, existentem in plumbo, licet illa iam sit plumbata; ex quo requiritur receptio litterarum, quamuis in tribunali auditoris cameræ, vt intelligi, hoc non bene feruetur.

Vnde etiam infertur translationem pensionis non valere; [†] nisi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice, seu executore, Crescen. decis. vlti. de concess. præbend. alias 197. Mohed. decis. 28. de remun. tation. alias 189. Mandos. de signatura gratiæ tit. de translatio. pensionum versic. nonnunquam. Massa ad formulam cameralis obligationis, de processu in princ. num. 5. Ferretus consilio 85. Flamin. Paris. de resignat. Benef. libro 6. questione 4. numero 37. & Sallust. Tiberius in pract. auditoris cameræ libro 3. cap. 6. nouæ addito, & Rota in vna Toletana pensionis de anno 1547. coram Cota 1. part. diuersorum dec. 69. & 25 aut saltem processus fulminatus, in quo ipse literæ sunt insertæ, [†] seu sumptum in forma vidimus, dummodo postea constet de originalibus, quando pars opponat, Achilles decis. 55. & 419. Puteus decis. 246. libro 3. Cresc. 2. de officio delegati, & prima de probatio. Mandos. supra versic. quaro clausula. [†] & Flaminus numero 13. *mero vicesimo octauo, vel supplicatio signata, quando adest clausula, etiam literis non expeditis, vel quod sola signatura sufficiat, vt in pensionibus pro Palatinis. Mandosus dict. versic. nunquam, & Flamin. numer. 36.*

Quamuis Gambarus de officio legati libro 6. questione 31. ex numer. 638. dicat valere translationem factam literis non expeditis, postquam literæ reperiebantur expeditæ de præsentis, & ita maiorem partem Rotæ obtinuisse.

Milites vero S. Petri, & alij habentes [†] facultatem vigore suorum priuilegiorum transferendi pensiones coram notario, & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegiis, Puteus decis. 344. lib. 2. & decis. 1320. lib. 3. part. 3. diuersorum, Mandos. supra versic. milites S. Petri, & Flam. de questione 4. nu. 40. & 41. Nec etiam erit illis necessarium ostendere literas reservationis pensionis, cum translatio non fiat illarum vigore, sed suorum priuilegiorum, & de translatione pensionum vide dicta supra. q. c. 5. illat. 11. a num. 239.

Et aduerte quod ad exercitium iurisdictionis [†] requiritur præsentatio litterarum originalium, vel alias authenticarum Abb. num. 6. & Felin. 8. & 9. in cap. cum iure peritus, de offic. deleg. Lud. Gomez in capitul. statum, numero 60. de rescriptis in sexto, nec sufficit transumptum factum à notario, seu subscripta.

Et fuit resolutum per Rotam in vna Trident. [†] 17. Beneficij del Rosal 12. Decembris 1594. coram D. Penna vt in sequenti decisio. quæ est notanda. Aparitijs de Serien. ad fundandam litem narratam in gratia sine viri, quam impetrauerat à felice. recorda. Sixto Papa V. de hoc Beneficio vrebatur decreto quodam citationis, Ordinary Trident. cui literæ gratiæ si neutri directæ fuerant, quod cum ad effectum excludendi litem necessario, versic. indam ad sustentandam gratiam si neutri nullum prorsus, & inualidum fuisse prætenderet Alphonsus de Samaniego, vtrique parte super dubio dando informantē dubitauit, an coram ordinario Trident. fuissent præsentatæ literæ originales, vel alias, ita authenticæ, vt decretum citationis illarum vigore factum foret legitimum, & validum, ad dictum effectum litis introducendæ. Et domini vtraque parte

informante censuerunt, non constare coram ordinario fuisse presentatas literas originales vel alias authenticas. & propterea decretum citationis illarum vigore factum fuisse nullum, quia Gregorius quidam qui die 27. Iunii anni 1587. nomine Apariti comparuerat coram ordinario ad notificand. ei gratiam Apariti, & petend. executionem eiusdem gratiae, solum exhibuit quandam copiam praedictae provisionis subscriptam per quandam Balthasarem Rodriguez, assertum notarium, qui assererat praedictas literas Apostolicas sua propria manu fideliter ex propriis originalibus transsumpsisse, & rogatum subscripsisse, hinc enim constabat coram ordinario non fuisse productas literas originales, ideoque iudicem nulliter citationem decrevisse, cum non aliter habuisset iurisdictionem, vel eius exercitium, nisi originali, vel authentico rescripto sibi solemniter presentato. Rota decis. 20. de concess. praebend. in nouis, & decis. 4. de officio deleg. in antiquis. Agidius decis. 110. versic. circa tertium dubium. Felin. in c. eam te num. 21. de refer. & in cap. sciscitatus, num. 12. & 13. eod. tit. Cassad. decis. 8. num. 10. & seq. de restit. spolia. & decis. 23. super regulis Crescen. decis. 5. num. 4. de fide instrument. idem decis. 13. de concess. praebend. Achilles decis. 2. de offic. deleg. Roma. conf. 353. num. 8. & ratio est, quia executor certus esse debet de sua iurisdictione per exemplar, & non per exemplum minus solemniter presentatum, maxime cum rescripti presentatio sit de processu, & illius potissimum fundamentum, ideoque fieri debet solemniter per manum publici notarii, & cum appositione testium cum iudici non credatur. Specul. de rescripti presentatione num. 3. 4. & 5. Eo vero magis defectus apparerebatur notus, quia neque constabat, quod in actis iudicis commissary fuissent exhibitae Bullae originales, cum in citatione per eum decreta, solum reperiretur inserta copia praedictarum Bullarum: nam idem ille Balthasar Rodriguez, assertus notarius, assererat se fideliter transsumpsisse illud transsumptum, ex alio transumpto processus originalis, quod euidenter quoque demonstrat differentiam inter copiam exhibitam, & copiam copie insertam, in dict. citatione, quia in copia exhibitae deerant subscriptiones expeditorum Cancellariae, quod plane ostendit illud non fuisse originale, nec copiam originali conformem, in copia vero copia insertam citationem, subscriptione saepe dictorum legebantur. Quia iste defectus tollebatur ex assertionem iudicis dicentis in principio decreti citationis se fuisse electum iudicem vigore unius Bullae Apostolicae Sixti Papae V. scripta in pergameno, & lingua Latina cum quodam sigillo plumbeo pendente ex filis sericis rubri croceique coloris, quia ex his non inferrebat ad realem productionem dictarum literarum coram illo, cum potius viderentur verba notarii in similibus citationis decretis de stylo apponi solita, quod colligebatur praeterea ex illis verbis in citatione sequentibus, cuius quidem Bulla tenor est qui sequitur, & tamen non sequebatur ibi, nisi tenor alterius copie, ut supra fuit ostensum, pro quo faciebat consuetudo ultra montes ingens, per quam ut ait Crescen. decis. 87. incipien. executor gratiae, extra Italiam omnes literas de Curia Romana venientes, homines vocant literas Apostolicas. Sed neque authenticam literarum copiam fuisse praedictam coram ordinario, ostendebant plures defectus solemnitarum requisitarum in transsumptando. Rursus non constabat praedictum Balthasarem Rodriguez qui transsumptum fecerat, fuisse notarium, neque erat verum illud fideliter transsumpsisse, cum inter copiam exhibitam, & copiam copie in citatione insertam essent varietates & differentia supra relata, unde nulla eis poterat adhiberi fides. Neque praedictis obsta-

bat Rota decis. 4. de concess. praebend. in antiq. quod etiam sine copia presentatione valet processus, cummodo postea quandocumque litera producantur, & de illis constet, quia respondebant domini, illam decisionem fuisse reprobata, Felin. in cap. sciscitatus num. 13. de rescrip. Crescen. decisio. 198. incipien. pensionis translatione. Roman. conf. 353. num. 6. Rursus non obstabat decis. Achilles 2. de offic. deleg. ubi Rota tenuit valere translationem pensionis factam coram executore vigore processus fulminati, in quo erant insertae literae Apostolicae: quia respondebatur, 1. insertum literarum in processu fulminato maiorem habere vim, quam transumptum factum a notario, cum in processu fulminato index attesteretur se vidisse literas originales easque inseruisse, & sigillum suum apposuisse, ut declarat Puteus decis. 246. num. 5. lib. 3. Concurrerant praeterea in illo casu multa adminicula, quibus suadebatur credendum fuisse inserto Chisanen. decis. 71. postremo cum fuisset processum extrajudicialiter, sine partis citatione, licebat peragere actum translationis pensionis, Achilles decis. 2. Puteus d. decis. 246. num. 3. versic. non obstat lib. 3. in casu autem proposito index executor non poterat exercere actum sine legitima citatione, praeterea neque decretum citationis poterat sustineri vigore ordinariae iurisdictionis, quia cum processerit tanquam delegatus ad iurisdictionem delegatam se restrinxit fecit enim actum tanquam index Apostolicus vigore literarum, & ideo nulliter processit ex praedictis Hostien. Imola, Abb. & alij in c. cum ex officij, ubi Fel. num. 25. versic. 4. conclusio, de praescriptione. nam qui potest procedere ex potestate valida & procedit ex potestate inualida ad quam se coarctauit, nulliter procedit, Puteus decisione 583. in 3. l. 2. Roman. consil. 343. num. 5. postremo non obstat doctrina Specul. in Rubrica de rescripti presentatione lib. 2. & titulus de instrumento edit. §. nunc dicamus, n. 11. tradendis modum procedendi in similibus actibus, ut scilicet literae originales transsumptentur ex quo non possunt in actis relinqui, & transsumptum paratur in actis, ex quo fiat illud transsumptum in decretum citationis inferendum, quae omnia licet obseruasse index videbatur. Quia fuit responsum veram esse doctrinam Specul. cum tamen non excludere solemnitates requisitas in transsumptando, neque veram & realem productionem literarum originalium. Quae proposito casu non fuisse seruata satis liquebat ex supradictis.

Et in eadem Triden. 10. Maij 1595. coram D. meo Corduba Episcopo Pacen. fuit resolutum, standum esse in decis. rationibus adductis in d. decis. constat enim quod index non fuit certus de sua iurisdictione, cum non fuisset presentatum originale, quod ex inspectione actorum bene probatur, ad tradita per Alex. cons. 55. nu. 12. l. 5. Aym. 107. n. 19. nam presentatio rescripti debebat fieri solemniter, per manum publici notarii, & cum appositione testium Specul. de rescrip. presentatione, in princ. & quando hoc deficit index non potest dici certus de sua iurisdictione, nec obstat quod praesumitur originale presentatum, & iudicem certum de sua iurisdictione per inspectionem originalis, eo ipso quod pars Alphonsi comparuit nil opponens de defectu iurisdictionis, & quod originale non fuisset presentatum, quo casu in tract. doctrina tradita per Emrichi n. 4. Abb. Fel. & Bellam. n. 10. in cap. cum iure, de offic. deleg. dicentes quod si pars compareat, ante sententiam non opponat de defectu iurisdictionis, eo quod originale non fuisset presentatum, si vellet opponere post sententiam, non potest. Nam domini duos terminos considerabant, alterum quod productio iurium sit de actis, alterum quod sint de actis instrumenta quae producuntur: quod ad primum dicen-

dum est fieri de actis statim quod est facta productio, parte citata, & si non possit dici de actis instrumentum, ut per Moheb. dec. 1. de procurator. quoad secundum iura sunt de actis si registrentur solemniter in illis, ut per Bellam. supra numero septimo, & inde iurisdic- tio iudicis consideranda est respectu iudicis, & respectu partis: res. postu iudicis, productio iurisdictionis debet esse de actis, & fieri per manum notarii publici, cum opposi- tione testium, ad tradita per specul. supra & respectu partis, si opponat debet instrumentum verificari, & regi- strari, ut tradit Bellam. d. numero octavo, licet vero non constet de productione & actu productionis sed de comparitione quadam coram dicto iudice, & de actu ex- tra iudiciali iudicis sine testibus, cui asserenti se fuisse de- putatum vigore Bullae delegationis, non est standum, nisi prius constet de delegatione, quia delegato non compe- tit iurisdic- tio cum effectu nisi post presentationem litera- rum, cap. super eo, de appellatio. & inde tollitur obie- ctum, quod cum pars fuerit citata ad dicendum contra & comparuerit, & nil opposuerit, iudex potest procede- re, cum enim iudex ante dictam presentationem litera- rum non habuerit iurisdictionem, consensus partium non potest validare processum. l. priuatorum. C. de iurisdic- tione omnium iudicum cum vulg. tenet in expresseo Francus in dicto capite super eo columna sexta, & ibi Decius numero vigesimo octavo & agit de con- ferendo iurisdictionem, quam priuati dare non possunt. Felin. cap. ceterum numero 21. de rescript. & testatur communem Gabr. de executione rei iudicatae conclu- sione 3. numero 3. cum ergo dicto iudici fuerit presen- tatum transumptum ex alio transumpto processus origi- nis, domini resolverunt standum esse in decis, cum illi non potuerit de sua iurisdictione constare ex supra- dictis.

19 Secundo dubitatur an Episcopus possit exequi seu expedire praedictas literas, in forma dignum, di- recta Vicario, seu Officiali, & sic an prouisio vigore illarum facta ab Episcopo sit valida?

20 In quo respondendum videtur negatiue, nam de- legatio, seu commissio facta Vicario, seu Officiali E- piscopo, non censetur ab Episcopo, nec de iurisdic- tione delegata Vicario Episcopus se potest intro- mittere, Cardin. 9. Bonifacius numero decimotertio in clem. & si principales, de rescrip. Decius in c. quis Ab. de offic. deleg. numero sexagesimo secundo Ripa in capite eam te, numero quadragesimosexto de rescrip. Pauinus de officio, & potesta. cap. sede vacan. 2. p. q. decima num. decimoquarto Bertach. de Episcopo 7. p. 4. lib. 9. 4. Re- buffus in praxi in forma Vicar. num. centesimo sexage- simo primo & in concordat. tit. de forma literarum exe- cutor. verb. recusauerint. late Sbrocius de vicario Epi- scopi lib. 2. quasi. 136. & libro 3. q. 51. qui plures refert, Zerola in praxi Episcopali. l. p. verb. Vicarius dubio 5. & 2. p. eodem verbo. s. primo Martinus Antonius Ge- nuen. in praxi Archiepiscopali Curia Neapolitana ca- pite octuagesimotertio sub numero undecimo & Zechus de republica Eccles. cap. vigesimo tertio de Vicario Epi- scopi s. 2. numero 4. vers. 9. Thom. Sanchez de matrim. l. 8. disput. vigesima septima numero trigesimo & in ter- minis de collatione, Nau. cons. 5. de offi. deleg. Iqui ta- men male ait, collationem tunc factam ab Episco- po praebere titulum coloratum. & habere locum reg. de trienniali, quod non videtur verum, cum commissio vigore cuius est facta de eo non can- ret, &c.

22 Sicut e conuerso non potest Vicarius se intro- mittere in causa, seu iurisdictione Episcopo delega- ta, Decius supra a num. 78. Felinus in d. c. eam te num.

decimoseptimo, Rebuff. in locis proxime citatis, & in reg. decimarum Cancellariae verb. aut Vicarios perpe- tuos, Nauar. d. cons. 5. num. 1. & cons. 4. praecedenti nu. 4. Achilles in cap. praeorum cap. 4. verb. iustitia, num. 5. Cuchus in institut. maior. lib. 2. m. 8. num. 116. & late Sbrocius d. lib. 2. q. 135. & Zerola, & Zechus supra, nisi Episcopus, cum sibi fuerit delegata, & eam Vicario subdelegauerit, non prius, nam causas, sibi delegan- das a Papa, & commissiones futuras non potest com- mittere, iurisdic- tio enim nondum competens, nec actus, nec habitus, committi non potest Rota deci. 2. de offi. deleg. alias 157. & 9. de offi. Vicarij alias obtingen- tesimo quadragesimo septimo in antiq. & 3. de officio Vi- cari in antiquior. & 6. de offi. deleg. alias 242. in nouis, Felin. in d. c. eam te nu. 17. & in c. pastoralis. 9. 5. nu. 1. de rescrip. Pauin. d. q. 10. parte 2. n. 33. Rebuffus in d. forma Vicariatus a numero centesimo nonagesimo nono & in aliis locis citatis Cuchus d. tit. 8. num. 111. & 115. Sbro- tius l. 2. quasi. 34. num. 6. & q. 39. num. 4. & 5. & quasi. 45. & 133.

Quamuis Episcopus recte possit suot Vicario da- re facultatem conferendi Beneficia, etiam vigore al- ternatiue nondum competentis, sed expediendae, seu concedendae, quia per alternatiuam, non datur Episcopo priuilegium, seu noua potestas conferen- di, sed solum remouentur impedimenta, ut dictum est praecedenti parte cap. primo numero vigesimo se- cundo.

Imo Vicarius habens potestatem conferendi, & 25 potest conferre vigore alternatiue, quae non erat ex- pedita, seu concessa, tempore suae commissionis, li- cet de alternatiua nulla fiat mentio in commissione, Putcus dec. 488. lib. 2. Thanis deci. 23. Sbrocius lib. 2. q. 86. & posthac late tradit Gonzalez glossa 42. a nu- mero 6.

Nec obstat tex. in c. eam te, de rescrip. tex quo iux- 26 ta communem intellectum Inn. ibi de quo Abb. nu. 14. Fel. 16. & Ripa a. n. 144. ibid. & Pau. 10. q. 1. p. n. 20. probatur, quod ubi scribitur capitulo, seu alij, ut ge- renti vices Episcopi ut praebendam alicui conferat, literae istae & praecceptum transeunt ad Episcopum, quia omisso quod ait Ripa d. n. 46. quod aliud in Vi- 27 cario aliud in vicegerente, quia vicegerens constitu- titur in defectum, vicarius vero non, respondetur quod illud procedit quando scribitur vicegerenti Episcopi, non ut executori, sed ut tali Vicegerenti, ut conferant praebendam, seu Beneficium spectans ad collationem Episcopi tamquam gerens, etiam in hoc autoritate Papae vices Episcopi, tunc enim E- piscopus tenetur mandatum hoc, seu praecceptum ad- implere, quia in effecta fuit factum potestati suae, & respectu illius, ut post Innoc. explicant Abb. & Fel. sup. quos sequitur Sbrocius d. q. 136. nu. 9. 10. & 11. esto propter praecceptum talis collatio diceretur facta au- thoritate Apostolica, & non ordinaria ex glo. in ca. cum in aliquibus, verb. concedimus de rescrip. in 6. qua- 28 ibi sequuntur Francus n. 7. & alij, & Fel. d. c. eam te n. 11. quamuis Decius ibi n. 35. teneat contradictum co- mune intellectum, & quamuis Ripa n. 50. & segg. putet mandatum esse ibi Capitulo, ut executori A- postolico in defectu Episcopi mortui quos Carpit- additio Decij ibi litera. I, in proposito autem scribi- tur Vicario Episcopi, ut executori, & non ut vice- gerenti Episcopi, & agitur de collatione beneficij affecti, seu reservati, & sic spectantis ad prouisionem Papae priuatiue ad ordinarium.

Tertio dub. an commissio facta Vicario, & transfe- rat ad successorem in Vicariatu, seu an Vicarius suc-

cessor possit exequi, & expedire dictas literas, & dispensationes directas Vicario tempore antecessoris.

29 Et videtur quod sic, ¶ nam delegatio, seu commissio, facta sub nomine dignitatis transit ad successorem in dignitate, cap. quin Abbas, de officio delega. & ibi Doct. etiam successor dignitas sit data in commendam, ¶ Decius in d. c. quomam Abb. n. 44. Probus ad Monach. in c. nemo de elect. in 6. a. n. 23. Sarnen. in rez. de trienniali, 7. 5. vers. ex quibus omnibus infertur. Rebuff. de pacificis possessor. n. 53. alias 42. & Corral. de Benef. l. p. ca. 6. nu. 8. ¶ nisi sit facta delegatio sub nomine dignitatis cum qualitate tamen, ex qua videtur respectus ad personam, & non ad dignitatem, ut in vna Capuana de anno 1552. coram D. Rosfanen. in qua fuit resolutum, quod commissio facta Episcopo sub nomine dignitatis, cum qualitate tamen, ex qua videtur respectus ad personam habitus, & non ad dignitatem, ut quia committitur Episcopo Tridentino, Neapoli commoranti, durat in persona illius etiam si transferatur ad aliam Ecclesiam, & non transit ad successorem in Ecclesia Tridentina, Abb. in c. quin Abb. n. 8. de offic. deleg. Monachus in c. statutum de rescr. in 6. vt per Chifanen. decis. 36. Guidobonum. 81. Cottam. 69. & Oradinum. 68. & tradit Mandosus de commissione commiss. 28. ad finem.

32 Sed in proposito communis opinio, tam legistarum, quam canonistarum, est quod iurisdictio delegata Vicario Episcopi, per eius obitum, vel remotionem ab officio expirat, & sic non transit ad successorem, quia dignitas Vicarij extinguitur per eius mortem, vel remotionem, & alius qui subrogatur de nouo creare dicitur, & sic non repetit dignitatem, quae delegationem sustineat, vt in dignitatibus perpetuis, quam sententiam tenent Bart. in l. more maiorum, in si. & ibi Iaf. n. 65. & alij ff. de iurisdictione omnium iudic. Ant. de Butrio n. 25. Imola 19. Fel. 7. Decius 61. & Beroius 100. in dict. c. quin Abbas, & dicunt communem Decius, & Beroius ibi, Gigas consil. 48. Cauat. decis. 40. nu. 22. dicentes eam receptiorem & magis communem, & Cardin. Mantica de coniecturis l. 8. tit. 17. n. 3. Quam etiam vti communem, & veriorrem secuta est Rota vt per Achilleum decis. 51. seu 3. de officio vicarij, & in vna Papien. bonorum. 3. Maij 1578. coram Illustrissimo Lancelloto, quae habetur. l. p. diuersorum dec. 200. Flam. Paris. de resign. Benef. l. 7. quæst. 24. num. 78. sequitur etiam Pacianus de prob. l. 2. c. 33. n. 6.

34 Nihilominus tamen contraria sententia ¶ est æquior, & in praxi recepta, & tenenda, Abb. in d. ca. quin Abbas, num. 10. & 11. & Cardin. ibi, & in clem. 2. de rescript. 9. 5. vbi glossa verb. principalis, & Bonifacius num. 51. Pauinus d. qu. 10. 2. parte num. 13. Probus ad Monachum in d. c. nemo de elect. in 6. Gambarus de officio legati. l. 8. num. 97. Capra consil. 37. nu. 32. Hieronymus Gabriel, qui plures refert consil. 33. l. 2. qui ait hoc non solum procedere, quando constat ex coniecturis Papam habuisse rationem tribunalis, sed etiã dubio, Cuchus dict. tit. 8. a. num. 12. Anastasius Germonius de indultis Cardin. §. Hieronymo nu. 57. Flam. Paris. de resign. l. 1. §. 11. a. n. 17. Mart. Ant. Genu. sup. c. 82. n. 2. dicens, in Curia Neapolitana obseruari, & videtur tenere Marchesanus de commissio. 2. p. c. 6. de commissio appellations num. 38. & tenet Sbrocius l. 2. §. 67. quamuis lib. 3. §. 49. vbi hanc questionem ex professo tractat solum, eam sequatur, vbi ex coniecturis percipi possit Papam habuisse rationem tribunalis, & quod alias non recederet à supradicta magis com-

muni, & Thomas Sanchez s. num. decimo & trigésimo primo.

Ec hanc nostram sententiam alias ¶ secuta est Rota, vt per Puteum decisione 487. lib. 2. c. de off. 151. libro 2. p. ar. 3. diuers. & Chifanen. decisione 139. de qua supra p. preceden. c. 8. n. 153. & in vna Syracusana illegitimitatis 10. Dec emb. 1575. coram D. Cantuicio, quæ est 2. p. diuers. decis. 12. & per Ant. M. Papaz. in additio. ad Rotam dec. 1. n. 3. & decis. 4. in fin. de officio Vicarij, & decisione trigésima tertia de procurator. numero secundo in nouis.

37 Erad rationem contrariæ sententiæ ¶ supra adductam responderi potest, tunc iurisdictionem delegatam Vicario esse in suspenso, donec alius subrogetur, vel sustineri à tribunali. Quamuis Cuchus supra n. 14. dicat Vicariatus dignitatem perpetuam, & continuam esse.

Et idem ait Anast. ¶ Germonius supra n. 78. in de legatione facta canonico, dicendo canonico S. Margaritæ, vel alterius tituli cum in aliqua Ecclesia omnes canonici habent titulum, vt in Catholonica quod transeat in successorem, & Thomas Sanchez supra n. 12. quamuis contra teneant Felin. supra & Decius num. 59.

38 Et circa materiam d. c. quin Abbas ultra ordinarios ibi, & in d. l. morte videndus est Anast. Germonius in d. §. Hieronymo, numero 41. Thom. Sanchez d. disput. 27.

39 Et an hodie dispositio illius tex. ¶ procedat in iudicibus in synodo deputatis, qui dicuntur iudices seculares, iuxta decretum Concilij sessione 25. cap. 10. de reformat. vide infra parte nona capite secundo à num. 349.

40 Quarto dubitatur, an vicarius, ¶ seu officialis capituli sede vacante, possit exequi, & expedire dictas literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali seu vicario, simpliciter dicendo verbi gratia officiali Abulæ, nam commissio Episcopo, ¶ vel eius vicario, certum est non posse expediri per vicarium capituli, sede vacante, cum non sit vicarius Episcopi, sed iurisdictionis Episcopalis, gloss. in d. clem. & si principalis verb. Episcopi, & ibi Doct. Felin. in d. c. eam te n. 17. Pauin. d. §. 10. 2. p. n. 2. Lamber. de iure pat. 3. p. 2. l. §. 1. ar. 7. n. 3. Cuchus d. tit. 8. n. 39. Sbrocius l. 1. §. 16. Mart. Ant. Genuen. c. 84. n. 12. quamuis Decius d. c. 23. de vicario Episcopi. §. 1. n. 1. dicat dici vicarium Episcopi, etiam qui deputatur à Capitulo sede vacante, & quamuis contrarium in prop. teneat Tho. Sanchez d. disput. 27. n. 33.

42 Et quidem in proposito ¶ dubio videtur affirmatiue respondendum, nam vicario, seu officiali capituli sede vacante possunt de iure dirigi delegationes & præscripta Papæ non secus ac officiali Episcopi, cum sit vicarius seu officialis iurisdictionis Episcopalis, d. gloss. verb. Episcopi, d. clem. & si principalis, & ibi Imola n. 20. Card. 15. & Ab. sub n. 1. Pauin. d. §. 10. 2. p. n. 8. & 9. Hier. Paul. in pract. Cancell. §. de iudicibus & eorum ordine vers. item nota. Rebuff. in praxi tit. de Vicariis Episcoporum num. quarto. Sbrocius leg. secunda quæst. vigésima tertia numero 3. & Flores §. 4. numero 11. & alij quamuis dubitet Bonifacius in d. clem. si principalis num. 32. & ita in Hispania solent nuntij causas delegare officiali capituli sede vacante.

43 Et licet Vicarius, seu Officialis, ¶ verbi gratia Abulen. capituli sede vacante, non sit vere Vicarius, seu Officialis Episcopi, vt dictum est, tamen Vicarius, seu Officialis Abulen. capit. sede vacante, absolute vere, & simpliciter est Vicarius, seu Officialis Abulen. vt

len. vt patet, ergo, & si sic practicum est in aliquibus Episcopatibus Hispaniæ sede Episcopali vacante, & ita praxim seruare ait Flores ibi, & tenet Thomas Sanchez supra n. 31.

44 His tamen non obstant. contrarium est tamen tenendum vt certum, attento stilo Curie, & Cancellariæ, quæ sede Episcopali vacante non dirigit huiusmodi literas in forma dignum, nec dispensationes, &c. officiali capituli, qui non confidit de illo, sed Episcopo viciniore, seu eius officiali, de quo stilo testatur Hier. Paulus de practica Cancellariæ in prin. vers. circa qualitatem personarum, & est notissimas omnibus in Curia mediocriter versatis, & apparet ex literis, quæ huc transmittuntur directe viciniore, in quibus dicitur, quod quia sedes Episcopatus partium vacat committitur illi, tanquam viciniore &c. & clarius ex literis mutationum iudicum, quæ occasione sedis vacantis 19. notatæ tempore prædictarum literarum directarum officiali illius Episcopatus simpliciter, vel superuenientis, ante illarum executionem, in quibus in substantia dicitur, quod quia prædictæ literæ directæ fuerunt officiali, verbi gratia Abulen. & sedes dicti Episcopatus vacet, ideo vt dictæ literæ debitum consequantur effectum, committit viciniore illarum executionem, &c. & vide super hoc literas perinde valere datas anno 1600. cuiusdam prouiso à Vicario Capituli Abulen. sed vacante, de quodam Beneficio simplici, per resignationem in quibus dicitur, quod officialis procedat ad executionem priorum literarum, in forma dignum, ac si à Vicario capituli executionem non essent, absoluen- do illum ab inhabilitate, propter intrusionem, & perceptionem fructuum incursum, & remittendo ei fructus perceptos, ita tamen vt prius debeat dimittere libere dictum Beneficium in suis manibus, &c. cum ergo Curia & Cancellaria, nolit committere officiali capituli sede vacante, aperte constat sub nomine officialis, seu vicarij, absolute prælati in literis quæ diriguntur officiali, verbi gratia, Abulen. intelligere officialem Episcopi & non capituli.

45 Et confirmatur ex d. constitutione Pij V. 162. t in qua mandatur, quod literæ in forma dignum, dirigantur ad Episcopum Diocesenum, aut ad Vicarij generalem, aut Officialem eiusdem Episcopi, dis- cussæ ad elect. impetrantis.

46 Et ita in terminis resoluit Rota in vna t. Herden. pensionis siue vnionis 4. Maij 1583. coram D. Seraphino, vt in sequenti dec. Iterum causa proposita fuit resolutum sententiam, de qua agitur fuisse nullam, cum enim delegata fuisset causa à Sede Apostolica Officiali Herden. cuius officium expirauerat per obitum Episcopi, & à c. deputatus fuisset alius officialis sede vacante licet successorie c. in locum Episcopi respectu iurisdictionis ordinariæ, tamen non succedit respectu iurisdictionis delegatæ, Abb. c. cum olim, col. penult. vers. 5. dubitatur, de maiori. & obed. Felin. c. eam ten. 17. de rescrip. Decius c. quin Abb. nu. 15. de offic. deleg. cum alio per in- formantes allegatis, quod eo maxime in casu isto procedit, cum ageretur de re in qua c. habebat interesse, & ideo non erat conueniens, vtingeretur vice iudicis & partis, Bar. in l. qui iurisdictioni, de iurisdictione omnium iudicum, & stilo Cancellariæ est vt deputentur executores literarum Apostolicarum officiales Episcoporum, non autem capitulorum, & isti officiales non inscribuntur officiales Episcopi Herden. vel Archiepiscopi Toletani, sed simpliciter officiales Herden. Toletani, & sic singulis, non obstat quod dicitur de pro- rogatione, tum quia non potuit prorogari cum ageretur de alienatione rei Ecclesiæ, ad notata per Beronum confi. 22. nu. 46. l. 2. Tum quia respectu delegata iurisdictionis non poterat fieri prorogatio. c. P. & G. in fi. de officio deleg. Felin. c. cum olim, el. 1. in prin. eodem tit. Socinus in cap. significasti, numero 21. de foro com- petens, sed & omnem tollit difficultatem in pronuntian- do restrinxit se, & tulit sententiam vii executor Aposto- licus, non obstat quod dicitur deputatum fuisse a nuntio, quia non est verum in facto, sed nuntius qui prius inhi- buerat renouando inhibitionem reliquit totum nego- tium in eo statu, in quo erat ab initio, & ita alias fuit decisum in vna Papien. coram illustrissimo Lancell. de anno 1579.

Idem etiam nouissime fuit resolutum in t. vna A- 47 bulen. Beneficij de Mombeltran coram D. Lita vt in decisionibus seq.

Abulen. Beneficij 26. Iu-
ny 1596.

Domini resolverunt gratiam Aluari esse verifica- tam, nam de clericatu constat ex depositione 7. re- sistis super 4. dum dicit, quod de tempore resignationis e- rat clericus, & presbyter, & sic per consequens non po- test dubitari de eius idoneitate, quoad effectum obtinen- di Beneficium simplex, quale est, de quo agitur ad glos- sam in verb. reputamus, in clem. 1. de concessio. præ- bendæ, & notatur per Doct. in c. cum in cunctis. 9. in- feriora de electione maxime cum ex depositione p. su- per 11. constat quod de eo tempore Aluarius erat lector, & fuerat approbatus ad curam animarum, quod autem Beneficium de quo agitur non requirat residentiam, vlt- tra quod id inspicari non debet stante Agidij decisio. 675. & Rota diuersorum dec. 17. p. 1. concludenter pro- batur ex confessione, de qua in precibus Ferdinandi 1. cum te C. de transactio. Rota decif. 44. de testibus in antiquis, valor huius Beneficij expressus iustificatur ex decif. factis ad fauorem Ferdin. & ex depositione p. testis super 50. qui optimam rationem sua deposit. red- dit, & etiam deponit de publica voce & fama, maxime cum pro iustificatione gratia sufficiat semiplena proba- tio. Mohed. decisione 21. n. 3. de renuntiatione Veral- lus decisio. 233. part. 1. fuit dictum in illa Mediolanen. Beneficij 11 Decembr. de anno præterito coram R. P. D. meo Orano, & in pluribus alijs causis, quod autem Ca- rolo resignanti vna cum pensione eidem reservata 120. ducatorum, remanserit unde commodè viuere potest, sa- tis ex eo probari existimantur domini, quod coniuncta deposit. p. testis iuxta 11. & super 3. ar. 6. testis iuxta 10. & super 7. art. 6. & 7. testis iuxta 2. & super 3. art. cum mandato procuræ per eum dato ad resignandum, constat eidem remansisse redditus scutorum 500. vltra redditus patrimonij, quib. mediantibus non est dubium quod quis commodè viuere potest, vt ipsi testes dicunt, & experien- tia docet quæ rerum magistra est l. 3. C. vt in possess. ea- tur, &c. quam fit, de elect. in 6. Illud solum mihi diffi- cultatem facit, & non modicam, quod non exhibetur pro- uiso ipsius Aluari, de cuius iustificatione agitur, sed so- lum mandatum de prouidendo in forma dignum, quod non est collatio seu prouiso, Cassad. decif. 1. num. 6. lite- penden. & tenuit Rota in illa Salamantina portionis 23. Iun. 1586. coram bona mem. Bubalo, unde quemad- modum de potentia ad actum inferri non potest, ita nec de mandato prædicto an executionem ipsius mandati, quæ vii in facto consistens non præsumitur. l. in bello. 9.

facte. ff. de captiuis, & postliminio rueris. la. f. ueratio. C. de non numer. pecu. & c. cum in iure, de officio deleg. & licet domini dixerint, quod ex quo Aluarius ab executore fuit inductus in possessionem d. Beneficii, frustra queritur de collatione, cum talis inductio propriam vim collationis habeat, ut post Io. Andr. Compositellum, & alios in c. transmissa, de elect. Ro. decis. 16. de concess. preb. in nouis, qua etiam praesumitur facta seruatis seruandis stante quod agitur de executione gratiae, absque contradicatore. Put. 144. l. 2. at tum animus meus non acquiescit, ex quo primus testis qui solus deponit de possessione Aluari non dicit fuisse in ea immissum ab executore d. mandati de providendo, quo casu intraret responsio dominorum, sed solum dicit quod vidit de mense Augusti 1590. publicare, resignationem & accipere possessionem, unde cum potuisset dictam possessionem propria auctoritate apprehendere, ut ex parte Ferdinandi praetenditur, vel de manu alterius quam executoris deputati in dicto mandato de providendo accipere non potest, propterea concludi Aluarum in ea fuisse immissum ab ipso executore deputato, ad effectum, de quo agitur ad tex. in c. in praesentia, de probatio. & in l. non hoc. C. unde cognati, cum vulga. & ideo bonum esse existimo superfedere in expeditione huius causa, & iterum partes super hoc audire, cum melius sit peccare in tempore, quam in iure.

In eadem t. 13. Iunij 1597. coram eodem.

Domini resolverunt gratiam Aluari non esse iustificatam quoad collationem, nam ad effectum ut inductio in possessionem Beneficii vim collationis habeat, requiritur, quod fiat ab eo, seu demandato illius qui habet auctoritatem conferendi, Rota in dec. 16. n. 2. de concessione prebende in nouis. Oldrad. conf. 143. Rebuff. de pacificis possessor. n. 21. & ratio est in promptu, quia tunc bene inuit illud vulgare dictum, qui vult consequens, velle videtur omne antecedens necessarium ad illud, l. ad rem mobilem. ff. de procurato. cum aliis per Abb. conf. 76. n. 3. p. 2. quod quidem inuitare non potest, ubi is qui tradit possessionem Beneficii, non habet potestatem conferendi, stante quod pro validitate cuiusque actus duo copulatiue requiruntur, voluntas scilicet, & potestas, ut omnibus notum est, unde cum hoc casu non constet Aluarum fuisse immissum in possessionem Beneficii, de quo agitur ab eo, cui directae erant literae Aluari, in forma dignum, & sic ab habente potestatem conferendi, nec de illius mandato illi, & c. & ad illud quod notarius dicat Aluarum induxisse in possessionem, vigore provisionis eidem factae, fuit responsum non constare de ipsa provisione, seu collatione a delegato facta, & Egid. decisio. 248. Nec circa eam attestationi notarii standum esse, cum notario non sit credendum, nisi de actibus coram testibus gestis, Putens decisione quinta numero primo libro tertio & prout in terminis tenuit Rota in illa Forolimien. Beneficii 30. Octobr. 1597. coram R. P. Domino Penna, ultra quod ubi etiam constaret de ipsa provisione, illa ubi facta non ab Episcopo, nec ab officiali illius, qui tunc tempore talis esse desierat per mortem Episcopi, de qua deponunt testes Ferdinandi clem. fin. de procurator. Putens de officio Capituli sede vacante p. 2. q. 10. columna 5 in principio, sed ab Officiali Capituli nulla omnino esset, cum talis executio specialiter delegata per Papam Episcopo, & officiali illius, sede vacante, non transeat in Capitulum, Egid. decisio. 166.

Rota decisione 6. de officio delegat. in antiquis, Fel. in c. eam te verficulo in mandato, numero 17. de rescript. cum aliis allegatis per informantes, & ad illud quod officialis Capituli sede vacante sit vere officialis & quod ei dirigi possint delegationes similes, non secus, ac diriguntur Episcopo, & eius officiali sede ipsa non vacante ad glossam in clementina & si principales, in verb. Episcopi, ubi Imola numero 20. de rescript. cum aliis, licet per informantes pro Aluaro deductis fuit responsum id quidem posse fieri, sed non fuisse factum, cum attentata data literarum in forma dignum, qua omnino attendi debet capite eam te de rescript. ubi glossa in verb. datam aperte constat directas fuisse officiali Episcopi, & non Capituli, de quo tunc probabiliter cogitari non potuit, cum adhuc ille in rerum natura non esset, & mors futura Episcopi respectu temporis non esset certa officialibus Papae, qui dictas literas, in forma dignum, certis personis & non incertis dirigunt exequendas, ultra quod per datariam, & Cancellariam executiones huiusmodi literarum, in forma dignum non solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius Vicario, ut bene deponunt testes, de quibus in summario Ferdinandi, an autem hodie dicta gratia de conferendo, in forma dignum, demandari possit executioni per Rotam iuxta clementinam auditor de rescript. particulariter videre volunt Domini, considerantes decisionem huius articuli ab eo pendere, an beneficium hoc vacauerit per resignationem, & non per obitum ipsius resignantis?

Circa quam decisionem animaduertendum t. st. 49. Praecipuum eius rationem esse illum, quod per datariam, & Cancellariam, huiusmodi executiones non solent sede vacante delegari officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel eius vicario, & si enim forent etiam delegari officiali Capituli, nomine officialis Abulen. veniret etiam officialis Capituli sede vacante iuxta supradicta, & si tempore datae non esset officialis cap. sed Episcopi co mortuo delegatio transiret in Vicarium Capituli tanquam successorem in vicariatu Abulen. iuxta dicta in dubio praeced. sicut transiret in vicarium Episcopi successoris, nec inuabit obseruantia, seu consuetudo contraria aliquorum Episcopatum Hispaniae, ad effectum, vt in illis possit officialis Capituli sede vacante exequi, & expedire dictas literas & dispensationes, nec ad effectum vt collationes, seu dispensationes per eum factae sint validae, non enim potest d. obseruantia, seu consuetudo releuare, nec aliquid ius dare, stante d. stilo Curiae, & Cancellariae, quae est organum Papae, ex quo clare apparet non esse suae intentionis committere officiali Capituli, & d. obseruantiam esse contra mentem committentis, in commissionibus namque ac delegationibus attendenda est mens delegantis, cum de ea constet, vt in proposito ad decisionem secundam Agidij, & Rotam in causa Conchen. pensionis supra adducta praecedente parte, capite 3. dubio octauo numero 148 & ibi dicta, & dubio decimo sexto numero 241. & capite primo eiusdem partis numero 536. ultra quod sunt etiam multi actus t. in contrarium in illis Episcopatibus, maxime in hoc, ubi reperiuntur multae Bullae commissae viciniori propter eadem vacantem, & aliae expedite ante obitum Episcopi, quae narrata morte committebantur viciniori, & aliqui etiam vicarij sede vacante in hoc Episcopatu nolebant expedire dictas literas, & dispensationes, unde consuetudo non potest dici vniuersalis, aut potest dici interrupta.

Nec rursus potest in proposito intrare flex Barba-

rim. ff. de officio preoris. nam ultra communem errorem requirit auctoritatem superiorem, vt diximus precedenti parte capite. 4. a numero 281. quæ licet deficit.

33 Posset tamen data d. obseruatia, t̄ & consuetudo deferuire ad excusandum partes à mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi fiat collatio, præsertim in doctos, error enim prædicti stili est veluti error facti Staphil. de literis gratia, in præfatione, versiculo his ita numero quarto & quinto & faciunt tradita infra parte nona capite secundo numero vigesimo septimo & seq.

Nec taliter prouisum videtur iuuare regulam t̄ 54 de triennali, ex quo non habet titulum coloratum ex prouisione Apostolica, vel ordinaria, prout regula requirit, ille enim titulus nec est ab ordinario, nec à Commissario Apostolico.

Et quamuis t̄ in d. causa Abulen. Beneficij de Mō- 55 beltran. 4. Iulij 1597. coram eod. D. Lita fuit resolutum, collationem hodie posse fieri Aluaro, vigore clem. auditor de rescriptione in executionem suæ gratiæ in forma dignum, vt in sequenti decisione Resoluerunt domini collationem hodie vigore, clem. auditor de rescriptione posse fieri Aluaro in executionem gratiæ quam habet in forma dignum ea ratione, quia vere beneficium hoc vacauit per resignationem ad fauorem d. Aluari admissi, & non per obitum resignantis licet resignans ipse decesserit, antequam demandata fuerit executioni dictæ gratiæ iuribus, & rationibus in illa Burge. canonicatus 28. April. præteriti coram R. P. D. Pamphilio, quas non repeti breuitatis gratia, nec dubitari potest, quin dispositio clem. auditor habeat locum, etiam in gratia emanata in forma dignum, vt fuit resolutum in vna Legionen. canonicatus 28. Octob. 1574. coram D. Serrens. nostro, cuius copia data fuit, & ad illud quod hoc in casu resignatio fuerit facta non simpliciter, sed reseruata pensione ad fauorem resignantis, cum clausula, & non aliter nec alio modo, quo fit vt non data effectuali acquisitione dictæ pensionis resignanti, pro nō facta habenda videatur ipsa resignatio, ad tex. in l. cedere diem ff. de verb. significatione in l. pecuniam quam ff. si certum petatur, & notatur per Crescentium decisione nona de renuntiatione in impressis, & ita per consequens beneficium huiusmodi videatur potius vacare per obitum resignantis, quam per resignationem, fuit responsum contrarium verum esse, ex quo hac resignatio omnino perfecta fuit, etiam respectu d. acquisitionis pensionis resignati statim, atque fuit admissa per Papam & in Cancellaria extensis fuerunt consensus resignantis, & resignatarij viuentis, ad decisionem 228. Crescent. d. decisione nona Gab. conf. 198 n. 3 l. l. Gomez in reg. de infirmis questione 31. Rota decisione 471. numero vndecimo & seq. part. secunda nec respectu resignatarij censi potest conditionalis, ad effectum, de quo agitur, ex eo quod fuerit admissa in forma dignum, & non simpliciter, si quidem conditio quæ inest dictæ gratiæ, data idoneitate Aluari, quæ post modum per hominis ministerium detegitur tunc temporis respectu effectus iuris, & certa, & satis purificata dicitur. l. institutio talis. ff. de condition. institution. cum aliis, de quibus in dicta decisione Burgen. Canonicatus coram R. P. D. meo Pamphilio quæ tollit omnem difficultatem in hac causa. Tamen pro parte Domini Ferdinandi de Pesquera t̄ fuit allegatum id procedere confidendo solum potestatem auditoribus datam per d. clemem. sed considerando personam Aluari Gonzælez non posse etiam fieri collationem, quia erat incapax, & inhabilis, cum esset intrusus sine tit, & per-

cepisset fructus tot annis, & quod non erat iam in tempore constitutionis Greg. XIII. de publicandis resignationibus disponens, quod resignatarius teneatur infra nouem menses capere possessionem, aut illam petere ab iis ad quos pertinet, & consequenter tenetur obtinere collationem, aut illam petere cum sine canonica institutione non possit capi possessio, iuxta decisio. Iacen. portionis & Leodien. canonicatus de quibus infra n. p. c. 3. nu. 320. & gratia Ferdinandi comprehendebat quamcumque vacationem, quæ placuerunt dominis, & sic licet decisio non fuit per auditore extensa, fuit data sententia canonicatoria suæ gratiæ in fauorem Ferdinandi condemnando aduersarium in omnibus fructibus decursis, & positum sequestrum, & Aluaro petenti data est remissoria ad probandum præsentam consuetudinem Episcopatus Abulen. expediendi huiusmodi commissiones sede Episcopali vacante referuando quod postea videtur de eius releuantia, cuius remissoriæ executione pendente fuit facta concordia inter eos, cum approbatione Papæ, manente Aluaro cum Beneficio commissa de nouo eius collatione Ordinario in forma dignum, & data Ferdinando pensione centum ducatorum auri de camera, & quantitate certa pecuniæ pro fructibus decursis, & sic non fuit disputatum super releuantia dictæ præsentæ consuetudinis, quam non posse etiam probari putabat Ferdinandus ex dictis instantiis bullarum & commissionum de quibus supra nu. 51. quæ poterant ostendi ex registris Romæ, t̄ & quæ do recte probaretur ad summum releuaret ad effectum excusandi à mala fide, & vitio intrusionis, vt sibi de nouo fieret collatio iuxta dict. nisi forte postquam sibi constaret de dicto stilo Curie retinisset possessionem Beneficij, & sic incurreret vitium intrusionis ad c. sape ibi, eo, quod c. de restitutione spoliatorum, aut nisi obstat d. constitutio Grego. XIII. de publicandis. Taduersus quam non iuuat nec 58 excusat ignorantia. & error etiam iussus, vt alias frustra solutum in vna Regien. Hospitalis. 3. Iunij 1588. coram Domino Bubalo, Flamin. Parisius de resignatione beneficio. libro vndecimo questione tertia ex numero 70.

Quinto dubitatur, an vbi ordinarius, cui t̄ sunt directæ literæ principales in d. forma dignum infra 59 30. dies non confert Beneficium impetranti sub pre-textu quod non est idoneus, vel quod literæ sunt subreptitiæ, &c. & ita declarat, possit recurri ad secundum executorem vigore Bullæ executoriæ quæ dicitur rigurosa, vt eum examinet, aut literas, & cōstando eum esse idoneum, aut literas iustificatas illi conferat beneficium vigore dict. Bullæ. In quo videtur affirmatiue respondendum nam in dict. Bulla executoria secundo executori mandatur, vt si ordinarius infra dictos 30. dies postquam literæ sibi præsentatæ fuerint impetranti beneficium non contulerit, ipse illis elapsis eidem si idoneum esse reperit auctoritate Apostolica conferat, &c. & verum est in prædictis casibus ordinarium infra 30. dies non contulisse, & ita video praticari in hoc Episcopatu Abulensi ac Segobiensi & Salamantino.

Nihilominus tamen contrarium est asserendum, 60 nam iurisdicção t̄ data secundo executori seu secunda delegatio in terminis dictarum literarum executoriarum, est conditionalis, si primus executor fuerit in mora, ad ea quæ habentur in c. si capitulo, de concessio. in præbenda in 6. vbi Anch. n. 21. Rebus. in cōcor.

5. *...is informa literarum executor. verb. recensauerint, & verb. distulerint.* de qua negligentia debet secundo constare priusquam procedat, ut alias fuit decifum in Rota, & sic iurisdicção data secundo si primus infra 30. dies non contulerit, censetur data, ubi primus negligens fuerit vel per eum steterit, quin executioni literarum demandentur, & sic si primus denegat executionem sub pretextu surreptionis literarum, vel quod non est idoneus, &c. si parum sentit se grauatum ex tali sententia debet appellare, non autem recurrere ad secundum executorem cuius iurisdicção expirauerat. Ita fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram D. Oriolen. & in causa Caputaq. Benef. 23. Mar. 1595. coram D. meo Cordub. Epif. Pacen. & fuit dictum in vna Palenti. prætimoniorum 126. Apr. 1599. coram f. cod. D. Cordub. vt in seq. decif. In causa Palentina prætimoniorum, in qua vna tantum pars informabat, cum dubitaretur, an sententia officialis Legionen. esset infirmenda? plures occurrerunt inspectiones. Prima an adesset defectus iurisdicçãois in d. officiali, qui erat secundus executor in literis nominatus, cuius facultas intelligitur, si primus fuerit morosus, vel negligens in conferendo, secus si ex iusta causa non contulisset, ut fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram bona mem. Oriolen. & in causa Vrbinate. parochialis 28. Nouemb. 1588. coram illustrissimo Cardinalato, sed hec difficultas fuit sublata stante quod officialis Burgen. prim. executor nominatus voluit procedere ad executionem literarum, quia ipsemet erat intrusus in nonnullis ex dictis prætimoniis. Secunda erat, quantum ad sententiam, quæ duo videbatur capita continere. Primum inualiditatem vniionis, in quo dixerunt domini sententiam esse iustam ex defectu probationis, quia ad hoc ut cadant sub indulto, necessarium erat, quod prætimonium excedant valorem viginti ducatorum, cum ergo existente Francus. 2. eo & possessore oppositum fuerit per seminarium de vniione, ac inde non esse locum prouisioni illius onus probandi excessum viginti ducatorum spectabat ad seminarium, Mohed. decif. 130. alias 9. de probatione. Crescentius decisione nona de rescriptione. quod cum non appareat probatum, dixerunt domini vniionem non obstare, &c. Secundum caput continet bullas habuisse locum, & narratiuam in eisdem factam esse veram, hoc autem dependet ex eo an ex actis gratia appareat iustificata, & data copia illius poterit de hoc particulariter videri.

63. Et idem fuit resolutum in vna Tirasonen. Capellaniae 7. Maij 1600. coram D. Pamphilio, vt in sequenti decisione Domini dixerunt constare de attentatis, vtraque enim possessio Petri sub die 7. Decemb. 1596. & 4. Nouembr. anni sequen. fuit capta ex decreto secundi executoris non solum post ipsius appellationem à sententia officialis Tirasonen. qui declarauerat, literas Apostolicas non esse exequendas l. prima & toto titulo nil nouari appellatione pendente, sed etiam post presentationem commissionis causae appellationis in Rota per quam respectu ipsius Petri. qui causam commisit lis dicebatur introducta, Cassa. decisione sexta num. primo super regulis Sarnensis de Triennali, qu. sexagesima prima num. vigesimo, Puteus decisione 481. libro secundo, neque obstat quod possessio fuerit capta in vim processus fulminati, nemine existente in possessione, quia stante clausula gratis, verificato prius coram officiali Tirasonen. iure patronatus ex fundatione, & dotatione, que inducit conditionem. l. à testatore ff. de condit. & demonstrat. & requiritur causa cognitionem Agid. decisione 68. & Thom. de Thanis decisione 65. cessat vir-

tus processus fulminari qui absque aliqua verificatione, & causa cognitione, mandat iradi possessionem, neque obstat quod ante captam possessionem fuerit verificatum ius patronatus coram dict. officiali, quia ipse etiam declarauerat non esse procedendum ad vltiorem executionem literarum Apostolicarum, & ideo non potuit obtineri possessio ab isto secundo executore, cuius potestas est restricta in casum negligentiae primi executoris, non autem quando primus reiecit pronunciando literas Apostolicas non esse exequendas, quia tunc cessat via executionis, & ad eundem est superior per viam appellationis ordinaria, ut fuit resolutum in causa Bergomen. parochialis 25. Febr. 1575. coram Domino Roberto maxime cum esset mixtus executor prater clausulas de quibus in gratia, & ita conclusum fuit pro attentatis, & sic per sequens iuxta decif. Cassad. 3. n. 6. de restitut. spoliator. cum vul. &c.

Vnde prouisum in dicto casu à secundo & executore non videtur iuuare regula de Triennali ex quo non habet titulum à commissario Apostolico, nec ab Ordinario, & sic non habet titulum coloratum prout requirit.

Nec contra prædictam resolutionem obstat dicere, & quod in casu dict. capit. si capitulo executor datur expresse in casum negligentiae, vt apparet ibi ac executori qui eodem capitulo negligente mandatum Apostolicum exequatur, &c. In proposito autem datur simpliciter secundus executor, in casu quo primus infra triginta dies non contulerit non facta mentione de negligentia, quia respondetur quod dicere, quod si prim. inf. triginta dies non contulerit illis elapsis secundus conferat, nihil aliud est quam dicere quod si primus fuerit negligens in conferendo infra triginta dies secundus conferat, nam clarum est quod dictus terminus triginta dierum statuitur ordinario primo executori non in fauorem ipsius, sed in odium negligentis, sicut semestris præfixum ordinariis ad conferendum vt in cap. quia diuersitatem de concess. prebende ubi doctores, & in capitulo 2. eodem tit. & capit. licet de supplenda negligentia prelatorum, Franc. in cap. statutum numero tertio de preben. in 6. alias dicendum esset quod etiam si non staret per primum executorem, quin literarum executioni demandentur curreret ei tempus, quod tamen apparet esse falsum.

Præterea id aperte constat ex natura dictarum literarum, quæ dicuntur executoriæ vt in d. constitutione Pij V. ad effectum vt in defectum, & negligentiam primi, secundus exequatur, & non sunt nec dici possunt literarum delegatoriæ appellationis et ex eis apparet.

Ex quib. etiam tollitur alia ratio, quam contra dict. resolutionem quidam allegabat, videlicet quod d. verba, si infra triginta dies non contulerit, comprehendunt casum noluntatis & impotentiae, sicut in vulgari substitutione verba si heres non erit, comprehendunt casum noluntatis & impotentiae, scilicet si heres non erit, quia noluerit, vel quia non potuerit ex doctrin. Bar. in d. l. ff. de vulgari num. 13. communiter approb. ad quam solet allegari textus in l. cum pro ponas. C. de heredibus instituendis. licet ibi vterque casus fuit à testatore expressus, vt aduertit ibid. Iaf. num. 3. & Ripa in d. num. l. 1. 89. respondetur enim in proposito subiectam materiam, & diuersitatem rationis aliud suadere, nam vt probatum est, dictus terminus triginta dierum statuitur ordinario primo executori in odium negligentis, & in eius defectum datur

datum secundus executor & non in gradu appellationis.

- 68 Nec obseruantia, & consuetudo t contraria aliorum Episcopatum iuuabit ad validitatem promissionis factæ à secundo executore in d. casu ex dictis dubio præcedendo. unde infertur quod si officialis cui primæ literæ in forma dignum sunt directæ, non t possit illas exequi, quia erat mortuus Episcopus & sic sedes vacabat, vel quia erat intrusus, seu contradictor cum quo lis pendebat, vel ex alio impedimento, d. secundus executor non possit procedere ad executionem, cum tunc non detur t negligentia primi. Nec obstat. *tex. in cap. seiscruatus de rescriptis, & in cap. prudeniam §. aduocatus de offic. deleg. diuersa enim est clausula, quod si omnes interesse nequiverint de qui ibi, quæ intelligitur de impotentia tam facti quam iuris, & includit voluntatem.*

- 71 Et cum adest legitimus contradictor non t habet locum, sed cessat prædictus terminus 30. dierum, cum tunc cesset via executiua, vt dicitur in d. dec. Tirason. Capellanæ supra adducta n. 63. & executor debet assumere partes iudicis, & iudicialiter procedere, &c. vt infra dicitur. 8. dub. à 110.

- 72 Sed stante quod in supradicto casu t non potest recurri ad secundum executorem vigore literarum executoriarum, offert se dubitatio ad quem sit appellandum & recurrendum, & videtur appellandum esse ad Papam, cum tunc Ordinarius t sit executor, & delegatus Apostolicus, & consequenter, pronuntiando non esse locum executioni literarum qui non reperit impetrantem, idoneum, vel quia literæ sunt surreptitiæ pronuntiat, vt iudex Apostolicus ad legem primam ff. quis & à quo appellatur.

- 74 In contrarium tamen, vt possit appellari t ad Metropolitanum, facit quædam declaratio S. Congreg. Conc. in Cefenaten. quæ habetur inter declarationes super cap. 18. §. 24. de reform. his verbis, *et qui exhibuit bullam parochia sibi resignatæ Episcopo Cefenaten. & reiectus est ab examine de quo fidem examinatorum asserti, visum est dandam appellationem ad suffraganeum Rauenaten. quam declarationem asserti. Flam. Parif. de resignat. lib. 10. q. 7. n. 25.*

- 75 Ad istam declarationem cogitabam dici posse, t quod solum procedit, & loquitur in resignatario, seu alias impetrante parochialem in forma dignum, qui in examine non fuit approbatus, sed reiectus, seu reprobatus, hic enim videtur posse appellare ab ista reiectione, & reprobatione ad Metropolitanum ex eo quod examen in forma dignum ad parochiales debet fieri, adhibitis etiã tribus saltem examinadorib. in synodo deputatis si ibi sint, alioquin ab ordinario ipso eligendis, vt in ipsis literis ad parochiales in forma dignum, expresse dicitur, qui examinadores habent votum in reiciendo, seu reprobando, sicut etiam in approbando, vt in S. Concil. d. cap. 18. & apparet ex dictis infra 9. pa. cap. 2. à num. 54. & sic cum in prædicto casu reiectio, seu reprobat. necessario fiat ex voto examinatorum, qui in suo ministerio non funguntur autoritate Apostolica, potest ab illa ad Metropolitanum appellari, qui si eos male reieciisset, resignatarius, cum quem idoneum esse repererit, remittet ad ordinarium, vt vigore literarum autoritate Apostolica ei conferat parochiales infra 30. dies, infra quos si fuerit negligens in conferendo, tunc vigore literarum executoriarum recurri poterit ad secundum executorem.

Nec obstat quod ex dicto decreto Concilij cap. 18. non datur appellatio à reprobatione examinatorum etiam stante constitutione Pij V. super collat. parochialium ex qua S. Congreg. respondit non dari appellationem à reprobatione examinatorum, sed duntaxat à mala ordinarij electione in concursu, vt dicitur d. cap. 2. §. par. 17. dubio à nu. 239. quia respondetur id procedere tantum in examine in concursu, etiam si vnus tantum sit oppositor, secus vero in examine in forma dignum, in quo reiectus si prætendit se grauatum, recte potest appellare, saltem ad effectum deuolutiuum, ex quo habet ius ad parochialem, sicut de præsentato à patrono laico dicitur d. dub. 17. n. 245.

Unde quod dictum est, appellandum esse t ad Papam, habebit locum in concessionibus aliorum beneficiorum, in forma dignum, in quibus approbatio committitur soli ordinario, ac etiam in parochialibus, quando ordinarius denegat executionem literarum sub prætextu subreptionis, seu alterius defectus literarum.

Aduertendum tamen erit, quod t Metropolitanus ad quem reiectus, seu reprobatus appellauit, debet illum iterum examinare cum examinadoribus synodalibus, si eos habeat, alioquin cum tribus à se electis quemadmodum executor facere debebat, & facit d. constitutio Pij V. vbi habetur quod appellans à mala electione præelectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice & eius examinadores prouocet, &c.

Unde videtur, quod si in hac prouincia t Compostellana, reiectus reprobatus appellare velit ad Metropolitanum, recurrendum erit ad ipsum Archiepiscopum, seu eius Vicarium generalem, residentem in ciuitate Compostellana, vbi sunt eius examinadores synodales, nec poterit recurri ad iudicem Metropolitanum Salamanticæ residentem, ex quo ibi non sunt examinadores synodales Diocesis Compostellanae cum quibus examen faciat.

Sed dubitatur, an interposita dicta t appellatione possit recurri ad nuntium, qui solet habere facultatem causas quarumcumque appellationum à quibuscumque iudicibus ordinariis, & etiam à sede Apostolica delegatis interpositarum, & interponendarum audiendi, sine debito terminandi, seu causas ipsas alij, vel aliis idoneis delegandi, & sic non obstat c. 2. de offic. legati.

Nihilominus tamen videtur non posse t ad Nuntium recurrere, nam excipiuntur causæ beneficiales in dicta sua facultate, quæ vt habetur in facultatibus Domini Cæsaris Speciani Nuntij Sixti Quinti in Hispania, sic ait, *nec non horum criminum, & matrimonialium ac quarumcumque alias Ecclesiasticas, profanas, civiles, criminales, & mixtas causas ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, non tamen beneficiales, sine præiudicio Ordinariorum quoad causas huiusmodi in primâ instantia coram eis iuxta prædicti concilij Tridentini decretum cognoscendas, iam per viam simplicis querelæ, quam etiam quarumcumque appellationum à quibuscumque iudicibus ordinariis, & etiam à sede prædicta delegatis interpositarum, & dicta durante legatione interponendarum motas, & inchoatas, ac interrim mouendas cum earum omnibus incident. dependens. annexis, & connexis, etiam summaria simpliciter, & de plano ac sine strepitu & figura iudicij, sola veritate inspecta terminisque substantialibus unico contextu, vel etiam non seruatis, sed illorum loco præfixo termino arbitrio tuo procedendo, audiendi, &c.*

ne debito terminandi, &c. seu causas ipsas alij vel alijs idoneis modo, & forma praemissis ac cum simili, vel limitata potestate pariter audiendas, & terminandas delegandi. Ex qua clausula, & exceptione ibi, non tamen Beneficiales, apparet Nuntium, non posse se intromittere in causis beneficialibus vlllo modo, etiam per appellationem ab Ordinario. Et causa Beneficiales videntur intelligenda in proposito quomodocumque tractetur, seu agatur de Beneficio principaliter ad Clement. diffendiosam de iudiciis, & quae ibi notantur.

83 Quamuis dicta clausula non obstante si fuerint nihilominus data breuia aliquando in causis Beneficiales per Nuntios Hispaniae, qui deberent melius attendere obseruare suas facultates, illasque non excedere, prout saepe faciunt, etiam concedendo multa quae Papa non concederet, non sine scandalo, & nota cupiditatis, ac animarum periculo, quae sine iniuria alicuius dicta sint.

84 Vnde in vna Calagurritana patronum 12. Janu. 1596. coram illustrissimo Cardin. Pamphilio fuit nulla declarata quaedam sententia in causa Beneficiali lata vigore breuis Nuntij Hispaniarum, vt in decis. seq.

Licet plures opponerentur nullitates contra sententiam Archidiaconi Salamantini, alijs tamen pro nunc omissis de quibus agatur si opus erit, domini amplexi sunt illam quae deducitur ex defectu iuris dictionis, prouenientis ex commissione Nuntij, qui non potest committere causas Beneficiales quae expresse in suis facultatibus sunt exceptae, vt fuit visum de anno praeterito in causa Legionis, parochialis coram Domino meo Comitulo, & etiam quod potuisset non tamen in ciuitate Salamantina, quae vt in facto deducitur distat a Diocesi Calagurritana ultra tres diuitas. Vnde inrat dispositio Concilij generalis de quo in c. nonnulli, de rescript. cui solus Papa potest derogare, & non alij inferiores, vt notant omnes in cap. 1. de iudiciis, & cessat omnis difficultas ex clausula in commissione apposta, dummodo non ultra tres diuitas, quae limitat, & restringit iurisdictionem, vt extra illa, non censeatur concessa argum. cap. cum dilecta de rescript. l. diligenter. ff. mandati cum similibus.

85 Et post haec tradit Gonzalez §. 2. 1. proem. numero 59. dicens, fuisse etiam dictum in alia Calagurritana Beneficij 5. Maii 1600. coram Domino Seraphino, & alias pluries, qui tamen male ait non habere Nuntium iurisdictionem in causis Beneficiales excedentibus valorem 24. ducatorum, cum in dicta clausula absolute exceptentur causa Beneficiales. Et ad hunc effectum, & alios similes concludit a nume. 65. tunc dici causam Beneficialem quando agitur duntaxat de collatione iam facta, vel facienda, & sic de titulo seu iure in re, vel ad rem, tam in petitorio, quam in possessorio, gloss. verbo Beneficij in dicta Clementina diffendiosam vbi Vitalen. n. 5. & 32. Cardin. a num. 15. Millis verbo Beneficialis causa, & sic fuisse resolutum in dicta Calagurritana Beneficij 5. Maii. 1600. quod si ex parte vnus agitur de obtinenda collatione Beneficij, & ex parte alterius praetenditur quod non sit locus collationi, sed quod debeat fieri suppressio illius, tunc non dicitur causa proprie Beneficialis, & Nuntius poterit illam committere, & terminare, & id etiam fuisse iterum decisum in ead. causa ad effectum dandi remissoriam 17. Janu. 1602. coram Dom. Corduba Episcopo Pacen. & similiter refragatur de vnione perpetua Beneficij ait, causam destinare esse Beneficialem, secus vero si solum agatur de vnione temporali facienda de vno B.

Beneficio, alteri Beneficio, quod aliquis possidet ad vitam tantum illius, nam tunc dicitur causa Beneficialis Cassad. decis. 3. de iudic. Sed id quod dicit Gonzalez causam non esse Beneficiali. vbi agitur de suppressione aut vnione perpetua Beneficij, seu vbi agitur de Beneficio, vt de proprietate, vt docet glossa dict. verbo Beneficij, Cardin. d. n. 15. & Bonifac. num. 42. in d. Clementina diffendiosam. Accipiendum est quando causa proprietatis vnionis, aut suppressionis principaliter deducitur ex parte actoris, Cardin. d. n. 15. secus vbi ex parte actoris agitur de Beneficio, vt Beneficij, & tunc dicitur Beneficialis, & consequenter Nuntius non habebit in ea iurisdictionem, quia ex persona actoris ius metimur l. 1. §. 1. ff. si pars hereditat. petatur, Cassad. decis. 13. super reg. Sarnen. in reg. de Anali §. 25. & ibi, Mand. §. 14. & dicitur alias inf. vlt. p. 6. 2. n. 30. & seq.

D. tamen Camillus Caietanus, & Cardin. Domin. Gymnasium Nuntij Clementis VII. sine difficultate dabant breuia ad causas Beneficiales; & de eis cognoscebant, forte non habebatur d. restrictio in suis facultatibus, quod ex eis apparet, Et non stante illa possit ad nuntium appellari a reprobatione qui appellatorem deberet examinare cum tribus saltem examinatorebus, a se electis, cum ipse non habeat examinatorebus synodales. Et in causa Abulen. parochialis de Varronian in qua vicarius primus executor literarum resignationis in forma dignum, declarauit non locum earum execut. fuit appellatum ad eum.

Sexto dubitatur an ordinarius primus executor possit executioni mandare dictas literas in forma dignum, & conferre lapso d. termino triginta dierum postquam ei praesentatae fuerunt, & sic moram purgare re integra, an vero statim lapso termino in secundum executorem ista deuoluatur potestas, vt primus si velit non possit iam parere mandato, & ad executionem literarum procedere etiam volente parte.

Et non posse moram purgare tenet Innocen. 1. in cap. proposuit de concessione praeben. argum. cap. literas eod. titulo. l. 1. mancipiorum. ff. de optione legata, sequitur Domin. in d. c. si cap. de concess. praeben. per tex. ibi. Staphil. 4. forma mandati de prouid. n. 2. Gom. tract. de mandatis de prouid. num. 21. & Cuchus d. lib. 1. tit. 7. nu. 25. qui dicunt id maxime procedere quando executor lapso termino pronuntiaisset se solum debere exequi.

Contrarium tamen tenet Compostellan. in cap. 1. de rescript. quia non dicitur in executorem deuoluta potestas, quin pri. parere possit sequitur Archid. in dict. capit. si capit. & Francus num. 3. qui id bene probat, & ait procedere vbi executor ad vltiora non processit, id est reintegra, alias secus puta si pronuntiaisset se solum debere exequi, aut inhibuisset, aut decretum, appouisset, tunc procedere opinio Innoc. ex quo tunc in totum reuocatur potestas de manibus p.

Septimo dubitatur an si data in veritate & negligentia primi executoris, secundum cui de ea non constat procedat, valeat eius executio, & processus? Et videtur dicendum valere attenta veritate (quamuis male egerit) ex decis. Rotae 1. de probatio. in antiquior. & 4. de offic. delegat. in nouis. Aegid. decis. 359. Roma singul. 13. Felin. in cap. sciscitatus num. 12. & 14. vers. est tamen casus de rescript. & in cap. cum ex officio num. 29. de praescri. Millis in rep. verb. indice deleg. si fuit plures Curt. lun. conf. 63. numer. 11. vbi habetur quod

- quod executio gratiæ ab vno ex executoribus datis cum clausula, quod si non omnes, facta non constitutio de impedimen. alterius t̄ valet, dummodo postea de illo confitet quod non solum in beneficialibus, sed etiam in aliis deleg. cum d. clausula procedere tenet Felin. in d. cap. sciscutatus numer. 12. ver. sed dicat regular. & numer. 14. in princ. & additiones dict. decif. 4. de officio deleg. in nouis ex ratione de qua per eos, ibi.
- 94 Facit etiam decif. 36. de preben. in antiquis quæ ait quod valet prouisio facta ab executore Beneficio vacante, licet ignoretur vacatio sequitur Francus in cap. suscepimus, sub. n. 10. de rescript. in 6. & Felin. supra.
- 95 Nihilominus tamen in proposito contrarium est verius, vt videtur tenere Rota in decif. supra relata 5. dubio nu. 61. & Zechus de beneficiis & pension. Ecclef. cap. 9. num. 8. nam licet non agitur de consolidanda iurisdictione, seu accrescendo exercitio, vt in dicto casu de executoribus, seu delegatis datis cum clausula, quod si non omnes, sed de danda iurisdictione & potestate, quæ non datur nisi sub conditione si prius fuerit negligens, & infra triginta dies non contulerit, & ideo de ea debet prius constare. Felin. d. n. 12. versic. 1. quando verificatio Anton. Gabr. de executione rei iudicata conclu. 3. num. 19. qui tamen plures male allegat.
- 96 Non tamen requiritur quod secundus t̄ executor requirat primum, & ei terminū assignet ad exequendum, & quod eum citet, quicquid dicat Flores quæstion. quarta numero 65. & sequenti, sed sufficit quod ex actis quæ transmitti mandabit confitet de præsentatione literarum, & requisitione facta per partem, & executio non appareat facta, &c.

§. I.

An d. executores possint alteri subdelegare, & an sint meri, vel mixti, & quamdiu duret eorum potestas.

SVMMARIA.

AN executores, maxime literarū, in forma dignum, possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum, vel in parte, præsertim quoad examen? an. 97. Resoluitur affirmat. & per clausulam super quoniam consentiā oneramus, non prohiberi subdelegationem, &c.

Similiter in dispensationibus matrimonialibus, non obstante ista clausula, poterit ordinarius alteri informationem committere super veritate precum, licet non ipsam dispensat. n. 105.

An dicti executores sint meri, an mixti. a numero 106. Resoluitur esse meros, nisi adsit intrusus, vel compareat contradiclor, & cetera. Sic etiam iudices compulsores, remissoria inhiibitores sequestratores & liquidatores, qui possunt esse in dignitate non constituti.

Si adest intrusus, vel compareat contradiclor, sunt mixti executores, & debent assumere partes indicis, ac diffinire sententiarie n. 110. Præsertim stante clausula, vocatis vocandis num. 111. & sic ab illis datur appellatio suspensua numer. 112. cum sequentibus vt po-

nuntur resolutiones Rotæ, & clausula contradiclor res appellacione postposita compescendo, solum habet locum contra contradiccentes de facto, non de iure, numero 115. & a numero 125. ponuntur decisiones Rotæ.

Quod tradit Flam. Parisius resignantem, reservata pensionem, non posse impedire resignatarium ne capiat possessionem Beneficij, & possessionem per eum captam pendente appellacione interposita a resignante, non esse attentatam, & accipiendum est quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellacione interposita a resignante, qui nunquam comparuit coram executore, & cap. num. 133. aut quando comparuit opponendo exceptionem frivolum. numer. 134. & seqq. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Improbatur quod ait Flores non debere audiri resignantem comparentem coram executore & contra resignationem opponentem. n. 138.

Ponitur resolutio signaturæ iustitiæ, & quod quando appellatur ab executore literarum signaturæ supplicati o sine præiudicio executionis literarum, cum non constet de iur. possessoris, & c. nu. 139. Et ponit doctrina Goncal. circa hoc n. 140.

Si possessio Beneficij sit vacans, non tenetur executor aliquem citare, nec assumere partes indicis, & ideo ab eo non potest appellari. n. 141. etiam stante clausula, vocatis vocandis, & c. a stante clausula, citato N. n. 142. Si tamen compareat legitimus contradiclor, debet eum audire. n. 143. etiam si compareat post datum decretum, seu mandatum possessionis, dummodo realiter non sit capta n. 144. Sed post captam possessionem deberet recurrere ad ordinarium, & coram eo contra possessionem agere. n. 145.

Quamdiu duret potestas dictorum executorum, quibus mandatur vt prouideant in possessionem Beneficij inducant, & defendant inductum, & c. facientes eum ad Beneficium admitti, sibi que de fructibus responderi a n. 146. resoluitur, quod quamdiu non est facta executio, durat ista potestas, etiam post annum a sententia lata contra intrusum, seu contradiclorem, licet secus sit in delegato ad causam principaliter, data vero possessio, non est finitum eius officium, donec habeat fructus, & cetera.

Quando prouisus semel fuit inductus in possessionem plene quanto tempore duret potestas executorum, & effectus illius clausule ad illū defendendū si in possessione turbetur a n. 151. Referuntur opiniones doctorum, & resoluitur quod si aliquandiu pacifice possedit expirat eius potestas, & intra annum, & c.

OC Tauro dubitatur, an dicti executores maxime, 97.

t̄ literarum in forma dignum, possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum vel in parte præsertim quoad examen? In quo videbatur dicendum, t̄ quod licet regula sit executores gratiarum posse aliis committere vices suas, nisi sint dati ad prouidendum Ecclesiæ, non expressa certa persona, vt in cap. is cui, de officio deleg. in 6. & in Clem. unica eodem tit. vbi Doctor. Staphil. de formis mandatorum de prouiden. vers. 10. & vlt. Gom. de mandatis de prouiden. nu. 34. Rebut. in praxi tit. de forma. & declaratione nouæ prouisionis verb. quatenus ipse, vel duo, & Flam. Paril. lib. 8. q. 7. n. 157.

Tamen in literis in forma dignum, cum t̄ apponatur clausula, Si per diligentem examinationem tu ad hoc idoneum esse reperiis, super quo conscientiam tuā o-

neramus, &c. non videtur executor posse alij committere vices suas saltem quoad examen propter dictam clausulam, super quo conscientiam tuam oneramus, per quam censetur electa industria personæ, & prohibita subdelegatio, vt tenet Bald. in c. si pro debilitate de officio deleg. nu. 6. Imola in c. fin. §. 1. eodem tit. Alexand. in l. a iudice. C. de iudiciis, & in l. more, ff. de iurisdictione omnium iudicum, Ias. in d. l. a iudice, num. 11. limita. 5 & additio magna Felin. in cap. pastor. de officio deleg. & repertorium eiusd. Felin. verb. deleg. Papa limi. 5.

100 Nihilominus tamen verius existimo dictos executores posse alteri committere vices suas, etiam quoad examen, prout videtur praxi receptum, non obstante d. clausula, Super quo tuam conscientiam oneramus, quia per eam non censetur electa industria personæ, nec prohibita subdelegatio, sed potius sonat in monitionem, & excitationem, vt tenet Abb. in d. c. ultim. §. 1. de officio deleg. numero 7. & in cap. cum in veteri in princip. de electione, & Felin. d. §. nu. 2. Ange. in authen. ad hoc. C. de iudiciis, qui dicit ita fuisse obtentum, Paul. de Castro in d. l. a iudice, numero 8. Nauarr. in terminis, consi. 6. de officio delegati, Flores etiam in terminis, quæst. 4. a num. 69. Marc. Ant. Genuen. cap. 83. numero 5. Graffius in decisio. 9. aureis casuum conscientie, lib. 1. cap. 13. num. 19. Qui tamen ibi, & num. 17. male ait secus esse quando proprium nomen exprimitur, & Zechus de republica Ecclesiastica cap. 22. de iudice delegato sub numero 9. 4. limitatione, & Thom. Sanchez de matrimon. libro octauo disput. 27. numero 43. etiam in terminis, qui tamen secus male vult vbi ea verba diriguntur personæ nominatæ.

101 Et ita in terminis tenuit maior pars dominorum de Rota, vt in dec. 18. de cōessione prabendæ, alias 443. in nouis, & Rota de i. 63. de concessio. praben. in antiq. & in vna Region. Hospitalis 26. Maij 1580. coram D. Cantuio quæ est 2. par. diuersorum, decisio. 130. vbi n. 4. dicitur cum Abb. & Felin. sup. & d. decisio. 18. Quod

102 tunc non potest fieri subdelegatio, quando decisio negotij est commissæ conscientie alicuius dicendo, conscientie tuæ committimus, seu decidas secundum conscientiam tuam, at secus quando est clausula, super quo tuam conscientiam oneramus, quia tunc censetur adiecta in vim executionis, vel monitionis, &c.

103 Et censuit etiam in terminis S. Congreg. & Concilij his verbis, Episcopus cui commissum est examen per literas Apostolicas alicuius, qui Benef. simplex obtinuit poterit illud delegare, non obstante quod fuerit in literis eius conscientia onerata.

104 Quod non solum procedit in Beneficiis & simplicibus, sed etiam in parochialibus in quarum literis dicitur, Ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatorebus in diocæsana synodo deputatis, &c. faciendam, &c. Adhuc enim poterit Ordinarius, cui est commissæ executio sub ista forma, committere, & subdelegare alteri examinationem, faciendam tamen cum examinatorebus synodalibus &c. nam illa verba per te, &c. non excludunt subdelegationem, sed ponuntur ad significandum examen faciendum esse non solum per executores, sed etiam cum examinatorebus synodalibus, &c.

105 Vnde infertur ad dispensationes & matrimoniales quæ committuntur Ordinariis cum clausula, discretioni tua, de qua in his specialem in domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta mandamus quatenus deposita per te omni spe cuiuscumque muneris aut præmij,

etiam sponse oblatis, a quo te omnino abstinere debere monemus, de præmissis te diligenter informes, & si per informationem repereris preces veritate nisi super quo tuam conscientiam oneramus, tunc dispenses, &c. Quod non obstante ista clausula poterit Ordinarius alteri informationem committere, vt fieri solet, & practicatur, & docet Thom. Sanchez sup. dicens tamen quod non poterit committere ipsam dispensationem, ex Innocen. in capit. fin. de officio deleg. & ibi Abb. §. fin. numero 6.

Nono dubitatur, an dicti executores sint meri, an mixti? In quo dicendum est esse meros executores, nisi adsit intrusus, vel compareat contradictor, & id eo in eis non habet locum dispositio cap. statutum, de rescript. in 6. & possunt subdelegare simplici clerico in dignitate non constituto, quamuis de stilo Cancellariæ, executores non dentur nisi in dignitate constituti. Rota decisio. 29. de rescript. in nouis, & dec. 55. de concessio. praben. in antiquis, & 7. de rescript. in antiquioribus, nisi ex forma rescripti, seu mandati teneantur assumere partes iudicis, vt quia adest clausula, vocatis vocandis, Rota decisio. 30. de rescript. in nouis, Gomezius in c. statutum de rescript. in 6. numero 75. 76. & 77. quicquid dicant Nauar. in c. cum contingat de rescript. secunda causa nullitatis, & Flores, quæst. 4. numero 2. 3. & 71.

Nec obstat quod habeant iurisdictionem, & 107 possunt excommunicare, &c. quia ea principaliter est ad exequen. gratiam, & compellendum non parentes, non ad causam, cum non dentur principaliter ad cognoscendum, & iudicandum inter partes, etiam quandoque secundo habent assumere partes iudicis, Rota ibi. Sicut etiam iudices compulsores & possunt esse in dignitate non constituti, quamuis ipsi citent testes, deferant iuramenta super recognitione, compellant, & excommunicent, & faciant actus iuridicos, Achil. dec. 54. Puteus 192. li. 3. additio. dec. 30. de rescript. in nouis. Mand. de commissio. commissio. 16. 9. 7.

Et idem est in iudiciis remissoriæ, quamuis contradicat & Seuerolus de remission. capite 29. numero 108 clauo, & in inhibitionibus, & iudiciis sequestratoribus & liquidatoribus, & ita in iudices compulsores, sequestratores, liquidatores, &c. deputantur à Rota etiam in specie, & nominatim personæ in dignitate non constitutæ.

Si vero adest intrusus, vel comparet contradictor legitimus, & sunt mixti executores, & debent assumere partes iudicis, ac iudicialiter procedere cum causæ cognitione, ac quicquid dicat Flores d. quæst. 4. numero 35. 42. 44. & 59. & quæst. 12. a numero 9. & 17. diffinitive sententiare, iuxta notata per Doct. communiter in capite fin. de præsump. vbi Butrius numero 7. Abb. ex numero 11. ad 15. & Felin. ex numero 16. 24. 27. 33. & 34. Beroius cons. 13. vol. 1. Flam. Paris. lib. 11. 9. 10. num. 15. 21. 33. & 34. Marc. Anton. Genuen. dict. capite 83. numero 4. Rota in Pamphilon. Beneficij de Allo de anno 1576. quæ habetur 2. par. diuersorum decisio. 35. & in Piscien. seu nullius Cap. de anno 1578. quæ habetur 1. part. decisio. 202. Præsertim stante d. clausula vocatis vocandis. & Cardin. co. si. 63. & 94. Felin. in cap. exhibit. numero quarto de iudiciis, & in cap. de cetero, numero decimo de re iudica. & in dict. cap. fin. numero 23. Staphil. §. forma mandati de prouid. numero 6. clauo, additio Rotæ decisio. 12. de officio delegati. in nouis numero 2. Marches de commissio. 2. part. cap. 3. de commissio. appel. ex 21. Gom. in c. statutum de rescript. in 6. n. 77.

114 Et sic secundum eos ibi illis datur appellatio suspensiva, nam ab executore mixto recte appellatur, gloss. in cap. pastoralis. §. quia vero vers. sed anmixto de offic. deleg. Staphil. 9. forma mandati de prouid. num. 3. Bellonus consil. 30. Rota in vna Lucana infra add. 9 par. cap. 4. num. 18. & in vna Fauen. parochialis de anno 1592. coram D. Pamphil. in quadam dixerunt, Executorem literarum Apostolicarum, cum sit mixtus, debere assumere partes iudicis contra possessorem, ex Felin. & aliis in d. cap. fin. Præsertim si ante clausula, vocatis vocandis, & ab illo dari appellationem. Quia non debet quis dimittere suam possessionem ad verbum executoris, & eius potestatem solum esse contrarietates de facto. Rebuff. in praxi in forma nouæ prouisionis, verb. contradictor. & fuisse resolutum in aliis causis, & ideo omnia gesta per illum pendente termino ad appellandum, vel post appellationem esse attentata, nec ob stare quod pronisus sit subrogatus, etiam quoad possessionem defuncti, quia cum non sit ius, non habet effectum subrogatio cum non sit iustificata, Vitalis in Clemen. 1. de præben. Mohed. decis. 160. præsertim contra habentem prouisionem Apostolicam, ut fuit dictum in causa Burgen. de Pancoruo, & cetera.

Idem etiam fuit resolutum in vna Tuden. & parochialis S. Christinæ 26. Iunii 1592. coram eodem D. Pamphilo, in qua domini dixerunt, Quod est attentata possessio capta pendente termino ad appellandum, cum agitur de executione literarum, in forma dignum, iudex enim tanquam mixtus executor tenebatur assumere partes iudicis, & ab eius sententia dabatur appellatio, Felin. post alios in cap. fin. de præsumptio. nõ obstante clausula appellatione postposita, & aliis de quibus in literis quæ habent solum locum contra resistentes de facto. Putens decisio. li. tertio Achilles quarto de sententia excommunicat. & fuit resolutum in dicto Piscien. seu nullius Capitul. coram Sanctissimo, & in alia Mediolan. parochialis 16. Martij. 1588. coram Illustrissimo Plato.

115 Clausula enim in contradictores appellatione postposita compescendo, solum habet locum contra contradicentes de facto, non contra contradicentes de iure, id est per viam iuris, seu iuridice, gl. verb. contradictores in cap. pro illorum de præben. & ibi Abb. numer. 9. Felin. in cap. causam de rescrip. ex num. 19. & in ca. super eorum. §. de officio deleg. Staphil. de lueris gratia, tit. de vi & effect. clausularum, verb. sign. clausula includentes, & c. ex numero quarto Rebuff. in forma & declaratione noua prouisionis, ver. contradictores, & in concordatis in forma literarum executor. eodem verb. contradictores, Lancellotus de attentatis, cap. duodecima limitatione 8. numer. 41. Nauar. in d. ca. cum contingat, septima causa nullitatis, Flam. Paris. lib. 8. questio septima numero 162. Sallust. Tiberius in practica auditoris Camera lib. 3. cap. 6. num. 3. & 50. & Man. Rodriguez questio. regul. 1. tom. questio. 8. articul. 12. & post hæc González gloss. 9. in annotat. numero 242.

116 Et in vna Tridentina 5. Iulij 1593. coram & D. Seraphino fuit resolutum, Possessionem Alexandri esse manutentibilem, nisi obstat quod non fuit capta capitulariter, Cassador. decis. 8. de causa posses. verum iste defectus sanari posset probata consuetudine tradendi possessionem, etiam non capitulariter, ut ex tribus instrumentis possessionum captarum in hac Ecclesia probari videtur, sed magis ob stare Alexand. quod monitum auditoris Camera, cuius vigore capta fuit possessio, erat cum clausula, si quis, & ideo resolvebatur in

simpli citacionem ut notatur in l. de pupillo. de noui operis nuntiatione, unde non potuit illius vigore capi possessio, imo in præiudicium eius qui obtinuit tale monitorium Canonici effectus fuit litigiosus, ideo videtur possessio attentata, nec potest sustineri ex allegata confessione Pauli: cum fateatur factum, non autem legitime factum, & hoc obest Alexand. ne manuteneatur, quamuis extrema probauerit, & coloratum titulum, quem præstat gratia si neurri, cum conditio illa si cõfiterit, non sit de futuro, sed de præterito, ut fuit resolutum in causa Bononien. coram D. Penna 22. Iun. 1592. possessionem quoque Pauli esse vitiosam, quia imperatio ipsius esset ob varios defectus, nempe atatis Alexand. publicationis, oculi canonis, & mala valoris fructuum expressio non poterat executor non verificatis narratis, & non citato Alexand. procedere ad immisionem, & ideo fuit conclusum esse apponendum sequestrum, & videndum de bono iure, & cetera.

Et eodem die 5. Iulij 1593. coram eodem D. Seraphino in vna Auerfana Beneficij fuit resolutum Datum mandatum de manutendo lo. A. de cuius anteriori possessione constat, non obstantibus turbationibus Michaelis, cuius possessio est attentata. Quia executor datus ad conferendum in forma iuris per vacationem ob simoniam contractum est mixtus, & tenebatur procedere, cum causa cognitione, præsertim si ante clausula vocato Ioanne, & a sententia eius licuit appellare, & ideo immisio facta pendente tempore ad appellandum, est attentata, & Ioannes qui non habuit se pro spoliato manutendus, nec ob stare quod a sententia lata in simonia non detur appellatio, quia a collatione datur. Præterea id procedit quando simoniacus est notorius, & el confessus, vel si est occultus, simonia est in ordine, secus si est occultus, & est super Beneficio, quia tunc datur appellatio, Anania in capite fiat, circa fi. de simonia. & ita procedit Felin. ibi, & Mar. Socin. u. 298. & c.

Idem etiam fuit resolutum in causa & Vrgellen. Beneficij 17. Decem. 1593 coram D. Orano, in qua domini dixerunt, Quod est attentata collatio & immisio in possessionem Beneficij facta ab executore literarum gratia pendente appellatione a sententia illius quæ declarauerat nullam prouisionem aduersarij qui erat in possessione, Gemin. in capit. auaritia, numero septimo de electione lib. 6. cum adductis per modernum de attentatis, capit. in præfatione numero 614. & capite duodecimo limitatione 49. & quod etiam est attentata possessio Beneficij litigiosi capta, ex causa permutationis facta lite pendente, ut per d. modernum de attentatis, 2. parte capite 4. in præfatio. numero 449. Nam quamuis in permutatione fuerit facta mentio litis pendente, non tamen facta fuit expressio status litis, iuxta tradita per eundem, n. 645. neque vitiosi ingressus compermutantis in possessionem Beneficij pendente appellatione, quod etiam tollit Beneficium gratuita subrogationis in supplementationem permutationis concessum.

Et in vna Alerien. attentatorum & 20. Decembr. 1593. coram D. Seraphino fuit resolutum, Gesta per Episcopum ad fauorem Iacobi, tam intra decem dies datos ad appellandum, quam post appellationem Alexand. esse attentata. cum enim esset deputatus executor in gratia Iacobi, ut citato Alexand. & verificata falsitate valoris per eum expressi conferret parochialem Iacobi, tenebatur tanquam mixtus assumere partes iudicis, præsertim si ante clausula, vocato Alex. & amoto quolibet illicito detentore, & ideo

ab eius sententia licuit appellare, &c. & ideo Iacobus non est manutenendus, sed Alexander si de eius possessione constat, alias possessio est sequenda, &c.

120 Et in vna Cusentina parochialis 22. April. 1594. coram D. Pamphilio fuit resolutum. Quod manutenendus est quis in sua possessione non obstante, quod aduersarius postea acceperit possessionem vigore literarum Apostolicarum, & autoritate commissarii, qui tamen parte non citata processit, & sic nulliter ad cap. licet Episcopus de præbend. in 6. & consequenter non priuauit eum possessione, & cum non se habuerit pro spoliato retinuit animo possessionem civilem, & consequenter danda est illi manutentio, non obstante quod illa possessio esset instrumentalis: quia cum non constet tunc alium possidere, sufficiens est ad istum effectum, & alios quoscunque Caputagen. dec. 334. p. 2.

121 Fuit etiam resolutum in vna Senen. Beneficij. 6. Iunii 1594. coram D. Lita, & in vna Albigenen. Canonici 27. Iun. 1564. coram D. meo Corduba fuit resolutum, Dandum esse mandatum de manutenendo Manfredi, de cuius anteriori possessione constat, & quod tempore mota litis possidebat. S. retinendæ de interdictis, non obstante quod Io. Baptista fuerit immisus in possessionem auctoritate iudicis, quia id fuit factum possessore minime citato, imo post interpositam appellationem, & sic tanquam attentata ei suffragari non debeat, ut alias fuit resolutum in Romana de Praxellis coram D. Penna, & Romana Capellania 17. huius mensis coram D. Lita, quod maxime procedi cum in rescripto ad sit clausula, vocato Manfredi & aliis, quastante executor absque citatione procedere non potuit. Felin. in capit. de cætero, numero 10. de re iudic. Rota decif. 2. numero 12. de officio de legat. in nouis.

122 Et in causa Toletana parochialis de Maiarambroz 13. Ianuar. 1595. coram eodem D. Corduba fuit dictum. Considerari dolum in resignatario, ex eo quod is habuerit possessionem Beneficij ab executeore litterarum resignationis, pendente appellatione interposita per resignantem, &c.

123 Et in vna Ferrarien. parochialis prima Aprilis 1596. coram eodem D. Corduba fuit resolutum, Horatium non esse manutenendum in possessione dicta Beneficij impetrari vi vacantis per assentionem aliorum, & iuxta constitutionem Pij V. nã dato quod fuerit capta possessio cum fuerit instrumentalis Michaele Angelo existente in possessione non venit manutenenda, Caputagen. decifio. 333. parte secunda, constat etiam fuisse captam lue pendente, quod impedit manutentionem, nec releuat quod fuerit capta auctoritate iudicis, & sic non requiratur electio Angel. in leg. qui vniuersas. S. item de acquirend. possessio. id enim habet locum quando iudex rite, & recte procedit, ut fuit saepe resolutum, in presenti autem index perperasse gessit, quia cū esset ordinarius, & datus executor ad prouidendum in forma dignum, cum clausula vocatis vocandis, & sic mixtus tenebatur assumere partes iudicis, ut fuit dictum in Piscien. seu nullius 21. Ianuarij. 1578. coram Sanctissimo. cū ergo processerit nulla præuia citatione, & sic nulliter, non priuauit Michaelem possessione, ut fuit resolutum in Mediolanen. parochialis vigesimoprimum Nouembris 1586. coram D. Plato, neque esse concedendum mandatum de immitendo, quia Horatius non iustificauit suam gratiam, quæ etiam in iudicio executio, & parte non opponente est iustificanda Abb. in cap. accedens numero nono verific. ratio huius de accusatio. & Eid. decif. 303. Paris. conf. 49. numero 31. lib. 4. prout Rota

saepe tenuit, & fuit resolutum in causa Salamantina pensionis de anno 1572. coram D. Lancello, & in Casarugustana pensionis 20. Decem. 1591. coram D. Pamphilio, quod solum sufficiens erat, ut Horatius non esset immitendus, nec manutenendus, vltra quod Beneficium est vniuersum monasterio S. Georgij, tam ex antiquis Summorum Pontificum privilegiis, ubi id enuntiat, quam ex antiqua sententia ad gloss. verb. instrumentis in capite cum olim de censibus, unde cum non fuerit facta mentio regularitatis, imperatio Apostolica non valet, Calder. conf. vigesimonono de præbend.

Et in vna Dertosen. parochialis de Sorita quar. 124. Mart. 1602. coram D. Ludouico domini censuerit, Concedendam esse manutentionem Gabrieli, cum reperitur in possessione parochialis, de possessione enim eius constat ex publico instrumento quod probat veram possessionem alio non existente in possessione, ut in pluribus causis fuit resolutum, imo constat de reali, & effectuali possessione tempore mota litis ex ipsa serie facti, &c. nec potest P. allegare suam anteriorem possessionem, & quod retinuerit animo civilem quæ in concursu naturalis est manutentibilis, quia illi obstat quod petiit immisionem, possidenti non competit, S. adipiscenda de interdictis, qui enim petiit immitti in possessionem fateatur se non possidere, imo si possideret civiliter eam admittit, ut fuit etiam in causa Bononien. de Populis coram D. Mantica, decimosextio Mart. 1588. & gesta per subexecutores non priuauit sua possessione Gabriel, ex quo nulliter processerunt. Socin. in cap. quoniam S. si super, numero 152. verif. secus autem in iudice, ut lite non contestata, Sarmen. de annali. quast. 45. numero 3. Fuit dictum in vna Spoletana domus 19. Decem. 1580. coram D. Seraphino, & in vna Mediolanen. bonorum coram D. Plato. 1. Febr. 1591. & in vna Cusentina parochialis coram D. Pamphilio, nulliter enim processit primus subexecutor, quia executio contra Gabrielem pariter prouisum Apostolicum, cum propter paritatem sit procedendum esset via ordinaria, Putens decif. 313. lib. 1. Moberdan. 13. ut lite pendente, Caputagen. decif. 239. numer. secundo par. 1. & quia Gabriel possessor debuit citari. l. fin. si per vnu, vel alio modo, cap. licet Episcopus de præbend. in sexto, Gesta etiam per secundum subexecutores fuit nulla, non solum propter defectum citationis, & modum procedendi executio, ut dictum est de primo, sed etiam quia inchoato processu cum primo exexecuteore, non potuit secundus procedere, c. cum plures de offic. deleg. in 6. &c.

Est etiam ad propositum decifio Rotæ, 1. in vna Maioriten. parochialis de Campaneto, 23. Ian. 1591. coram D. Bubalo, quæ sic ait, Fuit resolutum dandum esse mandatum de manutenendo in possessione parochialis de qua agitur Iacobo Torres, non autem Io. Pellus: quia constat de eius anteriori possessione, quæ fuit capta die decimo octauo Augusti. 1588. vigore provisionis Apostolicæ, & possessio Ioan. fuit capta die vigesimonono & vigesimo Nouembris anni sequentis. Et sic instrumentalis, quæ non est manutentibilis nisi possessore expulso, Rota decifio. vigesimaprima de restitutione spoliatorum in nouis, Caputagen. decif. 396. lib. 1. debuit executor Iacobo possidente eo non citato dare possessionem, Io. cap. licet liro secundo de præbend. in sexto. Nam semper in traditione possessionis oportet vocari possessorem, cui potest competere ius in possessione, ut per Cardin. consilio 75. Felin. cap. fin. numer. 24. de præsumptio. nec satis fecit index citando postea Iacobum, & iuribus hinc inde discussis pronuntiando ipsum a prætens a possessione amouendum & a-

& amotum esse, & Ioan. in sua possessione debere remanere, quia iuxta d. conf. Cardinalis debuit prius renovare traditionem possessionis factam Io. & illam restituere Jacobo, & postea iterum pronuntiare ad favorem Ioannis, & illi possessionem de nouo tradere, quia in presenti facta non fuerunt, ex quo redditur iniusta declaratio iudicis, & possessio capta non est considerabilis nisi expulso possessore, ut fuit resolutum coram illustrissimo D. Lancelloto in illa Romana domus ad imaginem pontis: nec obstat, quod non fuerit in tempore appellatum ab ultimo decreto, quia non ex hoc redditur valida, & manutentibilis possessio capta possessore non citato, & illo non expulso, quia sententia notorie iniusta nunquam trahit in iudicium, non obstat, quod Ioannes sit prouisus Apostolicus, & quod eius prouisus anterior prouisione Iacobi, quia hoc respicit petiturum, & quando possessio fuit iniuste capta, licet possit aliquo modo constare de bono iure, non erit manutentibilis in possessione vitiosa, sed in possessore succumbet ut tradit Rebuffus in praxi Beneficio, de missione in possessionem numero trigesimo septimo.

Est etiam alia decisio Rotæ ¶ in vna Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17. Iun. 1594. coram Dom. Penna quæ sic ait Dederat mandatum Andreas Arias ad resignan. libere hac Beneficia in manibus felic. recor. Sixti V. ad favorem Petri de Gaona cui petenti executionem & Beneficiorum possessionem vigore literarum in forma dignum expediturum ab Ordinario Zamoren. cui literæ erant directæ, Andreas se opposuit resignationis nullitate allegando, verum quoniam ad favorem Petri Ordinarius pronuntiauerat, & Andreas appellatione interposita causam in Rota comiserat, dubitauit vir Andreas esse manutentendus in possessione Beneficiorum? & sape causa proposita die vigesimo septimo May, & sexto Iun. tunc enim propter dissidentes dominorum sententias non potuit capi resolutio. Denique die veneris 17. Iun. vtraque parte acerrime informante causa, Tercio proposita in eam sententiam itum est ut censuerint dominum Andream manutentendum, distinguebant enim duplicem resignationem vnam simplicem, & putam, per quam Beneficium pure, & simpliciter renuntiatur in manibus superioris, Putens decisio. 158. numero 4 libro 3. Conar. pract. quæst. cap. 36. numero nono & alteram conditionalem, ut cum resignatur in favorem certæ personæ, aut cum ex voluntate Rom. Pontific. in cuius manibus tantum fieri potest, vel ex eius permissione recipit aliquam conditionem vel modum. Paris. conf. 5. l. 4. Ioan. Paul. decisio. 102. incipien. Conchen. Beneficij. Dicebant præterea inter vtraque resignationem latum esse discrimen. Nam in simplici renuntiatione resignans omnino, & possessionem, quæ habebat in Beneficio amittit, ita ut remaneat sine titulo etiam colorato, ac propterea possit Beneficium tanquam vacans libere conferri aut impetrari. Butrius. Abb. Imola & ceteri communiter in cap. sollicitæ, & in cap. accepta. de restitutione spoliatorum, Cassador. decisio. 4. eodem titulo, Putens d. decisio. 158. l. 5. Achilles decisio. decima numero quarto de restitutione spoliatorum, Rota decisio. prima de renuntiatione in nouis, numero octauo, & decisio. 2. eodem in antiq. numero 4. Mohed. decisio. 2. Sed in resignatione conditionali, aut facta ad favorem certæ personæ secus esse, in hac enim & possessio, remanens in pendenti penes ipsum resignantem, donec conditiones purificentur. Achilles dict. decisio. 10. n. 1. & 4. Putens d. decisio. 158. numero tertio, Rota decisio. 4. numero 1. de rerum permutatione in antiq. Ias. conf. 86. l. 3. numero 42. Paris. dict. conf. 5. Mohed. decisio. 183. Guidobonus decisio. 59. Cora decisio. trecentesima

decima octaua & 312. Caput. 9. decisio. 2. l. 1. in manu scrip. Pontanus de spolio l. 3. numero 72. Licet enim nonnulli ex istis loquantur, quando agitur contra tertium, nihilominus Idem dixerunt domini locum habere in resignatione, agentem contra resignatarium, quia in resignatione conditionalis, seu facta ad favorem certæ personæ donec perfecta fuerit, & plene ius quæstum resignatario penes resignantem remanens aliqua reliqua iuris & possessionis, Putens in epitome decisio. 14. de restitutione spoliatorum, & alij quos refert & sequitur Pontanus d. tract. l. 1. num. 126. ver. sed non idem, unde cum in proposita facti specie Andreas renuntiasset ad favorem certæ personæ, videlicet Petri de Gaona, & antequam ille adeptam pacificam possessionem, & legitimam acquisitionem perfectum & completum ius acquisisset in Beneficiis, Andreas penes quem remanserat ius & possessio, se opposuerit, manutentendus erit, non obstante decreto Episcopi literarum Apostolicarum executoris, quia ab illo in tempore fuit appellatum, Fel. in cap. fin. numero 24. de præsumpt. Zabarella consilio 63. & 75. numero primo, ex quo etiam cessabat alia obiectio opposita per informantes Petro de illius possessione capta auctoritate Episcopi iudicis executoris depuati in literis Apostolicis, nam cum à prædicto decreto daretur appellatio, Fel. in dict. cap. fin. numero 24. Zabarella d. consil. 75. numero undecimo. Et ea non obstante index processit, possessio Petri postea subsecuta non potuit indiscari legitima, sed potius turbativa & spoliativa, & ideo restitibilis, Zabarella dict. consilio 75. Quod maxime in hac specie videbatur habere locum, in qua Episcopus erat datus executor ad providendum Petro in forma dignum, quo casu non poterat dici merus executor, sed mixtus, qui propterea tenebatur assumere partes iudicis, & ordine iudiciario procedere. Canonista in dicto capite fin. de præsumptione ubi Butrius numero septimo, Felinus 17. & 24. & 33. Zabarella consilio 63 in principio & fuit sape in Rota decusum, ut in Neapolitana coram Fineto, anno 1569. & in vna Piscien. seu nullius, die vigesimo primo Ianuar. anno 1578. coram Sanctissimo Domino nostro, tunc Rota audire Rursus possessio Petri capta pendente appellatione, tanquam attentata non erat manutentibilis, cap. non solum de appellat. libro sexto, atque ex his conclusum de iure non potuisse Andream denegari mandatum de manutentendo in possessione, in qua reperiebatur tempore dati ad resignandum, de qua constitit dominis per legitima documenta.

Est etiam decisio in vna S. Agathæ gotorum iuris patronatus 4. Iulij 1597. coram Domino meo Corduua Episcopo Pacen. quæ sic se habet. Dubitauit, an possessio Io. Angeli esset attentata, & reuocanda, seu sequestranda, & dominis placuit appellandum esse sequestrum, quia fuit capta à Io. pendente appellatione, vel termino dato ad appellandum, & inde attentata, c. non solum. de appellatio. in sexto, Mohedan. decisio. 150. numero secundo, Guidobon. decisio. 104. & inde venit sequestranda, Calder. conf. primo ut lite pendente, Anton. Augustin. in epitome, tit. sequest. ex offic. s. tertio & sexto Caput. 9. decisio. 70. part. prima & decisio. 157. part. 3. Putens decisio. 414. libro secundo, & fuit sape resolutum. index enim gratis in forma dignum est mixtus executor. ac debet assumere partes iudicis capite fin. de præsumptio. & ab eo datur appellatio, ut fuit dictum in causa Piscien. coram Sanctissimo, & sepius fuit resolutum, non obstabat quod notorie constet de non iure Federici, & bono iure Angeli ex transactione, quia ad hunc effectum requiritur notorietas quæ nec collorata possit impugnari, vel aliquo

modo velari. Agidius decisio. 103. Peregrinus 173. lib. secundo qualis est quæ resultat ex confessione partis, vel re iudicata, Rota decisio. 3. de restitutione spoliatorum in nouis, Thanis decisio. 19. fuit resolutum in causa Eugubina S. Petri de Vigueto 21. Iunii 1591. coram R. P. D. Orano, quia quando pars obijcit, & probat concernit petitorium, in quo probatio probationem non excludit, Thanis dicta. decisio. 19. Bellamer. decisio. 624. numero 2. ac inde per d. transactionem non potest dici notorie constare de non iure. Nec obstat clausula contradictores, quia intelligitur de contradictoribus facti, non iuris, Cardin. in Clem. 1. §. contradictores de religiosis domibus, maxime quando sunt iusti, glossa in capit. pro illorum, verb. contradictores de præbend. Vitali in tract. de clausulis, tit. de clausula rescripti, verbo contradicta.

128 Idem fuit resolutum in hac causa coram eodem 23. Februarij 1598. quod cum Vicarius esset mixtus executor, & in literis adesset clausula verificato prius iure patronatus, & alia clausula omisso, &c. Tenebatur seruare ordinem iudicium ac inde cum non citauerit, nec seruauerit dictum ordinem sententia est nulla maxime, quod in sententia se refert ad probationem nullas, Mohed. decisio. 6. de testib. quia testes fuerunt examinati, sine citatione partis, c. 2. de testib. Caputaq. dec. 274. p. 3.

129 Est etiam alia decisio Rotæ in vno t. Vlisbonen. Prioratus 4. Iulij 1601. coram D. Seraphino supra adducta 4. p. c. 3. n. 74. quæ est videnda.

Est etiam decisio Rotæ in causa Agrigentina Beneficij S. Antonij 12. Nouembris 1601. t. coram Do. meo Cordua, quæ sic ait. Fuit resolutum dandum esse, mandatum de manutenendo Archiepiscopo, & Clero. nam constabat de anteriori eius possessione. §. retinenda, instit. de interdictis. Cassad. decisio. 20. in fin. de præben. Caputaquen. 334. numer. 6. p. 2. Casar de Grassis 5. numero 2. de causa possel. Nec obstat posterior possessio Angeli capta auctoritate iudicis in executione literarum Apostolicarum, quia non facit illam amittere, nisi quando index rite & recte procedit, ut fuit resolutum in causa Romana domus ad imaginem Pontis, coram illustrissimo Lanceloto, & coram me in alia Ferrariensi parochialis 1596. ubi alia decisiones allegantur, de muliere, & iniuria manifeste apparet, tum quia index processit non iustificato valore, & alius narratis in gratia, quod habet locum etiam parte non opponente in his, quorum falsitas vitaret gratiam, vel quorum expressio facilius mouit concedentem iuxta decisionem Card. Lanceloti, in causa Salamantina pensionis millesimo quingentesimo septuagesimo secundo. Tum etiam quia non fuit facta mentio unionis, de qua erat faciendum cum eistente Beneficium non vacauerit, nec intrabat deuolutio ad sedem Apostolicam, ob non factam provisionem infra sex menses, Clem. 1. §. quidam de excessibus Prelatorum, Rota 2. numero tertio eodem titulo in nouis. Nec obstat, quod unio esset nulla, quia de illius validitate erat agendum ante executionem, cum ab ea dependeret iustificatio vacationis narrata, deinde cum executor esset mixtus, propter formam dignum, & quia agebatur de remouendo possessorem, ab eius sententia dabatur appellatio, & non poterat procedi ad immisionem, ut fuit dictum coram me, in vna S. Agathe doctorum iuris patronatus quarta Iulij 1697. Nec vis obstat decisio Bubalini in causa Hiporregie, quia loquitur de mere executore, & ubi contradictio erat mere calumniiosa, & friuola, minus obstat Bulla Py V. super collatione Beneficiorum, quia non procedit, quando conceditur gratia per sanctissimum de parochialis in forma commiss-

saria, & adest certus possessor.

Est etiam decisio Rotæ in causa Bracharen. Beneficij quinto Decembris 1601. coram eodem Do. meo Cordua, t. quæ ita inquit. Fuit resolutum, vna parte informante, censuras scilicet ab officiali Bracharen. tanquam executore Apostolico fulminatas fuisse nullas, & attentatas, nam a sententia illius dabatur appellatio cum ageretur contra possessorem, & de eum remouendo, quo casu executor debet assumere partes iudicis, & dicitur mixtus, ac appellatione pendente non potuit censuras fulminare. cap. per tuas, cap. solet. de sententia excommuni. in sexto Rota decisio. 20. de appellat. in nouis, & veniunt reuocanda, Paleotus decisio. 44. Modernus de attentatis. 2. part. capit. 12. ampliatione 8. Achilles decisio. 4. numero decimo cum sequentibus de sententia excommunic. Ancharr. in cap. licet notab. de sententia excommunic. in 6. & hoc multum iustificabatur stante grauamine cū d. sententia fuerit reuocata. Primo ab auditore legataria, & deinde a Vicario Vlisbonen. & cum causa hodie penderet in Rota coram me, fuit per dominos decretum mādātum de manu eōdo ad fauorem Francis, appellantis, & informantis.

Tandem est alia decisio Rotæ in causa t. Tirafo-nen. elemofinaria 28. Ianuar. 1602. coram D. Lanceloto, quæ sic ait. Domini dixerunt sententiam Ordinarij esse reuocandam, tanquam latam absque verificatione omnium in gratia Inici narratorum, ut fuit dictum in vna Callagurritana Prioratus. 26. May 1578. coram Blancheto, & in vna Ouisen. Beneficij de Albus 8. Aprilis 1598. coram me maxime cum Petrus comparuerit, & dederit de surreptione & obreptione literarum Apostolicarum, & petierit admitti articulos ad id iustificandum, ut fuit resolutum in causa Salamantina pensionis, decimo octauo Aprilis 1578. coram Cardinal. Lanceloto. Neque obstat, quod Ordinarius esset merus executor, quia cum processerit vigore gratia, in forma digni, non erat merus, sed mixtus stante præsertim clausula amoto illicito detentore, & q. ei demā dabatur causa cogni no super iure patronatus super deuolutione & super iure alteri quæsito, ac ideo tenebatur assumere partes iudicis, & pcedere cū cause cognitione, citato Petro, c. licet Episcopus ubi glo. verbo vocato, de præb. 6. in. Fel. in capite fin. numero 25. de præsumptio. Ferret. consil. 4. & numero 4. & consil. 10. numero 10. vol. 1. & fuit pluries resolutum: neque etiam obstat quod possessio esset vacua, nec ostenderetur titulus Apostolicus, quia cum in gratia adest clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, sufficit quod Petrus ostenderet se presentatum, ut dicitur ex eorum legitimus contradictor, cum Papa non præsumatur vultisse preiudicare, & derogare presentationi ad decisionem Rotæ decimo septimo de præben. in nouis, nec dicatur presentationem non tribuere ius tanquam factam coram Vicario foraneo, quia cum sit actus iurisdictionis potuit fieri coram illo Vicario, qui iurisdictionem habebat, nam probatur quod esset Vicarius constitutus in loco Calatayud pro exercenda ibi iurisdictione, ubi facere poterat ea omnia quæ posset Vicarius generalis totius diocesis, neque præterit gratiosa subrogationis posset Inicus excusari a iustificatione, quia omisso quod beneficium non erat litigiosum quo casu subrogatio habet vim collationis, & opus est iustificare omnia iuxta decisiones factas in illa Burge, de Panor-no coram Gypso non fuit processum in vim subrogationis, sed vigore mandati de providendo, & de subrogando, quæ longe distat a gratiosa subrogatione.

Vnde quod tradit Flam. parisijs de resignatione t. 13. Benefic. lib. 10. quæstion. sexta a numero 63. resignantem reueruata pensione non posse impedire resignatarium,

tarium, ne capiat possessionem Beneficij resignati, & possessionem captam per dictum resignatarium, pendente appellatione interposita à dicto resignante, non esse attentatam, quia à mero executore literarum Apostolicarum non datur appellatio. *cap. nov. vbi Doct. de appellatio.* & ita fuisse dictum in Rota in vna Hipponiegien. præposituræ coram D. Bubalo ii. Decembr. 1587. & i. Februar. 1588. accipiendum erit quando resignans impedit de facto resignatarium, & sine causa ne capiat possessionem, & in appellatione interposita à resignante qui nunquam comparuit coram executore ad dicendum contra resignationem, & sic executor non debuit assumere partes iudicis, nec debuit eum citare ex quo consensusi resignationi & sponte, ac facto suo abdicavit se Beneficio, facit *decisio. 636. numero. 4.*

¹³⁴ *part. i. diversorum* : Aut quando comparuit & resignans coram executore opponendo exceptionem friuolam quam executor repellere debebat, & sic appellatio ab eius reiectione interposita fuit mere calumniosa, vt in d. Hipponiegien. præposituræ, quam allegat Flam. Paris. in qua d. die ii. Decembris 1587. coram D. Bubalo fuit resolutum, & dandum esse mandatum de manutenendo Franc. resignatario, non autem Scatæ resignanti, nam cum ipse eam resignauerit in manibus Pape ad fauorem Francis, qui de ea promissus est, abdicauit se omne ius tam respectu rei. quam possessionis, *Cassador. decisio. quarta* de restitutione spoliatorum, numero 3. & cum Franciscus vigore literarum sua promissionis, in forma dignum, fuerit ab eam executore examinatus, & sibi idoneo reperto collata præpositura auctoritate Apostolica cum mandato de mittendo in possessionem, cuius vigore fuit actualiter immisus, fuit sibi quesita naturalis, & civilis possessio, & c. nec refragatur quod possessio fuerit capta pendente appellatione interposita per Scatam, qui à mero executore literarum Apostolicarum non datur appellatio. capite nouit, vbi Doctores de appellatione. cum similibus propterea appellatio fuit mere calumniosa, quia fuit interposita à reiectione exceptionis friuolæ quam executor repellere debebat, ad tradita per *Anchar. consil. 224. numero secundo Berotum consil. 14. numer. 9. li. i.* Et d. die i. Febr. 1588. coram eodem D. Bubalo domini steterunt in decisio. *Nec ob stare appellationem per Scatam interpositam ab executore, & quod resignatio est conditionalis, quia purificata conditione per reservationem pensionis valde reseruat potuit procedere ad executionem, tanquam merus executor.* *Abb. in c. fi. col. 7. Inola n. 9. de præsump. & consequenter ab executore non datur appellatio, vbi in dec.*

¹³⁷ Et ita in illa Agrigentina Beneficij sup. adducta, n. 130. fuit responsum ad istam dec. quod loquitur de mero executore, & vbi contradictio erat mere calumniosa, & friuola.

¹³⁸ Vnde etiam conuincitur quod ait Flores t. d. q. 4. n. 29. non debere audiri resignantem comparentem coram executore, & contra resignantem comparentem coram executore, & contra resignationem opponentem, & c.

¹³⁹ Aduertendum est tamen quod in vna Colonien. Canonica 4. Febr. 1589. proponente D. Carreto in signatura iustitiæ, domini dixerunt pro maiori p. Quod habens titulum coloratum sit legitimus contradicitor, & possit appellare à decreto seu sententia prolata ab executore literarum Apostolicarum ad fauorem promissi Apostolici, dummodo tamen promissus ab Ordinario coram executore produxerit suum titulum, sed si suum titulum non produxisset fuerunt in contrario voto quod

nullum censeatur illarum grauamen per executorem, & non possit appellare ad effectum suspensiuum, dixerunt insuper procedere supradicta absque difficultate, quando ordinarius contulit, quia Beneficium vacauit in mense ipsius ordinarij. & sic quando appellatur ab executore literarum signatur supplicatio, seu commissio appellationis, nisi saltim post sententiam producat titulus, vt simpliciter admittatur appellatio ad l. per hanc C. de temporibus appellatio. Et Contard. in repet. l. vni C. de montanea poss. limita 12.

Et post hæc scripta visus Hier. Gonçal. d. gl. 9. in ¹⁴⁰ annotationib. ex n. 220. docet, quod à collatione, vel immisione facta vigore literarum Apostolicarum, non datur regulariter appellatio suspensiuæ, quia literæ Apostolicæ habent paratam executionem, & reuerenter est illis parendum per executorem in eis nominatum l. i. ff. de constitutionibus principum ca. si quando de rescrip. vbi Felinus l. 52. titulo 18. parte tertia Rebuffus in praxi titulo forma & declaratio nouæ promissionis verb. quatenus ipse vel duo versiculo postea dicitur. Mohed. *decis. 35. ante fin. ibi, quia tunc propter auctoritatem literarum debent exequi de remuneratione, & Marchef. de commissio. 2. p. cap. 4. de commissione appellat. numero 39.* & ita in proposito, quod non detur appellatio suspensiuæ, tenet Bero. *consil. 4. vol. 1.* quem Gonzalez non allegat. ac propterea videmus (inquit Gonzalez) quod quando appellatur à tali decreto, seu sententia vigore literarum Apostolicarum prolata communiter in commissione appellationis solet signatura apponere clausulam, sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum, prout apponitur quando appellatur ab executione facta vigore publici instrumenti cameræ, aut quatuorvigij, & c. quæ clausula præseruat iurisdictionem iudicis à quo, vt ad vltiorem executionem procedere valeat, ita vt neque inhibitiō per superiorem facta afficiat aut impediatur, Cæsar de Grassis *decisio. 96. seu 3. de re iudicat. n. 4.* vt alias dixi supra i. parte capite 5. numero 573. Illud tamen limitat Gonzalez numero 226. Primo, quando in literis adesset clausula, *vocatis vocandis*, quæ semper inferitur quando in supplicatione, vel ipsarum literarum expeditione narratur aliquis intrusus, & expediuntur sub intrusione, tunc enim executor non est merus, sed mixtus & iudicium executionis literarum non erit executiuum, sed ordinarium, & appellatio non solum operabitur effectum deuolutiuum, sed etiam suspensiuum Card. & alij citati supra num. 111. & fuit inquit resolutum in vna Barchinonen. parochialis. 10. Decemb. 1601. coram Domino Sacrato, quod etiam tradit *gloss. 15. §. 1. num. 70. Secundo limitat num. 227. quando poss. citatus non fuisset, & executor literarum eicere vellet eum inauditum à possessione Beneficij.* Card. *consil. 75. Felin. in cap. fin. num. 24. & 25. de præsump. Achilles decis. 6. n. 4. super regula de triennali argumento cap. licet Episcopus de praben. lib. 6.* Tertio limitat à n. 228. quando executor procederet ad executionem literarum, absque verificatione narratiuæ, cum citatione dicti possessoris, Mohed. *decis. 35. de remuneratione.* Cæsar de Grassis *decis. 58. seu 12. de probat.* quia omnis gratia habet in se tacitam conditionem, si preces veritate nitantur, siue si ita est aut veris existentibus prænaratis l. si in prim. C. de diuersis de rescrip. ca. 2. de rescrip. vbi post alios late Ripa n. 29. & alij, ideo omnis narratiua est ante omnia verificanda, vt dicitur infra à num. 159. & 189. narratiua namque est pars gratiæ Rota *decis. 534. num. 1. par. 1. diuer. cum aliis, & c.* Quarto limitat num. 234.

quando literæ continerent certam formam quæ per iudicem executores seruata non fuisset. *c. cum dilecta cum ibi adductis* per Fel. ex n. 6. *de rescrip. Lancel. de attent. n. 4. in præf. in n. 477. Flam. Parif. de rescrip. benef. li. 19. q. 6. c. 24.* Quinto limitat. n. 235. quâdo pro parte possessoris probaretur quod tales literæ essent subreptitiæ, vel obreptitiæ. *c. postulat. si super literis de rescrip. Aym. conf. 68. numero duodecimo* Lancello- tus ubi supra numero 478. de clausula autem, amisso quolibet illicito detentore, apposita in literis Aposto- licis ait a numero 236. quod licet faciat iudicem exe- cutorem mixtum, & requirat ordinem iudicarium secundum Felinum post Abbat. & alios in capite de cetero numero nono de re iudic. Marches. dista 2. parte capite 3. numer. 35. cum aliis, tamen quando gratia est iustificata legitime, & literæ non sunt expeditæ sub intrusione, non retardat executionem literarum, & ita seruari videt & tradit Ferret. *conf. 7. n. 12. in fin. & num. 13.* nam aliter cum d. claus. semper apponatur, nunquam literæ Apost. haberent paratam execut. de aliis & limitatio remittit n. 238. Lancel. d. c. 4. in præ- fat. a n. 477. usque ad n. 507. & in prædict. casib. vt ad- mittatur appellatio, & suspensio proponitur, inquit ibi. commissio ab appellante, porrecta in plena si- gnatura gratiæ, vel iustitiæ, & deducuntur cau- sæ grauaminis iudicis executoris, & postquam si- gnatura gustauit de illis interdum solet rescribere, & committere simpliciter causam appellationis in Rota, & interdum solet adicere clausulam, *Si quid exequendum sit ipse Rota iudex exequatur*, quæ clau- sula aufert potestatem exequendi a iudice a quo & illam transfert in iudicem ad quem Rota decit. 477. n. 7. lib. 3. par. 3. diuers. Lancel. c. 18. n. 58. Et fuit de- cissum in Toletana parochialis, 23 Janu. 1604. coram D. Sacrato, & c. interdum etiam solet signatura re- scribere *Paritis literis arbitrio Rota, & c.* Sed certa clausula paritis literis, siue paritis arbitrio Rota nun- quam ponitur nisi in commissione appellationis, à sententia vigore brevis. Et prædicta quidem doctri- na González videtur conformis stilo signaturæ. Quâ- uis Rota absolute velit dari appellationem suspen- suam à dictis executoribus, ex quo tenentur assu- mere partes iudicis, quando est intrusus, & gesta post appellationem, seu in tempore ad appellandum esse attentatam, vt patet ex adductis sic potius videtur stân- dum stilo signaturæ ad dicta sup. 1. p. c. 5. n. 120. & 4. p. c. 2. n. 18.

Ex quibus id tandem inferitur, & quod si possessio Beneficij sit vacans, non tenetur executor aliquem citare, nec assumere partes iudicis, & ideo ab eo non potest appellari, Flores d. 9. 4. n. 52. Quod procedit et- iam stante clausula *vt vocatis vocandis*, vt in illa Tu- den. parochialis, de qua c. sequenti n. 44. & etiam stân- te clausula citato N. quæ videtur intelligenda quate- nus ille possideat non alias. Si tamen comparet legi- timus contradicтор & pro suo interesse & præiu- dicio, de quo tamen si negetur debet in continen- ti summarie docere iuxta notata per Doct. in cap. ve- niens 2. de testibus Menoch. de arbit. lib. 2. casu 18. & Couar. pract. cap. 16. numero 1. debet eum audire & assumere partes iudicis, vt per citatos, sup. n. 110. ma- xime Felin. in d. c. si n. 27. Etiam si compareat post da- tum decretum, seu mandatum & possessionis, dum- modo realiter non sit capta, nam dum non est capta res videtur integra cum non præciserit sententia in contradicторio iudicio. Sed post captam realiter & possessionem contradicтор comparens deberet re- currere ad ordinarium, & coram eo contra possi-

dentem agere, ad audiendum enim huiusmodi con- tradicторem, iam expirauit executoris potestas cum sit noua actio, nouum iudicium, quicquid sit quoad defendendum inductum, de quo dubio seq. 146

Decimo dubitatur, & quamdiu duret potestas di- cторum executorum, quibus mandatur vt prouisum in possessionem Beneficij inducant, & defendant in- ductum, & c. facientes eum ad Beneficium admitti si- bique de fructibus integre responderi, & c. de qua clausula vide Rebuff. in praxi in forma noua prouiso- nis verb. & defendant inductum, & in concordatis in forma mandati, verb. defendentes, & in rep. c. 2. de concessione præben. 29. 30. 31. clausulis mandatorum.

In quoddecimum videtur, quod quamdiu & non 147 est facta executio durat ista potestas, etiam post an- num à sententia lata contra intrusum, seu contradi- cторem cum sit accessoria ad gratiam, argum. cap. si super gratia, de offic. deleg. in 6. & quod inf. dicitur, n. 313.

Non obstat tex. in ca. querenti de offic. delegat. vbi 148 delegatus Papæ non potest exequi suam sententiam, nisi vsque ad annum, quia loquitur de delegato ad causam principaliter, & diuersa est ratio in executio- re gratiæ, cuius potestas tanquam accessoria debet durare sicut ipsa gratia, ad reg. accessorium in 6. & sic videtur accipiendus Innoc. in c. pro illor. n. 3. de præb. & ibi Abb. n. 10.

Data vero possessione non est finitum & eius offi- 149 cium, donec habeat fructus, Card. in Clem. si plures, n. 2. de præb. & Flores quæstione quarta, numero 60. nam alias gratia non est plene executata, maxime cum in d. clausula expresse habeatur, quod faciant de fructibus responderi: Quamuis si negentur fructus non & ratio- 150 ne tit. vel gratiæ, quæ impugnentur, sex ex alio capite, & ratione: vt quia prædia ex quibus præue- niunt dicuntur non spectare ad Beneficium, seu ali- quæ decimæ dicuntur ad illud non pertinere, execu- tor non se intromittet, quia est q. omnino separata ab executione, Cardin. d. numero 2. & ibi Bonif. nume- ro 63.

Difficultas est, quando prouisus semel & fuit indu- 151 ctus in possessionem plene, quanto tempore duret potestas executoris, & effectus illius clausulæ ad illū defendendum si in possessione turbetur.

In qua communis opinio est secundum & Felin. in 152 d. cap. querenti ad si quod illa potestas durat vsque ad annum à die possessionis per illum tex. quod etiam tenet Card. d. num. 2. & sequuntur Menoch. de reum. remed. 1. n. 90. & Flores sup. & videntur etiam tene- re Bonif. d. n. 63. & Puteus dec. 334. n. 5. lib. 1. & decif. 18. lib. 2.

Alij dixerunt quod & durat ad instar potestatis 153 conseruatoris de qua in cap. si de offi. deleg. in 6. vt re- fert Abb. in d. c. pro illor. de præb. n. 11. & sic quod non claudatur anno.

At Io. Andr. in d. c. pro illorum, dicit, & quod audi- 154 uit etiam tenere, quod si aliquādiu inductus in pos- sessionem pacifice possedit, expirat eius potestas, quod satis placet Abb. ibi, & Staphil. de literis gratiæ, tit. de vi & effectui clausulæ, §. significatio clausulæ inducentis, n. 3. ne præiudicetur potestati Ordinariæ arg. cap. ad- hac de rescrip. & c. perueni. n. 9. 1. & tenere videtur In- noc. sup. & Flores maxime stante Concil. Trid. eff. 24. c. 20. n. 62. 63. & 64. & facit pro hac sententia tex. 155 & in c. in literis de officio deleg. Nec obstat tex. in d. c. querenti, quia procedit quando nondum fuit facta e- xecutio, si enim delegatus executus est sententiā suā, & aliquādiu ille pacifice possedit, expirat etiā intra annum

annum potestas delegati, quia annus non datur, nisi pro executione facienda, quantumvis in continenti ille molestatur, potest delegatus exercere officium suum, quia non potest dici facta executio, ex quo incontinenti est facta turbatio, ita Io. And. & Abb. n. 6. & Fel. n. 20. vers. 2. in d. ca. querenti, idem Ab. in d. ca. pro illor. n. 10. contra glof. ver. ad integr. in d. cap. querenti, & ibi Card. & in d. ca. pro illorum, & in d. Cl. si plures n. 3.

§. 2.

Quid debeant verificare d. e. executores.

SVM MARIA.

Quid debeant verificare predicti executores literarum Apostolicarum, n. 156.

Et quoad executores literarum in forma gratiosae Resolutionis non tenent aliquid verificare pro executione facienda, nisi alius sit in possessione Beneficii, quem debet citare, vel alias comparere legitime contradictor, tunc enim executor debet assumere partes indicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata in ea maxime parte opponente, etiam si esset procedendum executivum, &c.

Impetrans tenetur verificare narrata in sua gratia, quia mouerunt Papam ac concedere, vel ad facilius concedere, etiam si non negentur & parte non opponente, numero 161.

Impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, quia impetrans alias esset inhabilis, vel quia sunt fundamentum gratiae, vel quia gratia fuit facta sub conditione, & ea quorum expressio mouit ad concedere, vel ad facilius concedendum, parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata, etiam valorem Beneficii, & obtentorum, narratum, & qualitatem Beneficii narratam, &c. & ita videntur intelligende quadam dec. Rota, n. 162.

Vbi narratur valor Beneficiorum distincte, & separatim, debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, n. 165.

In verificatione valoris obtentorum, qualis probatio etiam minor semiplena sufficit, n. 166. Et Canonici, & dignitas, non habentes fructus in absentia, possunt simul, seu cum alio poni in 24. licet alias solus soleat poni in 24. n. 168.

Impetrans tenetur verificare etatem expressam n. 169. etiam si solum instet pro absolutoria, quando aduersarius qui venit ex alio tit. illum alias iustificauit, nu. 170. nisi secundus impetrans impetrauit certo modo, quia primus non expresse rataverat etatem, seu ob defectum etatis legitime, nam tunc certo modo impetrans teneretur id probare plene, numero 171. & sequent.

Improbatur consil. Menoch. dicentis, non esse surrepticiam gratiam, in qua impetrans expressit, se tunc esse in 13. etatis anno cum solum esset in 12. quod non videtur verum, maxime si illi deesset ultra sex menses, imo etas absolute narrata debet omnino verificari, n. 173. & sequenti.

Cui incumbat onus probandi etatem, & idem est de legitimitate, quando de illa non est facta mentio in gratia, n. 175. resoluitur quod si quis petit senten-

tiam canonicatorum, seu ad iudicatoriam Beneficii, & ex aduerso negatur eum habere etatem legitimam, ei incumbit onus probandi etatem, si vero ex aduerso non negatur, non tenebitur eam probare &c. & quando negatur sufficit ad eam probandam semiplena probatio, quae sufficit ad probandas habilitates, etiam narratas, & ubi Papa dicit impetrantem ab examinatore examinatum, & idoneum repertum fuisse, ex eo probantur eius habilitates ad Beneficium requisitas, &c. & idem in tit. ordinarij. Si vero quis instat pro absolutoria indistincte non tenetur probare etatem non expressam, &c.

Quomodo probetur etas remissius, n. 186. & num. 187. & seq. ponuntur decif. Rota circa id.

In gratiosis omnia narrata sunt verificanda, nu. 189. & sequen. ubi ponitur resolutio Rota. Quamuis in rescriptis ad lites ex pluribus narratis satis sit unum verificare, quod sufficeret ad mouendum Principem a numero 191.

Quod etiam procedit in materiis componendis, pro quibus soluitur compositio quantumvis magna, quia nihilominus remanent gratiosae &c. n. 194.

Coadiutoriam impetranti narranti etatem, & alia impedimenta coadiuti, non sufficit probare impedimentum etatis tantum ex Rota, n. 195.

Improbatur consilium Nauarri, quod dispensatione, seu privilegio concesso ob plures causas, etiam copulatiue narratas, quae omnes non sunt de iure necessariae, satis est ut una verificetur sufficiens n. 196.

Qualibet expressio falsa vitiat gratiam, etiam quod alias esset princeps concessurus, n. 197. Saltem quando esset talis, quae inducit, aut mouere potuisset ad citius, seu facilius concedendum, &c. num. 198. Et seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Surreptio vitiat gratiam, nedum quando fuit causa inducitur & finalis gratiae, sed etiam si fuit causa impulsiva, ut quia princeps alias concessisset, se non ita facilius, nu. 200. Non solum in Beneficialibus, sed etiam in ceteris omnibus gratis contra aliquos num. 201.

Capit. super literis, de rescriptis in 2. casu loquitur in rescriptis ad lites, nec habet locum in gratiosis, numero 202.

Improbatur consilium Rebusf. II. valere dispensationem ubi impetrans expressit se virumque iuris Baccalarium, licet non sit nisi in altero, n. 203. & dec. Cassad. 7. de concef. prob. n. 204.

Sufficit impetrantem verificare de facto Doctoratum narratum, n. 205. Na regulariter sufficit per narrationem verificari de facto, & non de iure, n. 206. Saltem ubi non agitur de perpetuo prauidicio, nu. 207. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Qualitas narrata tendens in prauidicium alicuius, etiam quod facilius non inducat ad concedendum, verificanda est, n. 209.

Gratia si neutri, de qua agunt relati, nu. 210. Quamuis sit condicionalis, & habeat duplicem conditionem, quod Beneficium vacet, & neutrius competat, & impetrans debeat eam iustificare, & verificare, utramque conditionem, sicut etiam est iustificanda quoad litem narratam quam gratia supponit, n. 212. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota, tamen quoad non ius alterius satis dicitur iustificata ex eo, quod de tali iure in actis non constet, & numero 214. cum seqq. ubi ponuntur resolutiones Rota, & 216. decif. Rota.

Quod non procedit quando aduersarius nititur promissione

Xx

Ordinarij, qua non est iustificanda, cum Ordinarius provideat Motu proprio, & Ecclesia non persone, & sic negativa non iuris, non iustificatur ex inspectione actorum, & consequenter impetrans gratiam, si neutrus, debet aliunde probare, quod illi ius non competat, &c. numero 219. & sequi ponitur resolutio Rotæ.

Habens gratiam ab Ordinario, non tenetur eam iustificare, quia Ordinarius provideat Motu proprio Ecclesiæ, non personis, & censetur informatus de qualitatibus subditorum, à n. 221. ubi ponuntur resolutiones Rotæ.

Qualis probatio requiratur pro iustificatione gratiæ, & verificatione narratorum, an plena & concludens, an semiplena sufficiat, à n. 224. Resolvitur quod narratiua super qua principaliter fundatur gratia est plene probanda, ut narratiua reservationis denolutionis non expressionis veri valoris, &c. pro verificatione vero narratiua qua non est principale fundamentum gratiæ, licet sit causa motiva, seu impulsiva & pars illius, sufficit semiplena probatio, ut in narratiua valoris Doctoratus vel alterius qualitatibus, & adducuntur resolutiones & decis. Rotæ, & doctrina Congregationis.

Executor literarum in forma dignum, seu commissaria, tam primus quam secundus non tenetur iustificare nisi illud, quod sibi à Papa mandatur verificari nempe idoneitatem impetrantis, & cum gratia est per resignationem in sacris constituti, quod aliunde habeat, unde commode vivere possit, n. 231.

Quamvis communiter soleat fieri informatio super verificatione omnium narratorum, n. 232.

Idoneus in proposito quis dicatur, seu in quo consistat idoneitas, numer. 233. Resolvitur consistere in legitimis natalibus ordine, etate, moribus, & scientia, &c. & numero 234. Ponuntur declarationes Sacre Congregationis.

Quomodo dictus executor debeat dictam idoneitatem, & n. 235. Resolvitur idoneitatem quoad literaturam verificandam esse per examen persone, quoad alias vero qualitates, & quod aliunde vivere possit, resignans per testes, seu alias probationes.

Ad parochiales in forma dignum, examinatores debent facere relationem & approbationem, non solum quoad literaturam, sed etiam quoad clericatum, legitimitatem, etatem, mores, &c. à n. 236. & ponuntur declarationes Sacre Congregationis.

Institutio parochialis facta ab ordinario presentato à patrono facta solum relatione ab examinatore quoad sententiam, & non quoad mores, &c. est nulla ex Rotæ, quamvis alias aliud dixisset à numero 239.

In idoneitate probanda non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis, etiam si adesset intrusus, vel contra dictor, à n. 242.

Nec est necessarium super idoneitate testes in forma recipere, sed sufficeret executorem extraiudicialiter se informare, numero ducentesimo quadragesimo quarto. Nec verbum si constiterit, includit citationem partis, quando committitur executio de re vacante, & licet eam includat, si de re non vacante committitur, & sic cum adest intrusus, tamen intelligendum est respectu actuum iudicialium, & que sunt in forma iudicii, qualis non est examinatio, &c. à numero 245. & numero 247. Adducitur resolutio Rotæ.

Delegatus cui Papa committit, ut se diligenter informe

de utilitate Ecclesiæ, & si repererit in eundem utilitatem cedere alienationem confirmet, &c. satis est adhibeat cognitionem extraiudicalem, absque citatione, & pro eo presumitur, &c. numero 248.

In dispensationibus qua committuntur Ordinariis, cum clausula quod diligenter se informant, & non est necessarium testes in forma recipere, sed sufficit extraiudicialiter se informare n. 249. & quadam declaratione S. Cong. qua ait requiri citationem, intelligitur quando est adversarius n. 250.

Si per testes presentatos probaretur idoneitas impetrantis seu veritas precum dispensationis, ipsi tamen executori contrarium constaret, non liceret exequi commissionem, &c. numero 251. & semper expedit et quod in huiusmodi verificationibus examinarentur ex officio aliqui testes, qui rem melius scire possent, &c. n. 252.

An si semel examinatus, non reperitur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo Beneficium conferri? à n. 253. Resolvitur negative, maxime in parochialibus, nam in aliis Beneficiis probabile videtur posse, quamvis quoad congruam resignantis sufficiat quodcumque de illa constare, quandiu res est integra, &c. Cavendum tamen erit in resignatione ne incidat in constitutionem Gregorij XIII. de publicandis, &c. n. 257.

An si impetrans sit reuera idoneus, non tamen sit per executorem verificatum, teneat collatio? n. 258. Resolvitur quod non, nam est conditio non existentia, sed cognitionis.

An si impetrans sit idoneus, & per executionem sciatur, possit ad executionem procedere absque alia verificatione, seu informatione à n. 259.

Resolvitur quod, non alias prout erit nulla propter defectum forme, & conditionis de limitato modo scientiæ, quam important illa verba, si repereris idoneum, sicut clausula si est ita.

Quod procedit etiam si de idoneitate notorie constet, nam quando examinatio est de forma, præmitti non potest quantumcumque examinandus sit notus, præsertim in parochialibus in forma dignum contra aliquos, à n. 264.

Si executor cui committitur collatio Beneficii simplicis in forma dignum committit examen alicui, qui dat illi schedulam approbationis absque examine, quia est sibi nota sufficientia, an censeatur servata forma examinationis, & valeat collatio, nu. 269. Resolvitur quod sic licet tutius sit, quod fiat examen aliquod pro forma.

An si dictus executor fecerit examinationem, & putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit Beneficium, collatio valeat? à numero 270. Resolvitur quod sic, quod tamen secus esset in dispensationibus commissis Ordinario, & quoad congruum resignantis.

Si per examinationem factam, seu alias executor intelligeret, seu intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus conferret, collatio non valeret, nu. 274. In parochialibus debet executor impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores illum approbant, quamvis ipse eum non putet idoneum, nu. 275.

An sit necessarium constare, quod resignans tempore resignationis, & data aliunde habeat congruam, an vero sufficiat quod eam habeat tempore executionis gratiæ à num. 276. Resolvitur satis esse quod de ea constet.

confles tempore executionis, cum verba, si tibi constiterit, sine futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi, & sic limitatur reg. quod surreptio consideratur respectu date, & adducitur dec. Rota & si tempore executionis resignans esset mortuus, non esset opus eius congruam verificare, numero 280. ubi ponitur declaratio S. Cong.

Si executor quia sibi non constitit de congrua, pronuntiauit non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi, nec sufficiet in gradu appellationis constare. n. 281.

Cum resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula, seu narrativa de congrua, debet esse vera tempore date, ex d. reg. n. ducentesimo octuagesimo secundo.

In dispensationibus matrimonialibus qua committuntur Ordinariis sufficit narrata esse vera & verificari tempore executionis commissionis, licet tempore date non essent vera contra aliquos, quamvis secus sit in dispensatione in forma gratiosa, a numero 283.

In dispensationibus cum copula, in quibus impetrantes narrant copulam precessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata remaneret, &c. Si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consilio copulam habuissent, vel alias infamiam procurassent, dispensatio non valeret, & sic procedet sententia aliquorum, numero 287. & seq.

Non sufficiet causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factae Papa, si tempore executionis deficiat, etiam si non sit vera, quamvis dispensatio facta, & maxime sortita effectum non videretur, etiam si postea causa deficiat, &c. a numero 289.

Dispensatio ob paupertatem, seu dotem minus competentem, non vitatur, si postquam Ordinarius dispensauit mulier facta esset diues, etiam si nondum matrimonium esset contractum, n. 291. Etiam si tempore dispensationis haberet spem quasi certam successionis, vel applicationis bonorum, si non est legitime necessario sibi debita, n. 292.

Narrativa & clausula quod resignans habet aliunde, una cum pensione sibi reservata unde viuere possit, verificatur sufficienter si ex pensione illa habeat unde viuere possit, licet non verificetur, quod habet etiam aliunde, nu. 293. Et quamvis in literis dicatur dummodo aliunde habeat, unde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit in congrua computanda, numero 294.

Admonetur lector quod in hac materia de executione & verificatione literarum caueat a Flores Mana, num. 295.

Quamuis contrarium t vellet Zerola in praxi Episcopali, x. p. verb. executor Apostolicus. §. 2. dicens executorem teneri se informare de omnibus expressis in literis, & ex officio debere facere, quod impetrans probet narrata coram eo, sicut practicitur in dispensationibus matrimonialibus. Sed iste author omnia confundit, in dispensationibus enim est diuersa ratio, nam ponitur in eis ista conditio, & forma, vt de veritate precum se informet, &c. vt in clausula supra posita, numero 105. quod executori literarum Beneficialium in forma gratiosa non iniungitur.

Id tamen procedit, nisi t alius sit in possessione Beneficij, quem debet citare, vel alias compareat legitimus contradictor, tunc enim vt dictum est dubio 9. executor tenetur assumere partes iudicis, & impetrans verificare suam gratiam, & narrata eam tamen parte opponente, quia sunt pars illius, & subintelligitur clausula, si preces veritate nitantur, ca. 2. de rescrip. exceptis iis quae iure praesumuntur. Io. And. & alij in c. 1. de litis contestat. in 6. Imola in c. super literis n. 19. de rescrip. Abb. in c. constitutus, n. 4. & Fel. nu. 1. eodem tit. & in c. fin. de presump. Mill. in rep. verb. gratia si dicitur Aymon. cons. 104. num. 3. Rebus. ad leges Gallicas 2. to. tit. de rescrip. in praxi. nu. 56. Mand. de aetate minori, q. 28. n. 2. Nauar. in c. si quando, de rescrip. excep. 8. n. 4. Mascari. de probat. concl. 1128 alias 1123. & 1226. Flam. Paris. de resignatione, l. 10. q. 3. ex n. 1. & particulariter num. 50. Zech. de Benef. & pensio. cap. 9. nu. 3. versic. prouisus quoque & cap. 13. n. 4. versic. resignatarius praeerea, Puteus dec. 300. n. 2. l. 2. Caputaqueni. 39. p. 2. Caesar de Grassis dec. 48. 58. & 66. & Rota dec. 412. & 534. in princip. p. 1. diuersorum. Etiam si esset procedendum executiue, Caesar de Grassis dict. dec. 58. n. 4. vt dictum est sup. i. p. c. 5. ex n. 4. 42. quanto magis cum tunc sit via ordinaria, & est decisio in vna Spoletana Canonatus 19. Iunij 1600. coram D. meo Corduba, quae sic se habet. Fuit resolutum sententiam Vicary non esse exequendam, quia non apparebat de bono iure Basilij, sine quo non datur executio iuxta stilum Rota, Caesar de Grassis dec. i. num. 6. de appellatio. & fuit dictum coram bona memoria Oriolen. in vna Romana Grani. 17. Decemb. 1574. imo de iniustitia sententiae satis constabat cum eius gratia non fuerit iustificata coram dicto Vicario iudice executore quo casu sententia redditur notorie iniusta, & surreptitia, Caputaqueni. decisione 345. parte secunda & decisione 229. numero secundo parte tertia & fuit dictum coram D. Pamphilio, in vna Casaraugustana pensionis 20. Decemb. 1591. & coram me in Ferrariensi parochialis primo Aprilis. 1596. unde potius videbatur apparere de lesione ad effectum restitutionis.

Quinimo impetrans tenetur verificare t narrata in sua gratia, quae mouerunt Papam ad concedendum, vel ad facilius concedendum, etiam si non negentur, & parte non opponente ex ratione dicta, quia sunt pars suae gratiae, Aegidius decisione 303. Rota in vna Fesulana praepetoria 27. Ianuarij 1563. coram D. Robustio infra relata numero 215. & in Salamantina pensionis 18. April. 1572. coram Domino Lancelloto, & in Casaraugustana pensionis, 20. Decembris 1591. coram Domino Pamphilio sup. adductis parte prima capite quinto num. 443. & 448 & in Ferrariensi parochialis, 1. Aprilis 1596. supra relata numero centesimo vigesimo tertio & in Agrigentina Beneficij, duodecim Nouembris. 1601. supra adducta n. 130.

¹⁵⁶ Vndecimo dubitatur, t quid debeant verificare praedicti executores literarum Apostolicarum. Et quoad executores literarum in forma gratiosa, dicendum est non teneri t aliquid verificare pro executione facienda, nam ad capiendam possessionem probatio nequaquam requiritur, Flaminius Parisius de resignatione Benefic. lib. 10. qu. 3. num. quinquagesimo tertio qui ait esse commutem, & receptam doctorum sententiam in stilo obseruatam, namque videmus resignatarios capere possessionem Beneficij resignati in curia, vel extra, absque verificatione narratorum.

162 Sed offert se difficultas circa prædicta, & t̄ circa illam decif. Salamantinam, & Agrigentinam quatenus dicunt, quod tenetur verificare omnia narrata parte opponente, parte vero non opponente, tenetur verificare ea solum quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum, quæ differentia non videtur apta, nam etiam parte opponente non tenetur quis verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum, alia enim sunt impertinentia, vt patet nec falsa expressio quæ non mouit ad facilius concedendum vitiat gratiam, Rota decif. quarta & septuagesima de rescriptione in antiquis, Egidius decifione quarta, Caputaquen. decifione trecentefimadecima numero quinto parte prima, & Rota decifione 531. parte prima diuersi.

163 In qua difficultate videtur dicendum t̄ quod impetrans parte non opponente, non tenetur verificare, nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam, quæ alias impetrans esset inhabilis, vt clericatum expressum, vel dispensationem (vt in terminis dictæ decif. Salamantinæ, nam impetrans narravit se militem S. 10. Hierosolimitani vt in decifio. 47. Cæsar de Grassis eiusdem causæ) vel quia sunt fundamentum gratiæ, vt reservationem, vel deuolutionem narratam, vel quia gratia fuit facta sub conditione, vt in pensionne dummodo remaneant centum pro rectore, seu dummodo dimittam partem non excedat, vel quia alias Papa omnino non concessisset, & etiam ea quorum expressio mouit Papam ad facilius concedendum, licet alias concessisset, vt Doctoratum, seu Baccalareatum, familiaritatem &c. vt in dict. decifione Egidij 303. parte vero opponente tenetur verificare omnia narrata, id est non solum dicta, sed etiam valorem Beneficij, & obtentorum narratum, quem non tenetur probare nisi opponatur, seu negetur, vt in decif. 64. de concess. prebende in antiquis, & collector decifio. e vigesima de prebend. in nouis (quamuis contradicat Rota ibi,) Puteus decifione 24. 1. Felin. in c. ad aures, de rescrip. numero. 4. versic. fallit. 1. Selua de Benef. 3. par. quæst. 12. 2. qualitate sub num. 2. Mascardus conclus. 886. num. 10. & 887. num. 10. & 888. num. 8. & d. conclus. 1226. num. 4. & Flam. Parif. dist. lib. 10. 7. 3. num. 40. Et qualitatem Beneficij narratam, vt quod non requirit residentiam, diocesim suam, seu ciuitatem narratam quam tenebitur probare, si opponatur, alias non, nisi narrauerit se esse ex diocesi vbi impetrat Beneficium, de quo inf. 7. p. ap. 9. Et ita videtur intelligenda d. dec. Salamantina & Agrigentina.

164 Pro qua intelligentia, t̄ & explicatione facit, quod tradit Sallustius Tiberius in practica Auditoris cameræ lib. 3. cap. 1. num. 8. & 9. ex consilio dominorum abbreviatorum de maiori parte resolutum esse, & obseruatum, quod quando literæ pensionis habent clausulam dum modo pensio huiusmodi, & aliæ forsan assignatæ medietatem fructuum non excedant, agenti ad pensionem, etiam titulario non opponente, necessario incumbit onus verificandi pensionem annis singulis medietatem fructuum detractis, etiam omnibus pro Ecclesiæ seruitio necessariis, non excedere, quando autem literæ habent clausulam, quorum fructuum medietatem ipsa pensio, vt asseris, non excedit, si de fructuum valore à titulario opponatur probandi valorem, onus pariter ad agentem spectat.

165 Et vbi narratur valor t̄ Beneficiorum distincte &

separatim, debet ita probari, & non in confuso, seu omnium simul, vbi gratia, narratur quod vnum non excedit centum, & aliud 24. non sufficit probare in confuso, quod ambo non excedant 124. sed est necessaria probatio distincta iuxta narrata, scilicet, quod vnum non excedit centum, & aliud 24. vt fuit consideratum in Oppiden. pensionis 3. Iunij 1583. coram D. Pamphilio, & fuit dictum in vna Lamacen. Beneficij 11. Feb. 1598 coram D. meo Corduba, circa verificationem valoris obtentorum. Licet alias in ea qualis probatio etiam minor semiplena sufficiat, Egidius decifione 674. t̄ 683. vt ibi etiam dictum est, & in pluribus aliis causis, & particulariter in vna Virdunen. Canoniciatus coram D. Pamphilio, 13. Jan. 1595. t̄ vbi fuit resolutum, Quod ad probationem valoris obtentorum qualis probatio, etiam per duos testes de auditu sufficit, etiam si non percussant tempus gratiæ, & testes examinati coram audiente Camera, tanquam executoris literarum super valore faciunt fidem in Rota ad canonizationem gratiæ, Rota diuersorum 2. p. decif. 35. Et ibi etiam fuit resolutum, t̄ nihil referre quod Canoniciatus, qui non habet fructus, nisi residendo exprimitur in 24. ducatis simul cum alio, licet alias solus exprime solet in 24. Et sic Canoniciatus & Dignitas non habentes fructus in absentia possunt simul poni in 24. conducit conf. Nauar. 10. de rescript. quod impetratio plurium Beneficiorum, quorum nullum excedit valorem 24. non est nulla, eo quod eorum valor simul exprimitur non excedere 24. & cetera.

Cum ergo impetrans teneatur verificare t̄ narrata in sua gratia, vt dictum est, tenetur verificare ætatē expressam, puteus de. 187. & 202. l. 1. & 377. lib. 3. Caputaquen. dec. 128. 129. 130. 131. 312. & 315. p. 1. vbi de ætate in coadiutoria narrata, & Flam. Parif. d. l. 10. qu. 3. n. 36. & 37. Etiam si solum instet pro t̄ absolutoria, quando aduersarius qui venit ex alio tit. illum alias iustificauit, Put. d. dec. 300. l. 1. Mandol. de ætate minor. 17. 7. 28. nam vt dictum est sup. præ. eden. parte. c. 3. dub. 14. a. n. 189. Si actor iustificauit gratiam suam, reus excipiens tenetur suam quoque iustificare, Nisi t̄ secundus impetrans impetrauerit certo modo, quia primus non exprefferat veram ætatē, seu ob defectum ætatis legitime, nam tunc certo modo impetrans teneretur probare illum non fuisse in illa ætate, tanquam fundamentum suæ gratiæ, Put. & Mand. vbi proxime. Et teneretur id probare plene ad t̄ decif. 179. Hispal. portionis 20. Iun. 1594. sup. adductam præced. p. c. 4. n. 37. & d. infra a. n. 225. & n. 230.

Vnde consil. Menoc. 3. 16. 4. Tvbi ait non esse superpetitiam gratiam, & prouisionem Beneficij, in qua impetrans expressit se tunc esse in 13. l. ætatis anno cum solum esset in 12. non videtur verum maxime si ad 13. ætatis annum illi deesset ultra sex menses, ad dicta inf. 11. p. cap. 3. a. num. 48. Quinimo videtur t̄ quod cum certa ætas absolute narratur sine dictione, vel circa, de qua ibi debet omnino verificari, narratiua enim videtur indiuidua ratione formæ, sicut de sententia dicitur, Rota decifione 221. parte. 2. diuersorum.

Sed obiter est difficultas, t̄ cui incumbat onus probandi ætatē, & idem est de legitimitate, quando de illa non est facta mentio in gratia.

In qua difficultate distinguendum est, t̄ quod aut quis petit sententiam canonizatoriam sui tit. seu adiudicatoriam Beneficij, & ex aduerso negatur eum habere ætatē legitimam ad tale Beneficium, & tunc canonizatoriam, seu ad iudicatoriam petenti incum

cumbit onus probandi ætatem, tanquam fundamentum suæ intentionis, cum id petat, tanquam habilis, Bald. in c. in presentia de probat. n. 34. & ibidem Fel. n. 27. Mandos. reg. 18. q. 3. n. 4. Rota dec. 1. de presump. in antiq. quæ ait, quod non præsumitur quis legitimus ad hoc vt adiudicetur Beneficium sibi, nisi probetur &c. Quod etiam inquit add. dec. 19. de restitut. spoliar. in nouis. dec. Agid. 76. quæ ait, quod impetrans Prioratum Monachalem, ad quem requiritur professio expressa illam si negetur probare tenetur, Caputaquen. dec. 308. n. 2. p. 1. vbi ait, quod agens vt filius patrimonialis debet se probare talem. &c. & dec. 1. Ant. Aug. 1162. & 1163. l. 5. p. 5. diuers. Si vero ex aduerso non negatur non tenebitur eam probare cum de ea non sit facta mentio in gratia, vt colligitur ex d. decisione 76. Agid. & d. decisione 1162. Antonius Augustinus.

178 Quamuis vbi agitur de executione gratiæ, in forma dignum, teneatur executor ex officio inquirere habilitates ad Benef. requisitas, vt infra dicetur à nu. 231. sicut qui habet confirmare, vel instituire, cum nouis de electione, Francus in reg. in famibus l. 6. sub. n. 4. & Felin. in d. c. in presentia n. 28 & Lamb. de iure patron. 2. par. 2. lib. 9. c. 6. art. ultimo & question. 8. articulo 11. & 13.

179 Et quando negatur, sufficit tamen eam probandam semiplena probatio, Rota d. dec. 1163. Puteus d. dec. 202. vbi quod ad canonicationem gratiæ ætas narrata ex coniecturis probatur, quamuis plenam videatur requirere d. dec. 1162. Ad probandas enim habilitates etiam narratas sufficit semiplena probatio Agid. d. dec. 76. ad fi. & 113. & 114. Caputaquen. dec. 180 277. p. 1. Mandos. reg. 18. q. 11. ante n. 19. & Zerola in praxi Episcopali. 2. p. verb. clericus. §. 2. & Rota in Salamantina Capellanæ del Voto 20. Nouembr. 1592. & in Legionen. præsumptionem 29. Nouembr. eiusdem anni coram D. Pamphilio infra adductis ca. 4. seq. & in Calagurritana Beneficii de Ariola 16. Nouembr. 1592. infra adducta 11. p. c. 1. n. 71. & in Toletana parochialis de Alcaudete 10. Maij 1596. infra adducta 9. p. c. 2. n. 341. & in Ciuitaten. Scholasticæ, & Canoniciatus 24. Mar. 1597. infra adducta n. 187 & in Colonien. Canoniciatus 20. Maij 1602. infra adducta 10. p. cap. 1. num. fin. contra & alias sæpe, & dicitur infra à num. 235.

8 Et vbi Papa in literis dicit impetrantem tamen ab examinatore examinatum, & idoneum repertum fuisse, vt in literis in forma gratiosa, dici solet, ex eo probantur eius habilitates ad beneficium requisitæ, donec contrarium probetur, vt in illa decisi. Bononien. Canoniciatus de anno 15. 1. de qua infra. 7. p. cap. 1. n. 167 & in Burgen. Abbatæ de Fonca, de mense Martij 1592. coram D. Gipsio, & in Nucerna beneficiorum. 30. Octobris 1592. supra adducta num. 187. & in Curcolen. Canoniciatus 22. Martij 1602. coram D. Corduba, & d. Colonien. 20. Maij eiusd. anni coram D. Pamphilio, & in aliis causis, quod tamen solum videtur intelligendum de habilitatibus ad beneficium necessariis, & requisitis, non vero de aliis in gratia narratis, quæ erunt alias probandæ per impetrantem.

182 Et idem erit in tit. tamen seu collatione ordinarij dicentis illum examinatum, & approbatum, ad quod facit decisio in causa Bononien. Decanatus de anno 183 1587. coram tamen D. Rubens, quæ sic ait, resolutum fuit, quod si possessio Marcelli non est attentata, onus probandi incumbit Emilio, & materia non habet difficultatem, cum Emilio adhuc non iustificauerit ius suum, si

vero esset attentata, tunc licet onus probandi incumbere Marcello, tamen dicendum dicebant satis esse probatum clericatum Marcelli non solum ex iuris presumptione, sed etiam ex eo quod fuit presentatus tanquam clericus, & coram examinatore, fuit oppositum quod non erat clericus, nihilominus examinatores approbauerunt Marcellum, tanquam habitum, & idoneum non obstante ista oppositione, & ita comprehenditur clericatus. Sed vide circa hoc dict. infra à num. 221.

Aut quis instat pro absolutoria tantum tamen à petitis, & tunc in distincte non tenetur probare ætatem, in sua gratia non expressam, etiam si ex aduerso negatur, nam ex quo non fuit de ea mentio in gratia, præsumitur habilis à iustum effectum & dicenti, seu opponenti eum non habere ætatem legitimam incumbit onus probandi, Rebus. in praxi tu. requisita ad collationem bonam n. 39. & in repet. c. extirpanda. §. qui vero, de prob. 2. notab. vers. si vultis. Mascari. conclusio. 667. n. 6 & 8 optime Mandos. d. reg. 18. q. 3. num. 4. & seqq. vbi ait dominos de Rota in vna Ciuitaten. parochialis de Aldealba de anno 1548. indistincte tenuisse, & cōcluisse, quod possessor petens absolutoriam tantum non teneatur probare ætatem, & in causa Hispalen. canonicatus inter Rodericum Luxero suum clientem, & Didacum Vazquez, qui dabat de dict. regula. 18. de ætate, dato dubio cui incumbere onus probandi ætatem, resolutum fuisse quod onus probandi minorem ætatem incumbere Didaco Vazquez, quia dabat regula vnde debebat docere se esse in casu regulæ, & quia non fuerat facta mentio in gratia Roderici, vnde præsumebatur habilis, secus si fecisset mentionem de ætate, quia tunc teneretur probare narrata, vt distinguit Ioan. Andr. in reg. infamibus vbi Francus n. 4. & inter alia allegasse pro suo cliente cōf. Calderini §. de probatio. & Pauli de Castro. 447. alias 438 hæc Mand. & facit alias dec. Putci 366. l. 1.

Facit ad prædicta tamen communis opinio quæ habet 185 quod fundans se super ætate minori, vel maiori, debet illam probare, Felin. in d. c. in presentia de probatio. nu. 28. Alciat. de presump. reg. 2. presump. 14. Mand. d. 9. 3. num. 3. & de ætate minori q. 1. & cōf. 17. Pechius in reg. beneficium leg. 6. numer. 27. Duennas reg. 258. & Mascari. dict. conclus. 667. ex num. 1. & Pacianus de probat. leg. 2. cap. 24. numer. 4. & 14. Menoc. presump. 50. l. 2.

Et quomodo probetur ætas, vide per tamen Bart. in l. de ætate ff. de minor. 2. q. & per Mandosium d. reg. 18. q. 4. cum seq. & de ætate minori. q. 3. & cōf. 5. à n. 6. Caldas Pereira in leg. si curatorem habens. verb. minoribus ex num. 12. Mascari. conclus. 666. & 668. cum seq. usque ad 680. Sforciam de restitutione in integrum p. 1. q. 37. Menoch. d. presump. 50. & 51. l. 2. Pacian. d. c. 24. Flam. Parisium d. l. 10. q. 3. n. 38. Zerolam in praxi Episcopali 2. p. verb. ætas. §. 1. Caputaquen. dec. 131. 312. 314. & 315. p. 1. & optimam decisionem in causa Ciuitaten. Scholasticæ, & Canoniciatus 24. Mar. 1597. coram tamen D. Pamphilio quæ sic se habet: fuit concordauer per omnes dominos resolutum gratiam Ioannis de Maturana esse iustificatam, nā quod sit oriundus ex diocesi Calagurritana, præsens in Curia presbyter, & magister in Theologia probant testes, qui etiam dicunt vidisse illum celebrare missam, & vidisse priuilegium doctoratus, & super omnibus deponunt de communi reputatione, & publica voce & fama qua conueniatur Rota in probandis habilitatibus impetrantis, Rota in antiquis decisio. 8. de causa posses. & decisio. 14. de probatio. Agid. de

capit. 14. Mohed. 118. in fin. G. d. bonni. decisione 141. Capit. 14. decis. 277. p. 1. in impressis, ultra quon. Papa in sua gratia attestatur illum fuisse examinatum ab examinatore deputatus in urbe, & repertum idoneum, quod ad hunc effectum fuit alias ponderatum in causa Bergen. Abba. de Foncea de mense Martij 1592. coram Dom. meo Gipsio. & alias sepius, quod in Ecclesia Civitatem Scholastria sit dignitas non tamen maior post Pontificalem, & solita re teneri per unum ipsius Ecclesie Canonicum una cum canonicatu absque dispensatione Apostolica, probant idem testes, qui etiam ex publica voce, & fama dicunt illorum fructus non excedere valorem, qui expressus fuit ducatorum mille & septuaginta auri de camera, Aegid. deci. 675. Mohed. deci. 148. Putens dec. 29. l. 1. Capit. d. dec. 277. nu. 8. quod Maturana obtineat Canonicatum Ecclesie de Victoria non eget iustificatione, stante decreto dimittendi iuxta decisionem Rota. 20. de præben. in novis Mohed. dec. 271. alias 14. eodem tit. ultra quod testes ibi probant qui etiam deponunt, quod obtinet beneficium simplex S. Martini in Ecclesia de Maturana, & aliud simplex inde Echaurri quorum omnium fructus non excedunt valorem 124. ducatorum, qui respectu obtentorum sufficit quod saluer qualiter probetur, Aegid. dec. 674. etiam minus quam semiplex, ut de uno teste de fama cum adminiculo tradit idem Aegidius dec. 683. & sepius fuit decum, quod Scholastria, & Canonicatus vacauerint per obitum Andreae de Tamayo extra Rom. Curiam de mense Iunii 1594. similiter probatur ex testibus de publica voce, & fama que sufficit ad iustificand. vacatorem narratam, Bartholus in libro secundo §. si dubitetur. ff. quemadmodum testamenta aperiantur Felin. in c. quin frequenter. §. si in fi. ut lite non contestata. Mohed. dec. 77. Put. dec. 266. lib. 3. Thom. de Thamis decisione 75. quod autem vacatio adhuc duraret, non obstante collatione ordinarij facta Didaco de Saluatierra, propter eius incapacitatem ob defectum ætatis requisita a Concilio ad obtinendam dignitatem in Ecclesia Cathedrali probant testes qui bene concludunt, Didacum de anno quo sibi fuit collata Scholastria fuisse minorem viginti duorum annorum, & isti testes bonam afferunt rationem sui dicti, quia aliqui deponunt de eius natiuitate in loco Ascarça, ubi uxor ipsius testis aliquoties lactavit Didacum, qui erat minor Mariana filia ipsius testis que de tempore examinis non excedebat 19. annos, quod etiam asserit ipsamet uxor que lactavit, & isti verisimiliter non possunt ignorare ætatem sui filij, Bald. in consilio 219 testes sub numero tertio libro quarto Sebast. Sapia in l. de ætate numero trigesimo, ff. de minoribus aliqui vero deponunt Didacum natum fuisse post quinque sorores suas & immediate post Melchiorum ultimam, quam Didacus pater quando venit ad habitandum in loco de Ascarça ubi postea natus fuit Didacus Iunior secum duxerat, quam Melchiorum adhuc viventem, ut testes dicunt, constat ex serie natiuitatis sororum Didaci natam fuisse sub die 6. Ianuarij 1577. ut patet ex libro Baptismi Ecclesie de Victoria in qua prædictæ sorores fuerunt baptizate qui fuit semper in bona custodia, & probat ætatem Felin. in capite cum causam, sub numero secundo in fine de probatione, M. indof. super regula decima octava questione decima per totam, Caputaquen. decisione 314. numero primo parte prima, & fuit resolutum coram bona mem. Domino Bubalo in causa Bononien. domus de Buchis sub die primo Iunii 1587. concordat etiam cum prædictis testibus Ioann. de Otalora, qui erat Rector de Ascarça, & Didacum baptizavit qui dicit se illum baptizasse in loco de Ascarça de mense Mar-

tij 1577. qui postea melius concludit in sua litera in qua facta computatione annorum sui presbyteratus asserit, se usque ad annum 1574. deseruisse in loco de Otalora unde transiit ad locum de Ascarça in quo baptizavit Didacum, quod omnino excludit eius natiuitatem de anno 1572. cum ante annum 1574. non accessisset ad locum de Ascarça ubi Didacus fuit baptizatus. Non obstat fides exhibitæ per Didacum de eius baptismo de mense Martij 1572. quia fuit extracta postquam liber baptismi Ecclesie de Ascarça erat in potestate patris Didaci, qui medio sui familiaris illum habuit a Ioann. de Audicana Rectore, que fides redditur valde suspecta ex nimia pertinacia, & recusatione exhibitionis prædicti libri, unde desumpta est etiam adhibito impedimento R. putens dec. 29. l. 1. & forte non sine magna causa ne detegatur alteratio anni 1577. in 1572. per inductionem lineæ sub numero septimo qua prætenditur per Ioannem de Maturana, & si ibi prædictis esset multum verisimile alias concurrere depositione Ioannis de Audicana qui erat Rector parochialis, ubi Didacus fuerat baptizatus qui dicit fidem, de qua agitur non esse conformem dicto libro baptismi, in quo asserit sepius se legisse natiuitatem Didaci scriptam manu Ioannis de Otalora sub die 14. Martij 1577. quod etiam suadetur ex annotatione natiuitatis Mariæ sororis Didaci sub die 9. Iulij & Catharine alterius sororis sub die 30. Octobr. 1572. in libro Ecclesie de Victoria bene custodito que excludunt natiuitatem Didaci sub die 14. Martij 1572. computando tempus novem mensium ab uno ad alterum partem cum verisimile non sit, quod adsint tot partus multiplicari in 7. vel 8. mense, quod est de raro contingentibus, & multum coadiuvat istam probationem instantia suppletionis ætatis facta sanctissimo domino nostro, qua fuit facta instante Episcopo patrio ipsius Didaci, qui præsens habuisse notitiam huius veritatis. Non obstat, quod iura producta per Maturana non sint in forma probanti, & testes sint nulliter examinati, quia ex testificationibus notariorum constat in hac causa vigore regiarum provisionum primo, fuisse ablatas literas citatorias & compulsorias, & postea remissorias, & demum vigore alterius provisionis fuisse e manibus iudicum ablatis aliam remissoriam consignatam de ordine sanctissimi Domini nostri, que provisiones præsumuntur obiente ad instantiam Didaci, interesse habentibus, ut sepius fuit decum ex notatis per Bart. in l. fin. ff. de questione quo sit ut probationes istæ, licet informes, que ex substantia concludunt in odium ipsius qui vititur similibus provisionibus ad impedendum quominus probationes legitime fiant, habeant pro rite, & recte factis, & eis fides habeatur, Bartol. in l. publicati, numero octavo C. de testamento, l. a. in authent. si quis in aliquo, column. 4. in 7. fall. C. de edendo, Decius consilio trigesimo sexto sub numero secundo versiculo sed ratio. Peregrinus decisione 159. libro secundo, & fuit resolutum in causa Caribaginen. portionis sub die 14. Decembris 1594. coram Dom. meo Seraphino, & quod testes in præiudicium patris, que impedit quominus valde examinentur, etiam nulliter, & sine citatione examinari probent, tradunt doctores communiter in capite quin frequenter ubi gloss. & Felin. numero 7. ut lite non contestat. Decius in capite secundo numero vigesimo quinto de testibus & fuit decum in causa Laveneri dary sub die 27. Februar. 1595. coram eodem Dom. meo Seraphino, præsertim stante decreto sanctissimi domini nostri in signatura quod adhibeatur fides istis probationibus in euentum quod remissoria Ioann. de Maturana consignata Didaco adversario non deferatur ad partes, quod cum effectu in hoc casu non fuit adm-

adimpletum, cum vigore prouisionis Regia fuerit erepta de manibus iudicum quibus fuerat consignata licet. hęc verba ff. quod quisque iuris, cum vulg. non obstant testes Didaci in curia examinari, quia patiuntur notabiles exceptiones, & non concludunt maiorem etatem Didaci, ut per informantes quod *Maturana* qui sigillatim considerant dicta ipsorum, praesertim cum agatur de probanda minori etate, in qua vii in re difficilis probationis admittuntur praesumptiones, & coniecturae. leg. cum de etate. ff. de probatione l. excusantur la. 1. ff. de excusatione tutorum Bald. in leg. cum te, numero secundo C. de probatione & in consilio nono numero quarto libro quinto. *Socii*. l. iiii. consilio tertio libro secundo *Alciatus* consilio 396 numero septimo & praesumptio. decima quarta regula secunda *Thos. de Thanis* decisione octuagesima quinta cum aliis allegatis, & tanto magis quod quicquid dicant informantes pro Didaco non versatur in nostra obiectione, quia licet ista minor etas opponatur ad ostendendum Didaco ius non competere, tamen quia etiam includit validitatem, & iustificacionem gratia ipsius *Maturana*, & sic est de iure damis, non dicitur proprie obiectus, sed admittitur ut in parte: ut declarat *Cassad.* decisione secunda de exceptione. *Felin.* in c. cum olim col. pen. de rescriptioe, *Rota* decisione vltima de exceptione in antiquis, vltra quod ex supradictis resultat probatio satis clara & concludens, & cetera.

188 In qua etiam causa est alia decisio coram D. Lita 16. Iunij 1597. quae sic ait, sunt decem non esse dandam remissionem Didaco, nam quando adest vehemens praesumptio calumniae, non conceditur etiam in 3. instantia maxime sine sumo l. ad probationem. C. de probatione. c. cum contingat, ubi gl. verbi nihilominus, de officio deleg. *Verall.* decis. 59. l. 3. *Cassad.* decis. 3. de dilatio. & fuit dictum in illa *Toletana* parochialis 6. Feb. 1595. coram *Millino* suspensio autem calumniae hoc in casu est vehemens cum concludenter pro parte *Ioan.* probetur defectus etatis requisitus in Didaco, ex depositione *Reitoris*, qui cum baptizauit, & aliorum testium, ex instantia facta ab Episcopo paruo Didaci probabiliter de illius etate informato cum Sanctissimo domino nostro pro suppletionem etatis obtinenda, & ex naturae fororum ipsius Didaci, ut bene deducitur in dec. in hac causa facta coram *Pamphilio*, sumus autem omnis, qui colligitur ex depositionibus, testium Didaci tollitur ex ista *Ioannis* plena probatione, ex contrarietate & in verisimilitudine depositionis testium, &c.

189 Et redeundo ad id vnde & digressi sumus in gratiosis omnia narrata sunt verificanda, *Puteus* decis. 322. n. 2. l. 3. *Caputaquen.* decisio. 27. n. 3. & 371. n. 1. p. 1. & 240. p. 2. *Mohed.* decis. 35. de renunt. alias 304. *Rota* decis. 678. n. 8. l. 3. p. 3. diuersorum, & 674. n. 6. p. 1. *Caesar* de *Grassis* decis. 7. n. 3. *Mandof.* reg. 27. q. 8. n. 16. & de signatura gratia n. de regress. ad si. *Flam.* *Parif.* l. 4. r. 2. n. 44. & l. 10. q. 3. n. 1. & *Rota* in *Fumana* Beneficij de anno 1596. supra adducta p. 5. c. 1. n. 572. quae est omnino videnda in proposito, & in *Meten.* monasterij 21. Feb. 1600. de qua inf. n. 199. & in *Tirason.* elemosinarum 28. Ian. 1602. supra adducta n. 132. quicquid dicat *Rota* decisio. centesima septuagesima prima nu. primo parte prima, diuers. & *Thom. Sanchez.* de matr. l. 8. dist. 21. n. 42.

190 Vnde in vna *Oscen.* Archidiaconatus 19. Octo. 1601. coram D. *Lancelloto* fuit resolutum *Iosephum* teneri iustificare omnia delicta in sua gratia narrata, quia cum non agatur ad solam priuationem, seu depo-

sitionem possidentis, sed ad effectum ut secuta priuatione beneficium adiudicetur impetranti omnia sunt iustificanda. *End.* decisio. 735. *Sarnen.* de subrogand. quaestione 7. n. 6. *Staph.* de literis iust. §. & c. sciendum n. 2. &c.

Quamuis in rescriptis ad lites ex pluribus & narratis satis sit vnum verificare, quod sufficeret ad mouendum principem, *Rota* dec. 7. de rescrip. in nouis & ibi *Papaz.* *Egid.* dec. 280. *Crescen.* dec. 1. de ferus n. 1. *Achilles* dec. 27. seu 11. de rescrip. *Puteus* 69. l. 2. *Rota* dec. 19. n. 4. p. 1. & dec. 196. n. 4. & 259. n. 9. p. 2. diuersor. *Lapus* allegatione 23. in fin. ubi *Mandof.* in additione verb. narratur, ait *Rotam* in vna *Hispalen.* portio nis coram D. *Thanis* limitasse dictam allegationem *Lapi*, & c. allegata ut procedant in rescriptis ad lites, secus vero in gratiosis, in quibus omnia sunt verificanda, ibique voluisse *Rotam* falsam expressionem etatis vitari gratiam, licet alia narrata vera essent, & super etate *Papa* non se fundasset, ut haberetur in re collectis *Acoramboni* dec. 27. de rescrip. quod etiam tradunt *Mascardus* conclusionem 325. num. 24. & *Ioannes Gutierrez* cano. quaest. l. 2. q. 15. numero sexagesimo octauo & 108.

Et est optima decisio *Rota* 634. p. 1. & diuersorum in vna *Gadican.* Beneficij de anno 1578. coram D. *Bravo*, ubi dicitur, quod illud pro parte *Ludonici* dicebatur, quod ad euandam surreptionem satis sit aliquid ex narratis verificari ad susinendam gratiam, licet de aliis non constet ut per glossam in capite secundo ubi *Felinus* numero vigesimo tertio de rescriptioe cum aliis ibi citatis non placebat dominis, na procedit in rescriptis ad lites, secus vero in gratiosis, prout in illo casu ut per *Fabr.* dec. 17.

Quod etiam procedit in materiis componendis pro quibus soluitur compositio & quantumvis magna, quia nihilominus remanent gratiosae, & illas obtinens non dicitur eas habere ex causa onerosa, quia illud quod soluitur non aequiualeat ei quod sibi conceditur, *Rota* coram sanctissimo *Clem.* VIII. dec. 457. n. 17. p. 1. diuers. de quo *Gonzalez* gl. 28. a numero 27.

Vnde in vna *Leodien.* Canonicatus 14. & Nouem. 1348. domini de *Rota* tenuerunt, quod coadiutoriam impetranti narrati etatem, & alia impedimenta illius cui fuit datus coadiutor non sufficiat probare impedimentum etatis tantum, ut per *Mandof.* reg. 11. quaest. 5. num. 7.

Vnde etiam non est verum *cons.* *Nau.* 7. & de rescrip. quod dispensatione, seu priuilegio concesso ob plures causas, etiam copulatiue narratas, quae omnes non sunt de iure necessariae, satis est ut vna verificetur sufficiens quod tenet *Thomas Sanchez* supra.

Rursus quaelibet expressio falsa vitiat & gratiam, etiam quod alias esset princeps concessurus *Caputaquen.* decis. 49. & 254. numero quarto parte secunda. *Puteus* dec. 350. l. 1. *Mohed.* vlt. de rescrip. alias 336. & *Caesar* de *Grassis* d. dec. 58. n. 3. Saltem quando & esset talis quae inducit, aut mouere potuisset principem ad citius seu facilius concedendum, seu quae principem faciliorem ad concedendum reddere potuit ad e. postulat, de rescrip. ibi, de leui, ubi *Ab.* n. 1. & in c. si de prasumpt. n. 1. ubi etiam *Feli.* in princ. *Rota* dec. 470. & 73. de rescrip. in antiquis & 32. eod. in nouis *Egidius.* decisione quarta & 698. n. 4. *Cassadorus* dec. duodecima ad finem de prob. *Crescentius* dec. 4. de concess. praben. & *Caputaq.* dec. 277. & 310. p. 1. *Mandof.*

d. reg. 27. q. 8. nu. 16. & de signatur a gratia tit. de erectio. vers. verb. illa, ad si. Nauarrus in c. si quando, de rescrip. except. 3. n. 3. & except. 9. & in Man. c. 22. n. 86. & conf. 33. de preb. & Fla. Parif. d. l. 10. q. 3. n. 46. & Rota in vna conch. erectionis 25. Maij 1592. coram Do. Seraphino, in qua est tentum narratiuum, quæ reddit faciliorem Papam ad concedendam gratiam omnino esse verificandam, & in Fumana altaris 27. Ianua. 1595. coram D. Blancheto de qua infra 10. p. c. 3. nu. 11. quod ea quæ ponuntur Papam ad concedendam gratiam facilius mouere sint verificanda. Rota etiam in vna Meten. monasterij 21. Febr. 1600. coram † D. Lita, in qua fuit resolutum, in gratia Barbaræ, necessariam esse iustificationem narratiue, quod de tempore date, Maria non attingeret 21. annum, quæ non est iustificata, quia iusta est regula, quod narrata semper sunt per impetrantem iustificanda, Ioan. Andreas Geminus in cap. 1. de litis contestatione in 6. & in terminis male expressionis atatis, Mohed. decis. fin. de rescrip. nec non & narratiua gratia, certo modo concessa prout est ista, Puteus decis. 30. l. 1. Ex qua narratiua Papa facilius fuit motus ad concedendam hanc gratiam, non tenet concessio gratia nisi illis omnibus verificatis, Fabr. decisione 17. Puteus 357. l. 1. nec Barbaræ releuatur à iustificatione dictæ narrate, sub prætextu, quod illa verba sicut accepimus operentur ut narratiua prædicta, Papa narratiua iudicari debeat, & non propria, quia quod partis, & non Papæ narratiuum importent, ad verba appposita in gratia ad supplicationem signata, tenet in terminis Guidobonus decisio. 160. Secus vero vbi sint appposita in gratia motu proprio concessa qualis non est gratia Barbaræ, & in his terminis procedunt & loquuntur decisiones Putei 101. l. tertia, Achillis vnic. de motu proprio, & aliorum allegatorum, nec ponderatio illius verbi ut asseritur quicquam facit cum non referatur ad dictam narratiuum atatis, sed ad prouisionem Mariæ, & cetera.

200 Vnde surreptio intrat gratiam, † nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratiæ, sed etiam si fuit causa impulsiva, ut quia Princeps alias concessisset, sed non ita de cui, seu facilius Abb. in d. c. postulatisti n. 1. & sequuntur posteriores ibi, ut per Decium ibidem n. 11. qui etiam id sequitur in c. cum cessante, n. 7. de appellatio. Crescen. decis. 8. num. 6. de prebend. Caputaq. dec. 274. n. 8. p. 1. vbi loquitur in materia dispensationis, & est communis, ut per Nauarrum d. except. n. 3. Ioan. Gutierrez canon. questione lib. 2. c. 15. ex numero 21.

201 Et procedit non solum in beneficialibus, † sed etiam in cæteris omnib. generis, ut per Tiraq. in tract. cessante causa limitat. 1. a. n. 11. & 12. & Gutierrez sup. n. 22. quicquid dicat Couarr. l. 1. var. c. 20. cui videtur assentiri Menoch. de arbitriis l. 2. casu 201. n. 22. & sequitur Thom. Sanchez de matrim. l. 3. dispur. 21. num. 32. & quicquid dicat Decius in d. c. postulatisti num. 11. quando remota, seu cessante causa impulsiva, gratia non traheretur ad alium casum non expressum, sed remaneret in eodem casu, & causa non retraxisset Papam à concessione, quem sequitur P. Parisius conf. 4. n. 35. l. 4. & Tiraq. sup. n. 16. & decis. Hispanen. portionis 24. Maij 1596. supra adducta 5. p. c. 4. n. 39. & sic iuxta dictum est accipiendum quod tradit Mascari. d. conclus. 1226. n. 12.

202 Nec obstat tex. in c. super literis † de rescrip. in secundo casu, vbi habetur quod surreptio non dolosa, siue in tacendo, siue in exprimendo falsum non vitiat rescriptum si alias Papa esset concessurus, quia iste tex. loquitur in rescriptis ad lites nec habet locum

in gratiosis, glo. in c. si motu proprio verb. taceatur, de preben. in 6. Ioan. And. in d. c. super literis, & ibi Decius n. 18. & Berolius.

Ex quibus conuincitur consi. 1. Rebuff. † vbi respo. 103 det, valere dispensationem vbi impetrans expressit se vtriusque iuris Baccalaureum, licet non sit nisi in altero, & contrarium melius ipse tenet in praxi titulo de rescrip. perinde valere numero quadragesimo secundo.

Conuincitur etiam decis. Cassad. 7. † de concess. prebendæ.

Sufficiet tamen impetrantem verificare † de facto 105 doctoratum narratum, Caputaquen. d. decisio. 277. in fi. p. 1. & 219. n. 5. p. 3. Nam regulariter sufficit per impetrantem narratiuum verificare de facto † & nõ de 106 iure, Aegidius dec. 116. in fi. Verallus dec. 55. & 57. libro 2. in manuscrip. vbi dicitur, quod satis est quod verba narratiua verificentur de facto, & Rota decisio. 532. n. 4. p. 1. diuersorum, & dec. 9. nu. 10. p. 2. & in vna Toletana parochialis de Huerta de anno 1589 adducta 5. p. c. 1. n. 660. & in Calaguritana Beneficij de Arriola 16. Nouemb. 1592. infra adducta 11. p. c. 1. n. 71. & in Placentina c. 24. Nou. 1595. adducta vltima p. c. 2. n. 278. & in Colonien. canonicatus 1602. infra adducta. 10. p. c. 1. numero vlt. & in aliis causis & posthac Gonzalez gl. 15. §. 1. num. 49. & 50. saltem vbi non agitur de perpetuo præiudicio Ecclesiæ. Rota in † vna Caputaq. iurispatronatus 11. Martij 1575. coram Sanctissimo Clemente VIII quæ est 1. parte diuersorum decisione 208. num. secundo Gonzalez d. numero quinquagesimo.

Vnde alias in d. Conchen. erectionis. † 25. Maij 1592. dictum est, quod licet probatio de publica voce, & fama, in verificatione gratiæ Beneficij sufficiat, ut per Aegidium decisio. 114. secus tamen vbi agitur de perpetuo præiudicio & de auferendo bona vnius Ecclesiæ, eaque applicando alteri, quia requiritur plena probatio nec sufficit semiplena, & c.

Qualitas etiam narrata tendens in præiudicium † 109 alicuius etiam quod facilius non inducat ad concedendum verificanda est, Rota decisio. 531. p. 1. diuersorum de quo supra parte præced. c. 3. 14. dub. ad finem numero 212.

Sed est aduertendum circa gratiam, si neutri, de qua agit Rebuff. in praxi tit. de rescripto si neutri, & in concordatis in forma mandati Apostolici, verb. gratiam, vers. aliud est rescriptum gratiæ. Mand. de signatura gratiæ tit. si neutri, & reg. 27. q. 18. & reg. 33. q. 10. Quod quamuis sit conditionalis & habeat duplicem conditionem, † alteram quod beneficium vacet, alteram quod neutri ius competat, & impetrans debeat eam iustificare, & sic verificare vtramque conditionem Cota decisio. 283. & Rota in vna Mediolanen. præposituræ 28. Iun. 1589. coram D. Plato infra adducta 11. p. c. 3. num. 305. sicut etiam est iustificanda quoad litem narratam necessario verificandam ad sustinendam dictam gratiam, quæ litem supponi. † Rebuff. & Mandos. vbi proxime & Sarnen. in reg. de annali. q. 212. 28. vers. præterea, Caputaq. decisio. 34. & 42. p. 2. & Rota in Triden. Beneficij de anno 1593. infra adducta numero 216. & in illa de anno 1594. supra adducta dubio num. 17. & in vna Burgen. portion. 26. Ian. 1582. coram Do. † Blancheto in qua fuit resolutum, quod 213 gratia si neutri, non suffragatur cum per formam regule de annali non seruata fuit extincta litem, ut fuit decisum, & sic litem narratiua reddit gratiam surreptitiuam, nec obstat, quod donec de reg. fuerit datum, videatur litem pendere ex iradictis per Sarnen. in d. reg.

d. reg. q. 82. quia regula habet oculos retro, & dictum Sarni fuit in individuo a Rotareiectum. Ioannes Paulus decisione octuagesima, & Achilles secunda super regula & in vna Placentina decanatus duodecimi Nouembri millefimo quingentesimo nonagesimoterio. coram Domino Penna in qua fuit resolutum. Primam gratiam si neutri Miranda non fuisse iustificatam qua ad litem, quia non expedierat literas, & lis non est introducta per commissionem presentatam literis, non ex predictis, per reg. Cancellarie. 21. vbi Mandos. q. 15. Caput. q. de c. 162. p. 2. Rebuff. tit. de gratia si neutri num. 13. & quia tempore gratia si neutri & eius data non fuit retroducta citatio, executi, & facta per cursores contra procuratorem ad dicendum contra commissionem, & non erat inducta lis, Feli. in ca. illud num. 11. de prescriptio. Gambarus decif. 40. & litem narratam respectu vnus seu intentalis, & talem, debere in-
¹¹⁴ ter illos verificare litem cum alio, & c. Et in vna Verdunen. t. canonicatus 19. Iun. 1597. coram D. Pamphilio supra adducta 5. p. c. 3. num. 44. & in aliis pluribus causis. Tamen quoad non ius alterius satis dicitur iustificata, ex eo quod de tali iure in actis non constat, & ex inspectione actorum gratia etiam anterior alterius etiam rei, & possessoris non apparet iustificata, vt in vna Fesulana preceptorie 27. Ian. 1563. coram Domino Robusterio in qua fuit resolutum, t. quod gratia si neutri, & si sit conditionalis, si neutri scilicet ius competat non impeditur canonizari, licet reus, & possessor replicet de sua prouisione anteriori Apostolica, illa non verificata, quia quilibet tenetur verificare narrata in sua gratia, alias ei non suffragatur, Feli. c. constitutus, & c. ad aures verfic. 3. conclusio. de rescriptis cum aliis, quod procedit etiam vbi narrata non negantur per aliquem, Agid. decif. 303. Rota dec. 20. de prebend. in nouis Paris. consilio 49. num. 31. l. 4. & sic non verificata sua prouisione satis dicitur constare de negativa, quod promissio sit nulla. glossa. l. si. verb. manifestum. C. de rebus creditis. Aymon. consil. 138. num. 5. nec obstat, quod possessori iustitiam excludere actorem per non ius illius, quia ex gratia si neutri, constat de eius iure, qua est verificata ex eo, quod non constat de prouisione rei iustificata. Calder. consil. 10. ad fi. de probat. Rota decif. 25. de rescript. in nouis in fin. Hec in dicta Fesulana & fuit etiam resolutum in dict. Triden. Beneficij t. 8. Nouemb. 1593. coram D. Penna, vt in decif. seq. Gratiam si neutri, impetratam ab Aparitio. dixere domini fuisse iustificatam etiam quoad litem, & vacationem, nam in ceteris ex instrumentis, scripturis productis, & dictis testium sufficienter videtur iustificata, vacatio enim per obitum Bernardini de Auellanedo mense Aprilis 1584. probatur per confessionem Augustini, qui obtinuerat sibi prouideri de hoc Beneficio vti vacante, per obitum Bernardini de Auellanedo de dicto mense Aprilis, que confessio probat etiam contra Alphonsum resignatarium Augustini, cum fuerit facta ante resignationem Verall. dec. 93. p. 1. maxime cum esset admiculata ex depositionibus testium deponitum de possessione Bernardini, quorum vnus deponebat de obitu in dict. mense d. anno 1584. de lite etiam dicebatur constare ad effectum gratia si neutri, respectu Alphonsi, nam cum vt dicatur inducta lis per citationem sufficit seruare formam clem. causam de electio. Cassad. decif. 1. n. 3. & 4. de appellatio. Rota decif. 22. de rescript. in nouis Put. decif. 32. l. 3. in casu proposito fuisse seruam apparebat ex eo quod absente Alphonso executi fuit citatio in duobus locis, nempe in loco solite habitationis, & in Ecclesia Beneficij, licet non fuisset e-

xecuta in Cathedrali, d. clemen. causam Cassadori dicta decisione prima numero tertio. nec requirebatur affixio citationis qua tunc est necessaria quando proceditur per edictum ob non tutum accessum, secus vero quando est tutus accessus, & proceditur contra absentem, tunc enim sufficit in predictis duobus locis citationem exequi, Cassadori d. decisione prima, Vaninus de nullitate ex defectu citationis num. 121. Guindobonus decisione 152. in presenti autem casu ideo non fuit data copia, quia non fuit petita, atque ex his praeerea tollebat altera difficultas de prima citatione personaliter exequenda in materia praedicta, qualem esse hanc predebant, informantes pro parte Alphonsi. hoc enim tunc locum habet, quando citandus est presens & reperibilis, nam si vel in loco iudicii vel ciuitate, vbi habitare solebat citandus non reperitur, tunc satis est etiam in praedictis locis praedictis modis citare, Maria Socinus in tract. de ciuitat. ar. 17. n. 23. & seq. facit clementina prima de foro compet. ibi, dummodo personaliter, vel ad domum citati fuerint, vbi Zabarella numero sexto. Bonifac. 1. 6. & in terminis quod talis citatio sufficiat quando lis agitur super beneficio, tenuit Vantius supra numero centesimo decimo octauo & seq. Papaz. ad decif. vigesimam secundam de rescriptione in nouis numero secundo & tertio, decisionem Veralli 117. p. 1. dicentis appellatione domus solite habitationis intelligi illam domum quam citandus inhabitabat tempore executione citationis, Roman. consilio 454. num. septimo & octauo, Corn. consilio 52. nu. 7. libro quarto intelligebant domini procedere, quando certo constaret de mutatione domicilij in alium locum, quia si vel citandus esset vagabundus vel nesciretur ubi se trasulisset, tum sufficeret citationem facere praedictis modis, unde cum in casu presenti non appareret vbi esset Alphonsus, & in quo esset citandus loco quem interdum dicebant nescire vbi esset, interdum profectum Roman. alias vero literis vacare Bononia, & tamen postea compertum fuisse illum se contulisse ad Salamatic. Vniuersitate, potuit valide citari in vltima habitationis domo, nempe in oppido de Madrid, licet ibi tunc non habitaret reuera postquam nesciebatur tempore citationis faciendi quo se trasulerat, Imola d. cle. causam, de electione numero 64. Anton. Augustinus. in epitome tit. de dolo & contum. num. 10. quod autem Alphonsus consueuerit habitare in oppido de Madrid in domo executi citationis contra ipsum & eo tempore esset absens apparebat ex depositionibus testium, super hoc examinatorum, & relatione notarij, sed nuntij, cui creditur, Crescen. decif. 4. n. 2. de fide instrumen. Put. dec. 5. num. 3. postremo non obstat decif. Gambari 40. incip. citatio circumducta dicentis citationem executam non tamen reproductam non inducere litis pendentiam ad effectum, vt beneficium dicatur litigiorum, quia in praesenti casu ex actis constat esse reproductam. Satis etiam constabat gratiam si neutri esse iustificatam, licet esset conditionalis, dummodo nemini ius competat, quoniam cum ista negatiua non iuris coarctetur loco, eo ipso dicebatur iustificata quod ex inspectione actorum gratia Alphonsi vel alterius non apparebat iustificata, nec constabat de tit. valido, & iustificato, licet enim opponatur titulus anterior, nisi ille doceatur validus & iustificatus non facit cessare gratiam si neutri, at fuit decisum in illa Fesulana preceptorie 27. Ian. 1563. coram Reuerendissimo Robusterio, & in alia Clusina patronatus coram R. P. D. Orano. Quae causa fuit postea 1. Iun. 1594. proposita iterum super hoc an constaret de legitima executione praedictae citationis t. in casu de quo agi-

tur, & fuit resolutum affirmatiue standum in decisio-
nis & non esse necessarium citationem fieri intra Ec-
clesiam, neque inter missarum solemnias, neque ea quæ
fit domi quod dicatur vicinis, &c.

218 Et in vna Spoletana Beneficij 6. f. Jun. 1594. coram
Illustrissimo Mantica fuit resolutum, quod gratia si
neutri censetur satis iustificata quoad non ius. 3. ex eo quod
de tali iure non constat in aliis absque alia probatione
non iuri. 3. quare hodie cum maxima difficultate dā-
tur gratia si neutri.

319 Quod tamen non procedit. quando t. aduersarius
nititur provisione ordinarij quæ non est iustificanda,
cum ordinarius provideat motu proprio, & Eccle-
sia, non personæ vt infra dicitur 8. p. c. 3. numero 3. &
sic cum non teneantur suam provisionem, & gratiam
iustificare, ista negatiua non iuris non iustificatur ex
inspectione actorum & reuolutione processus, nec
coartatur loco, & consequenter impetrans gratiam
si neutri debet aliunde probare, quod illi ius non cō-
petat, &c. vt fuit resolutum in vna Placentina cano-
nicatus 14. Ianuarij 1600. coram t. Domino Lancel-
loto, in qua domini dixerunt quod Ioan. Lopez qui est
reus, & possessor non obstante quod possessio fuerit de or-
dine inducta sequestrata, quod sequestrum non priuat,
quem sua possessione, nec fa it quo minus sit censendus
reus in iudicio sufficit excludere actorem per non ius, &
etiam quod de iure suo nihil doceat, præterea quia nititur
provisione sibi facta à c. ordinario non eget aliqua iusti-
ficatione, nec est differentia inter provisionem Episcopi,
& Capituli, quia eadem ratio quod provideat Ecclesia, &
non personæ, & quod provideat motu proprio militat in
utroque, neque potest fieri fundamentum in possessione
Petri cum esset vitiosa, tum quia capta litē pendente,
tum quia non fuit capitulariter apprehensa. Tum quia
non fuit expulsus possessor, vt fuit resolutum die 17. Jun.
1594. coram Domino Arigome, nec obstat, quod cum fa-
cultas conferendi sit limitata vigore statuti promissus o-
stendere tenetur, quod habet qualitates requisitas à sta-
tuto ex decis. Putei 322. l. 3. Achil. 2. de probatio. quia
hinc non sequitur, quod Ioannes qui est reus teneatur
probare suas qualitates, quicquid dicendum sit si ageret
vigore istius provisionis, & eodem modo responderetur ad
aliā decisionem Putei 309. l. 1. quia licet collatio sit fa-
cienda qualificatio à statuto, tamen reus, & possessor non
tenetur probare, licet verum sit quod si pro parte Petri
contrarium probaretur collatio sustineri non posset, nec
aliquid facie gratia, si neutri, quia vt illa possit vti Pe-
trus tenet probare quod Ioann. ius non competat, & per
consequens quod provisio sua sit nulla, ex quo non sit o-
riundus iuxta formam statuti, & sic non applicatur dec.
Fesulana, cum aliis similibus, quia cum Io. non teneatur
suam gratiam iustificare, ista negatiua non iuris, non ius-
tificatur ex reuolutione processus, nec coartatur loco, &
non requiritur iustificatio, in quibus terminis procedit
decis. Fesulana, &c.

220 Vnde etiam labes habentem gratiam ab t. ordina-
rio non teneri eam iustificare, quia ordinarius pro-
uidet motu proprio Ecclesiis, non personis, & cen-
setur informatus de qualitatibus subditorum, vt et-
iam fuit dictum in dict. Placentina 26 Februar. 1596.
coram Domino Orano supra adducta 5. p. c. 4. numero
43 & in Taurinen. t. commendæ 10. April 1595. vbi
fuit resolutum gratiam equitis cadamusti canonizanda-
ri; cum enim ipse gratiam habeat ab ordinario, non
tenetur iustificare, quia ordinarius motu proprio pro-
uidet Ecclesiis, non personis Cardinal. clementina secun-
da collat. fin. de officio ordin. Felin. cap. ad aures, nu-

mero decimo quinto de rescrip. & fuit dictum in cau-
sa Tudertina commendæ coram Domino Pamphilio. 1.
Februar. 1591. &c. & si cin causa Casal. n. parochialis
2. Martij 1584. t. coram Domino Robulterio fuit di-
ctum non obstat objectionem de defectu ætatis institu-
ti, quia cum possideat presumitur pro ipso, & pro eius i-
doneitate, & quod ordinarius qui eum instituit se infor-
mauit, nec quicquam tenetur probare, vt per Agidi.
decis. 76.

Sed restat difficultas t. qualis probatio requiratur
pro iustificatione gratiæ, & verificatione narratori
an requiratur plena, & concludens probatio, an vero
semiplena sufficiat?

Et dicendum est quod narratiua super t. qua prin-
cipalit. r. & præcipue fundatur gratia est plene
concludenter probanda vt narratiua reservationis
deuolutionis non expressionis veri valoris, non
publicationis, non promotionis inhabilitatis, seu
delicti aduersarij, &c. Pro verificatione vero narra-
tiuæ, quæ non est principale fundamentum grati-
æ, licet sit causa motiua seu impulsiva, & pars il-
lius, sufficit semiplena probatio, vt in narratiua va-
loris doctoratus, vel alterius qualitatibus, ita Agidi. de-
cis. centesima decimatercia, centesima de vna quarta,
& sexcentesima undecima & sequentibus Puteus deci-
sio. 10. & 266. l. certia, Rota in vna Calagurritana Ar-
chipresbyteratus 16. Jun. 1558. coram Domino Aco-
rambono in qua fuit resolutum, quod testes de pu-
blica voce, & fama, non sufficiunt ad inducendam reser-
uationem, Agidi. decisio 342. & 612. & Rota passim hoc
seruat, &c. & Rota decisio. 268. p. prima, & decisio. nona
numero undecimo, & decisione 46. & 53. v. secunda di-
uersorum & in vna Curien. præstimonij. nono Iunij
1592. coram Domino Penna in qua fuit resolutum,
quod vacatio in tali mense quando ex ea deducitur re-
servatio debet concludenter, & plene probari nec suffi-
cient semiplena, licet alius sufficiat, &c. Et in Hispanen.
portionis vigesimo Iunij 1594. & decimo octavo
Martij 1596. coram Illustrissimo Cardinalis Blanche
to supra adductis parte precedenti. cap. 4. numero 37.
& 40. & in vna Seguntina Archidiaconatus & Cano-
nicatus decimonono Martij 1601 coram Domino
Lancelloto, ad finem supra adducta dict. precedenti
parte, cap. primo, numero 332. & in causa Casal. seu
nullius præposituræ vigesimo primo Aprilis 1597.
coram Domino Gispio, t. in qua fuit resolutum.

Quod in gratia fundata super inhabilitate aduersarij
ex homicidio verbi gratia proveniente requiritur plena
& concludens probatio, secundum subiectam materiam,
licet non ex altissima, & luce meridiana clarior, vt in
criminalibus, quia cum Papa principaliter fundat gra-
tiam super aliquo narratio, est plene, & concludenter pro-
bandum. Agidi. decisio septuagesima sexta in 6. Cre-
scen. decisio 202. Puteus 10. l. 3. & bene deducitur in v-
na Mariscana Benef. 10. Jun. 1577. coram SS. Clem. VIII.
& de illo qui opponit de expressione non veri valoris,
Caputaquen. decisio. 28 p. 2. Maxime cum probatio po-
sita est in conditione, per clausulam, si præmissa vera
esse reperiatis. Felin. in cap. si constitit, de accusa-
tion. Thonis dec. 95. nec ad rem facit, quod pro verifi-
catione narratorum etiam lenior & minus plena proba-
tio sufficiat. Agidi. dec. 113. cum concordant. quoniam
prædicta locum sibi vendicantur in his in quibus inten-
tio Papa ad sic concedendū præcipue nō fundatur, Agi-
gidius decisione centesima septuagesima quarta post
principium & sapius resolutum fuit idque maxime
procedit contra reum, & possessorem, Puteus decisione
266.

266. lege. tertia &c. Rota etiam in vna Abulen. Beneficiorum t. 26. Nouemb. 1599. coram D. Penna, in qua fuit resolutum quod quando agitur de praedictio ordinarij, gratia est plena probanda, &c. & in vna Taruifina parochialis 3. Decem. 1601. & in Jan. 1602. coram D. Ludouifio, vt in decisione sequen.

Taruifina parochialis 5. Decembris

1601.

Gratia t. Ioannis Baptista visa fuit Dd. satis iustificata tam quoad valorem, cum in hoc sufficiat semiplena probatio, Casar de Grassis dec. 43. n. 31. & 91. n. 1. & publica vox & fama, Puteus decif. 29. l. 1. Caputaq. 277. nu. 1. p. 1. & fuit dictum in vna Rauennaten. Capellania. 1. Iulij. 1594. coram D. Pena, quam quoad clericatum, & procreationem ex legitimo matrimonio, in quibus sufficit communis reputatio, Rota decif. 14. de probatio. in antiq. Agid. decif. 114. & quoad omnia alia narrata, praeter quam quoad vacationem in mense Nouemb. de quo Doctores reseruauerunt particulariter videre.

In eadem undecimo Ianuarij.

1602.

Est resolutum gratiam Ioannis Baptista esse iustificatam quoad vacationem per obitum Syluestri Carrarij in mense Nouembris, licet enim ad inducendam reservationem requiratur plena, & concludens probatio obitus in mense Apostolico, Puteus decif. 266. l. 3. & fuit dictum in vna Pamphilonen. Beneficij coram Canonicis 6. Martij 1577. & in vna Placentina Canonici 1. Martij. 1599. coram D. Orano, tamen hic adest plena probatio, quartus enim testis deponit articulum verum, & subiungit rationem, quia habet vicina edificia, & quia sepius ibi conuersatur, bona enim est ratio in teste ad probandum obitum, quia vicinus, Purpuratus in l. 1. nu. 97. ff. si certum petatur, Corneus conf. 10. subnu. 2. leg. 1. Quintus deponit articulum verum, & dicit quod vidit mortuum, quod licet sufficiat vt dicit Bar. in l. si quidem sub nu. 2. C. soluto matrimonio, tamen adhuc subiungit quod interfuit funeri quae est optima ratio in teste l. conditionum. 2. ff. de condition. & demonstratio. Corneus sup. Maranta in Rep. leg. 1. is potest. ff. de acquiren. hereditat. quorum dicta adimulatur depositio 2. testis de publica voce, & fama, & enuntiatio ordinarij in edictis promulgatis pro concursu quod Syluester erat mortuus in mense Nouem. quae enuntiatio maxime est momenti, cum concernat ipsius ordinarij praedictum, Paleotus dec. 23. & cum secundus & quartus testis iuxta quartum, & sextus iuxta tertium deponat Carrarium possedisse parochialem per 4. annos, & ultra pacifice habitamque fuisse dictam parochialem communi reparatione pro vacante per mortem ipsius satis probatur vacatio per obitum absque alia iustificatione iuris ipsius Carrarij, iuxta allegat. Lapi 89. Cassad. decif. 4. de causa poss. Mohed. dec. 29. de renuntiat. non obstat quod iidem testes deponant Carrarium habuisse tit. a monialibus, quorum ius Io. Baptista, impugnat, & propterea non videatur posse innare se hac possess. praedecessoris ad reg. ex eo, de regul. iuris in 6. quia vnus ex dominis respondebat, quod durante lite su-

per huiusmodi impugnatione non obstante praedicta regula potest se in ea fundare, vt in terminis fuisse resolutum in Rota testatur Sarnen. in reg. de annali. qua. 16. ex irradit. per Abb. item in c. capitulum in fi. quae sequitur Fel. n. 9. de rescrip. verum hoc procedit quando non in vno eodemque iudicio impugnatur, vt declarat Sarn. d. q. 16. Roman. consil. 347. n. 7. qui dicit hunc esse casum illius c. capitulum praeterea stante triennali licet appareat de tit. inualido praesumebatur alius tit. validus, Cassa decif. 3. de causa poss. Acorambonus dec. 24. p. 2. Nullis verb. Beneficium impetras. Accedit & cum probetur vacatio ista de facto saltem intrat clausula, vel alio quouis modo, vt fuit dictum in causa Placentina Capellania vigesimo septimo Iulij. 1597. coram Domino Penna.

Et nouissime in vna Hispalen. Beneficij de Xerez 32. Maij 1603. coram D. Lita fuit decifum, quod semper impetrans tenetur plene, & concludenter probare narratiuam vacationis in qua principaliter se fundat ad inducendam reservationem, vel vacationem ipso iure, licet cetera incidenter narrata non est necesse plene probare, sed semiplena dumtaxat probatio sufficit, vt per Gonzal. gloss. 11. n. 10. & gl. 45. §. 2. n. 52. & 53 qui etiam alias decif. allegat. & d. gl. 11. ex n. 99. & gl. 15. §. 2. n. 75. & 76. concludit quod quamuis vacatio simpliciter considerata probetur per famam solam seu alias semiplene, ex quo agitur de leui praedictio, nam si ille per cuius obitum dicitur Beneficium vacare viuit, poterit Beneficium recuperare. Put. dec. 266. l. 3. Mohed. dec. 1. de probatio. Rota dec. 46. n. 1. & 2. p. 2. diuersi. & in Placentina Canonici. Mar. 1599. coram D. Orano inf. relata 11. p. c. 1. num. 62.

Tamen quando agitur de probanda vacatione in certo mense ad effectum reservationis probatio debet esse plena, & concludens alias non releuabit, Rota d. dec. 46. n. 4. cum alijs, per eum adductis, quod tamen d. gl. 11. n. 103. limitat. nisi probatio esset difficilis, vt in more contingente in mari per submersionem maris, vel alio simili casu, quia tunc minor probatio de mense reseruato vacationis sufficit, ne per famam, Rota d. dec. 58. p. 2. & 666. & 721. l. 3. p. 3. diuersi, cum alijs 2. limitat. n. 104. quando non esset aliquis prouisus Ordinarius in concursu, nec possessio esset occupata ab alio, sed vacans, Rota in Burgen. de Pancoruo 28. Nouem. 1588. coram D. Gipsio infra adducta c. 4. n. 12. & in d. Placent. Canon. & quod tunc non requiratur plena probatio in verificatione mensis reseruati narrati, quando possessio est vacans tradit etiam Gonzal. glo. 32. nu. 60. sic intelligens quandam dec. Corduben. per nos relata d. c. 1. n. p. n. 60. 3. limitat. d. gl. 21. n. 107. quando adest aliquis intrusus non tamen docet de tit. ordinarij, quia tunc minor probatio sufficit vt in d. Burgen. de Pancoruo, & in d. Placent. Canon. & in Oritana parochialis 2. Nouem. 1598. coram Orano, & in Eluen. Benefic. coram D. Penna 13. & 28. Nou. 1602. & quod non releuaret producere tit. post sententiam latam super immiissione in pos. Beneficij vigore semiplene probationis, vt eius executio impediretur ex Bart. in l. fi. n. 2. circa fi. c. de edicto D. Adr. cum alijs adductis per Meno. de adipisc. rep. 4. n. 619. & fuit decifum in causa Pientina Beneficium 12. April. 1576 coram D. Seraphino, & in d. Eluen. 13. Nouem. 1602. 4. limitat. numer. 110. quando gratia non fundatur in reservatione dumtaxat, sed etiam potest sustineri ex alio capite, vt puta quia Papa tanquam ordinarius ordinarij ruin praenit ordinarij collatorem, tunc enim

non est necessaria plena, & integra probatio men-
fis narrati quamvis adfit intrusus & docuerit de ti-
tul. ordinarij. Rot. dist. decis. 46. in princ. & numero 1.
iuncto numero 3. & in d. Placent. Canonic. 5. limitari
for san posse ait. num. iii. quando gratia principalis
fuit in reliquis omnibus verificata, quia tunc data ve-
rificatione quoad reliqua quamvis probatio quoad
vacationem in mense reservato non sit omnino ple-
na sustineri debeat, ut inquit Rota in vna Calagur-
ritana benef. de Albania 12. Mar. 1602. coram D. Se-
raphino, & c. sed n. 112. recte ait non putare, quod suf-
ficeret in isto casu semiplena probatio de reserva-
tione, imo neque audere recedere à regu. generali, &
ita inuenire quod nouissime fuit decisum in d. Hi-
spalen. Beneficij de Xerez duodecimi Maij 1602. co-
ram Lita.

230 Et facit & quod dictum est de probatione subcol-
lectorij ad effectum reservationis sup. p. preceden. c.
1. à n. 378 & de probatione ætatis, & habilitatum, hoc
dubio n. 179. & seq. & quod dicitur de probatione
clausulæ constituto, seq. à n. 64. & de probatione nō pu-
blicationis II. p. c. 3. à n. 308. & videnda sunt dicta
inf. II. p. c. 1. à n. 36. vnde posthæc Conc. glo. 15. à n. 122.
ait quod impetrans ob non adimplementum decreti, seu
alias certo modo tenetur illud plene, & concludenter
probare, &c. Quoad executores vero literarum in
231 forma dignum & seu in forma commissaria, tam 1. quā
2. datum in casu negligentia 1. dicendum est non ten-
neri verificari nisi illud, quod sibi à Papa mandatur
verificari, nempe idoneitatem impetrantis, & cum
gratia est per resignationem alicuius in sacris ordini-
bus constituti, quod aliunde habet vnde commodè
viuere possit, sic enim dicitur in literis in forma di-
gnum. Discretionis tue per Apostolica scripta mandamus
quatenus si tibi constiterit, quod dictus N. scilicet resi-
gnans aliunde habeat, vnde commodè viuere possit, ut
predicitur, ac per diligentem examinationem præfatum
A. ad hoc idoneum esse repereris, super quo conscientiam
tuam omeramus, beneficium prædictum eidem A. autho-
ritate nostra conferas, & assignes, &c. & si est paro-
chialis Ecclesia dicitur, Ac per diligentem ex-
aminationem per te adhibitis examinadoribus, &c.
ut habetur in dict. constitutio. Pij quinti 162. su-
per modo, & forma expediendi literas in for-
ma dignum. Quamvis communiter soleat fieri in-
formatio super verificatione omnium narratorum
232 in literis, & in forma dignum, & videtur velle Flam.
Parisi. l. 8. q. 7. in fi. Sed reuera non est necessarium nisi
adfit aduersarius iuxta supradicta causa. Quod sub
233 & dubitatur primo idoneus in proposito consistere in legi-
timis natalib. ordine Ecclesiastico legitimo, legiti-
ma ætate, bonis moribus, & sufficienti scientia, ut
recte inquit P. Greg. de Benef. c. 35. n. 1. post Rebus. in
concordans rub. de collatio. vers. idoneitas. idoneus dici-
tur scientia, moribus, vita, & ætate, legitimitate, ac
ordine, cap. cum in cunctis de elect. cap. eam re, de ætate
& qualitate, Clem. x. eodem tit. & ibi Bonifa. Concil.
Triden sess. 24. de reform. cap. 18. vers. peracto deinde
examine, & sess. 7. cap. 1. & sess. 22. c. 2. & 4. de reform.
Staphil. de literis gratia 9. forma expecta. à n. 16. Rebus.
in praxi, titul. requisita ad collationem bonam nu. 23. &
38. Flam. Parisi. l. 4. q. 1. n. 5. & q. 11. n. 11. & l. 3. q. 9. nu. 38.
& l. 10. q. 3. numer. 68. & Ioan. Gutier. conf. 2. nu. 22. &
cayo. q. l. 2. n. 61. & posthæc Conc. ad reg. mensum.
gl. 4. à n. 108.

Aduertendum tamen est, quod inter declaratio-

nes & S. Cong. Concil. super c. 12. sess. 24. de refor. ha-
bentur seq. declarationes facientes ad propositum.
Prima quæ iam sacerdos est, & prout per sedem A-
postolicam in forma dignum, de Canonatu super lite-
ratura seu idoneitate scientia examinandus non est ab
ordinario, & idem de quocumque alio ordine sacro illi
Canonatu requisito. Secunda, Cong. censuit in iis qui
Diaconi, vel subdiaconi, aut presbyteri sunt, petuntque
admitti in Cathedralis Ecclesie Canonatus qui eum
ordinem sacrum quem ipsi habent requirunt sibi in for-
ma dignum, collatos opus non esse examine quod ad ex-
plorandum literaturam pertinet, eos vero qui sacros or-
dines nondum susceperunt examinandos esse, an illa ha-
beant adiumenta doctrinae, quæ ex præscripto Concilio
Trident. necessaria sint illi sacro ordini qui Canonatus
quem consequi volunt erit annexus, facit c. accepimus
de ætate & qualitate.

Secundo subdubatur quomodo dictus executor
debeat verificari dictam idoneitatem, &c. & dico
idoneitatem quoad literaturam, seu scientiam veri-
ficandam esse per examen personæ, illam examinan-
do, idoneitatem vero quoad alias qualitates & quod
aliunde commodè viuere possit resignans, per testes,
seu alias probationes, id enim important d. verbis
per diligentem examinationem, &c. Rot. dec. 8. de pro-
bitio. concil. 877. n. 8. Flam. Parisi. l. 8. q. 7. ad fi. & l. 10. q.
3. n. 69. & Conc. d. gl. 4. n. 170.

Sed ad parochiales in forma dignum examinato-
res & debent facere relationem, & approbationem
236 non solum quoad literaturam, sed etiam quoad cle-
ricatum, legitimitatem, ætatem, mores, &c. ut in d.
Concil. Trid. sess. 24. c. 18. de refor. vers. peracto deinde
examine renuntientur quocumque ab his idonei iudi-
cati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia & aliis
rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis. &
censuit S. Cong. Concil. & Quod huic decreto non est
237 satisfactum per relationes examinatorum, quorum ali-
qui simpliciter renuntiauerunt examinationem idoneum
quoad literaturam, alique approbauerunt eum ad lite-
raturam quoad reliqua dicentes esse onus Episcopi. Et
proposito dubio pro parte Episcopi Abulen. & An.
238 promissio parochialis sit nulla, si examinadores relationem
fecerint solum quoad literaturam, examen vero circa
mores, ætatem, & reliqua, Episcopo relinquatur Congre-
gationis teneri facere relationem etiam circa mores, æta-
tem, & reliqua, ut in declaratione Abulen. sup. adducta
5. p. c. 7. n. 11. ad tertium.

Vnde Rotam in Casalen. parochialis coram & Do-
Robustorio de anno 1586. resoluit, Institutionem pa-
rochialis factam ab ordinario presentatam à parrono factam
239 solum relatio ab examinadoribus quoad scientiam, &
non quoad mores, &c. esse nullam ex d. Conci. c. 18. Quod
etiam fuit dictum in vna Iuuenacen. Beneficij 15 De-
cemb. 1593. coram illustr. D. Mantica. & Quamvis in d.
Casalen. parochialis 2. Mar. 1584. coram eod. D. Ro-
bustorio fuisset dictum, Bene examinadores potuisse in
hoc se remittere ad ordinarium & satis esse seruatum
formam Conci. Trid. quamvis enim ex dispositione Con-
cil. potuissent etiam ipsi se informare de his & referre
ordinario, tamen non tollit quin etiam ipsi possent se re-
mittere ad ordinarium, cum in dubio iurisdictioni ordi-
narij tantum censeatur derogari cumulatue non pri-
uatiue, Decisione conf. 3. n. 3. Sed ista ratio nihil valet,
nam Concil. ibi clare loquitur, dicens contrariū &
dans formam cum decreto irritante, & si ista ratio a-
liquid valeret, etiam quoad literaturam & scientiam
posset examinadores se remittere ad ordinarium
&c. & videnda sunt d. inf. 9. p. c. 2. n. 95. & 105. In ipsa
autem

neitate probanda; non requiritur citatio alicuius, aut vocatio partis, nec causæ cognitio, nisi adest intrusus, seu possessor Beneficij qui esset citandus, aut alias legitimus contradicitor comparuisset coram executore iuxta supradicta. Sed absque citatione id expeditur Rota dec. 9. de concess. præben. in nouis Felin. in c. si de presump. n. 36. Mascar. d. concl. a 877. nu. 2. Flam. Par. l. 10. q. 3. num. 70. Quinimo etiam si adesset intrusus, seu possessor Beneficij, vel comparuisset legitimus contradicitor non videtur requiri citatio illius in idoneitate probanda, maxime quoad scientiā, quia id solū requiritur pro informatione, & satisfactione iudicis ne detur indigno, & non attinet ad partem, nec est actus iudicialis. Nec est necessarium t̄ super idoneitate testes in forma recipere, sed sufficeret executorem extrajudicialiter se informare, nam verba si repereris, siue etiā si confiteri, possunt referri ad extrajudicalem informationem, seu instructionem, Abb. in d. c. si sub nu. 13. præcipue vers. extra prædictos, & Felin. n. 18. & 33. & Flores q. 24. n. 21. Et verbum si confiteri, non includit citationem partis, quando committitur executio de re vacante, vt per Felin. ibi. n. 12. ex Innocen. & Bartho. quos refert, & licet includat citationem partis si de re non vacante t̄ committitur executio vt per eum ibi, & sic cum adest intrusus requiritur citationem, tamen id intelligendum est respectu actus iudicialium, & eorum quæ fiunt in forma iudicij, qualis non est examinatio, seu probatio idoneitatis.

Facit decisio facta in causa Reginen. parochialis 8. Febru. 1557. coram D. Chislanen. t̄ Quod dispensatio facta a iudice commissario cui erat commissio cū clausula, si est ita, super quib. conscientia tuam oneramus, valet licet non consistat de processu, Rota dec. 4. de filiis Presbyterorum in antiq. q. quod stilus est in dispensationibus, quod si ab initio est aduersarius, tunc pars est citanda, & in scriptis acta reducenda, vt ibi non est aduersarius, tunc sufficit sola informatio iudicis, quando conscientie illius dispensatio committitur gl. in c. statutum. §. assessorem. verb. relinquatur, vbi Francus nu. 6. de refcr. l. 6. Lapsus alleg. 61. Rot. dec. 443. in nouis facit c. cum consuetudinis, & c. & ad idem est optima dec. Put. 144. l. 2. & Th. Sanch. l. 8. disp. 35. nu. 15. & cōseruit quæ post hæc tradit Gong. gl. 9. in ar. not. n. 19.

Facit etiam nam delegatus cui Papa committit vt se diligenter informet de vitilitate Ecclesiæ, & si repererit cedere in euidentem vitilitatem, alienationem confirmet, seu det licentiam alienandi, & c. satis est adhibeat cognitionem extra iudicalem absque citatione, & pro eo præsumitur absque processu, maxime si assereret se informasse, gl. Abb. cons. 41. l. 1. & dicitur inf. ult. p. c. 2. a num. 136. & in proposito Rota in Abulen. Benef. 26. Iunij. 1596. supra adducta dub. 4. n. 47. Ex quibus t̄ obiter inferitur ad dispensationes matrimonij & alias quæ hodie committuntur ordinariis cum clausula, quod diligenter se informant, & si repererint preces veritate nri, dispensent, & c. vt dictum est sup. dub. 8. numero 105. vbi clausulam ipsam posuimus, quod non erit necessarium testes in forma recipere, sed sufficiet iudicem extrajudicialiter se informare, Concil. Trid. sess. 22. de reform. capite quinto ibi. Summarie tantum & extrajudicialiter, & declaratio Sancta Congr. ibi quæ ait, requireretur tamen citatio, intelligenda est quando aduersarius, vt in d. Reginen. Imo si per testes præsentatos t̄ probaretur idoneitas impetrantis, seu veritas precum dispensationis, ipsi ta-

men executori contrarium constaret, non liceret exequi commissionem, eum eius iudicio, & informationi extrajudiciali relinquatur, onerando conscientiam ipsius iuxta dicta, & saltem debet ex officio examinare alios testes, p̄r quos veritas sibi nota patefiat. Et semper expediret quod in huiusmodi verificationibus examinarentur ex officio aliqui testes, qui rē melius scire possent, prout fit in aliquibus Episcopatibus in dispensationibus matrimonialibus, & non se contentare cum testibus a partibus præsentatis, semper enim inueniuntur testes ad probandam idoneitatem impetrantium, maxime quoad parochiales; tamen vide quæ dicemus inf. n. 285.

Tertio subdubatur t̄ an si semel examinatus nō reperitur idoneus possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri. Et videtur posse t̄ dummodo in primo examine non fiat declaratio, seu actus, quo declaratur illum non esse idoneum, nam quamdiu res est integra nihil prohibet illi idoneo reperto beneficium conferri virtute litterarum, ex quo tunc conditio illa, si per examinationem illum idoneum esse repereris, verificatur, & ita videmus, sæpe praticari in hoc Episcopatu Abul. in resignationibus parochialium.

Nihilominus tamen contrarium t̄ videtur tenendum, nam verba illa si per diligentem examinationem illum idoneum esse repereris, de prima examinatione videntur intelligenda ex reg. l. boues. §. hoc sermone ff. de verb. signif. de qua late ibi Tiraq. alias posset per multum tempus expectari, quod fieret idoneus, quod est inconueniens. Quod maxime procedit in parochialibus, in quibus examen fieri debet cum tribus examinatoribus synodalibus, seu alijs, & cōperacto renuntiare debent, an examinatus sit idoneus, vel non, vt in Concil. 24. c. 18. vers. peracto deinde examine, quod quidem de examine semel facto intelligitur, quando pro tunc examen peractum est, licet differatur renuntiatio, & declaratio ad aliud examē, cōmittatur soli executori, & eius conscientiæ probabile videtur, quamdiu ipse non pronuntiauerit quodcumque illum idoneum esse repererit circa locum executionis & c.

Quamuis quod attinet t̄ ad congruam resignationis, sufficiat quodcumque de illa constare, quamdiu res est integra etiam in parochialibus, id enim non magis ad 1. quam ad 2. informationem refertur & c. sicut etiam in dispensat. informatio de veritate precum. Cauendum tamē erit in casu resignationis, ne incidant in constitutionem t̄ Gregor. X III. de publicandis resignationibus, de qua infra II. pars. cap. 3. a numer. 273. in quam profecto videtur incidere si forte resignatarius, qui ex d. constitutione possessionem Beneficij intra tempus publicationis apprehendere debet, vel saltem, stante legitimo impedimento literas Apostolicas iudici, seu executori intra idem tempus præsentare, & apud illos pro ipsarum executione instare, & possessionem instanter petere, fecerit seu petierit quod executio, seu processus in ea deferatur vltra tempus publicationis.

Quarto subdubatur, an si impetrans sit t̄ reuera idoneus non tamen sit per executorem verificatum, teneat collatio? Et dico quod non, nam est conditio, non existentia, sed cognitio. Imol. in d. cap. fin. & ibi Eel. num. 33. & in cap. sciscitatus de rescrip. n. 14. prope si. Rota dec. 435. n. 2. p. 1. d. iners. & Th. Sanch.

de matrim. li. 3. disp. 33. n. 4. & lib. 8. disp. 34. n. 26. & 35. n. 16.

Quinto subdubatur, an si impetrans sit idoneus, & per executorem sciatur, possit t̄ ad prouisionem procedere absque alia verificatione, seu informatione? Et dico quod non alias prouisio erit nulla propter defectum formæ t̄ mandati, & conditionis limitato modo scientiæ, Cardin. in Clemen. 1. numer. 11. de concess. prabend. Oldra conf. 41. Bellamira decisio. 667. Felin. in d. cap. fin. num. 28. & 33. Nam illa verba, si repereris idoneum, t̄ continent conditionem, Nau. in cap. si quando, de rescript. except. 9. num. 9. & Thom. Sanch. ubi proxime d. num. 4. licet d. lib. 8. disp. 34. n. 24. & 35. 16. dicat, quod si ei cui dispensatio commissa est de precum veritate constat nulla opus est in informatione, seu examina. non obstante clausula de ea, & facit decisio Caputaquen. 273. par. 1. quæ est etiam in Miscellaneis Cotæ manuscriptis 221. ubi habetur, Quod dispensatio super illegitimitate non t̄ valet, quia non fuit seruata forma dispensationis, & mandati de dispensando, cum esset facienda qualis inquisitio, & tamen in hoc casu ne dum non reperitur, sed nulla inuenitur, sed statim fuit promotus presentata dispensatione, maxime stante clausula. illa si ita est, quæ est condicionalis, &c. Et quod clausula, si ita est, facit gratiam conditionalem t̄ fuit etiam dictum in dict. Conchen. erectionis 25. Maij 1592. ex Parisio conf. 82. numero 6. Soc. lun. 43. numero 43. licet contradicat Thom. Sanc. dict. numero 26. qui ait quod clausula, si est ita, dispensatio non inducit formam, nec conditionem.

264. Quod tamen limitat t̄ Card. cum Paulo dict. numero 11. & Felin. dict. numero 28. cum imola ibidem, quando de idoneitate notorie constat, quod tunc non est necessaria examinatio nisi ad cautelam, qui tamen consulunt, quod executor hoc ipsum de notorio exprimat in collatione, vel in relatione, seu interlocutoria, vt sciatur quare examinationem non fecit, idem Th. Sanch. loquens in dispensat. dict. numero 24. & 16.

265. Sed hæc limitatio non videtur vera, t̄ nam quando examinatio est de forma, vt licet prætermitti non potest quantumcumque examinandus sit notus, Bald. in cap. constitutus, 2. n. 4. de appellatio. & ibi Præpositus & Abb. num. 4. qui ait quod scholaris notorie peritus transit sine examinatione, vel saltem modica pro forma. Corsetus in singul. verb. præsumpt. qualiter bene Brunus de forma, rubrica de impleto forma, versiculo ultimo facit Lambertus qui alios refert de iure patronat. par. 2. lib. 1. questione 11. articulo 3. numero 5. Rebuffus de priuilegiis scholarium priuilegiis. 86. numero 4. Mand. reg. 2. 4. quest. 3. num. 11. & 12. Fuscus de visitatio. libro 2. cap. 5. numero 10. Flam. Paris. lib. 8. quest. 9. num. 83. & sequen. & Cenedo collect. 15. ad decretum numer. 5. & posthæc González ad reg. mensum. glos. 4. a numero 89.

266. Et Rota in vna Calagur. t̄ Beneficij de Ornillos. 12. Octob. 1587. coram illustrissim. Pamphili. resoluit quod quando examen requiritur pro forma debet præcedere quamlibet prouisionem, quamuis alias sit examinatus, & approbatus etiam ad parochiales, maxime quando ab alio ordinario. &c. Et præsertim limitatio hodie non videtur t̄ posse procedere in executor ad parochiales, in forma dignum nouissima, nam quantumcumque notorie impetrans sit idoneus, non potest excusari examen in d. forma dignum, cum examinatorebus synodalibus, vt in ea dicunt Fuf-

cus, & Cenedo ibi.

Pro quibus facit resolutio in causa t̄ Astoricens. parochialis 11. Maij 1587. coram D. Gysio, & in vna Regien. Prioratus 26. Iun. & 24. Decembr. 1578 coram D. Pamphilio, Quod notitia presentati licet alius sufficiat, non tamen sufficit, ubi examinatio est omnino necessaria, vt in parochiali, & ubi datur concursus presentatorum, &c. Sed offert se difficultas, t̄ si executor cui committitur collatio Beneficij simplicis in forma dignum, committit examen alicui examinatori prout fieri solet, & fieri posse diximus supr. 8. dub. a n. 97. & examinatore dat illi schedulam, seu chartam approbationis absque examine, quia est sibi nota sufficientia ipsius, an censetur seruata forma examinationis? Et consequenter valeat collatio subsequuta, & videtur quod sic, licet tutius sit quod fiat examen aliquod pro forma.

Sexto subdubatur, an si dictus executor t̄ fecerit examinationem prout sibi fuerat iniunctum, & putans ipsum idoneum, cum non esset, contulit ei Beneficium, talis collatio valeat vt dico quod sic, nam conditio est purificata per obseruantiam solius formæ. Ita docent Baldus in l. 2. n. 8. C. quando promouere non est necesse Abb. in cap. 1. n. 29. de re iudicata, Felin. in d. capite fin. num. 33. & Staphil. de literis gratiæ, tit. quib. modis expirent literæ ad Benef. §. 6. principaliter n. 1. & 2.

Quod tamen secus esset in dispensationibus commissis ordinario, nam quantumuis per informationem repererit preces veritate niti, si tamen à parte rei non est ita, dispensatio erit nulla, tanquam surreptitia propter falsitatem narratorum, P. Ledesma dicens tenere communiter Doctores in sum. de matrim. c. 27. ad fi. & Th. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 21. n. 33.

Et eadem ratione si resignans reuera non haberet aliunde t̄ vnde commode viuere posset, resignatio, & prouisio facta resignatorio esset nulla tanquam surreptitia, quamuis coram executore id probatum esset.

At si per examinationem factam executor t̄ bene intelligere deberet eum non esse idoneum, & nihilominus contra conscientiam ei tanquam idoneo conferret Beneficium, reuera collatio non valeret, nec prouisus si ei id constaret tutus esset in conscientia, nam in rei veritate non fuit seruata forma mandati, & purificata conditio, & idem esset si alias id constaret executori, iuxta dictum supra n. 261.

In parochialibus tamen debet executor t̄ in dict. forma dignum nouissima impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores, seu maior pars eorum illum idoneum esse renuntiant, & approbant siue bene, & secundum conscientiam, siue male, & contra conscientiam, quamuis ipse executor eum non putet idoneum, nam per approbationem, examinerum purificata est conditio mandati, cum quo ad approbationem, seu reprobationem standum sit eorum relationi, iuxta decretum Concilij dict. capite 18. sessio. 24. & dictum est supra dub. quinto n. 75.

Septimo subdubatur circa illam clausulam, t̄ quod dictus t̄ aliunde habeat vnde commode viuere possit, de qua vide supra 2. par. cap. 5. an. 200. & 207. an sit necessarium constare quod resignans tempore resignationis, & datæ, aliunde habeat vnde commode viuere possit, an vero sufficiat quod id habeat tempore executionis ipsius gratiæ. Et breuiter dico satis esse, quod t̄ de hoc constet tempore executionis ipsius

ipfius gratia, cum verba illa *fi tibi confiteris*, sint futuri temporis, & qualitas adiuncta verbo debeat intelligi iuxta tempus verbi, l. in delictis §. i. ff. de noxalibus Abb. in cap. cum in cunctis §. inferiora, num. 10. de e. l. l. & Dec. 22. Et sic limitanda est reg. illa, quod si surreptio consideratur respectu datæ de qua Felin. in cap. eam re, de rescript. nu. 18. Caputaquen. decis. 40. nu. 2. par. 2. & notatur in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. Et ita in terminis si fuit resolutum in lacer. Vicariæ ult. Ian. 1590. coram illustrissimo Plato, ut in dec. seq.

279 Resoluerunt domini gratiam Antonij esse iustificatam & validam, nam de resignatione atque eius publicatione, ac de sacerdotio eiusdem Antonij constat ex publicis scripturis, valor Vicariæ cum annexis ultra testes coram Ordinario examinatis, probatur etiam ex confessione partis, Paleotus decis. 391. in fin. Caputaquen. decis. 330. num. 3. lib. 3. non obstat, quod non fuerit verificatus valor & qualitas Beneficij obtenti, quia cum obtulerit Anton. illud dimittere non erat necessaria aliqua verificatio, Rota dec. 20. de præben. in nouis, non obstat quod non conferret Sanctiūm resignantem tempore resignationis habuisse aliunde unde comode sustentaretur, quia satis est in casu isto quod de hoc confiteretur tempore executionis ipsius gratia, dec. 10. numero secundo & 6. de concess. præben. in antiquis, non obstat, quod Sanctiūm resignas post presentationem de se factam ad Prioratum de Volitan. malitiose distulerit procurare, ut sibi de eo Prioratu fieret institutio, & collatio. Et quod plus est, supposuerit collusionem aliquos oppositores ad effectum, ut dilata huiusmodi institutione interim in curia resignatio cum reservatione pensionis admitteretur, quia collusionem stante dicebatur resignationem fuisse nullam, Gigas de pensio questio. 42. quia fuit responsum non constare de huiusmodi collusionem, tum quia cum non sit præfixum tempus aliquod ad obtinendam institutionem Beneficij de iure patron. decis. 4. de iure patr. in nouis, non videtur imputandum Sanctiū, quod institutionem suam in longum protraxerit. Tum etiam quia testes de ea deponentes fuerunt nulliter examinati, scilicet parte non citata, & quod plus est collusionem non probant, nam deponunt de auditu à Bartholom. qui etiam examinatus dicit se fuisse rogatum nomine Sancti, ut se opponeret, cuius dictum sicut non probaret solum contra Sanctiūm, & multo minus contra Antonium, ita nec possunt probare testes qui dicunt se ab illo auduisse. præterea collusio huiusmodi prætensa non esset super Vicariâ sed super Prioratu, ideo nihil influunt ad nullitatem resignationis, maxime cum nullo modo probet Antonium fuisse participem collusionis, & tamen Gigas & alij per eum allegati præsupponunt collusionem interuenisse ex parte utriusque. Non obstat quod dicitur non constare quod deducta pensione ducatorum 40. imposita ad favorem Sancti remaneant centum pro rectore, iuxta decretum Concilij Trident. ac decretum appositum in gratia resignationis & reservationis pensionis, quia fuit responsum de hoc nullum verbum legi in literis expeditis ad favorem Antonij resignatarij in actis productis, quare cum ipse teneatur verificare solum ea quæ sunt narrata in suis literis, non videtur curandum si non probatur fructus vicariæ ascendere ad tantam summam, ut soluta pensione centum pro se remaneant, quod erit probandum per Sanctiūm cum pensionem voluerit consequi.

280 Unde existimo quod si tempore executionis resignans esset mortuus, non esset opus eius congruam verificare, cum mortuus illa non egeat, & hoc forte voluit quædam declaratio S. Congregationis Con-

cilij super cap. 2. sess. 22. de reformatione, & quæ sic ait: quidam resignavit canonicatum alteri, ut infra mensem teneatur docere quod aliunde commode, &c. moritur infra mensem, ordinarius voluit conferre canonicatum per obitum, respondit Congregatio, non posse, quia affectus cum semel Papa apposuerit manus, alias ista declaratio pateretur difficultatem ex dict. §. part. capit. i. a numero 154.

Si tamen executor quia sibi non constitit resignantem aliunde habere unde commode vivere posset, pronuntiavit, non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi nec sufficit in gradu appellationis id constare, ex quo iam defecit conditio executionis, &c. Cum vero resignatio est expedita in forma gratiosa, tunc clausula seu narratiua si quod aliunde habet, unde vivere possit, debet esse vera tempore datæ ex primo cap. de qua n. 288.

Unde inferitur ad dispensationes matrimoniales quæ committuntur ordinariis, ut dixi cum clausula, quod diligenter se informant, & si reperiunt preces veritate nisi dispensent, quod sufficiat narrata esse vera, & verificari tempore executionis ipsius dispensationis, seu commissionis licet tempore datæ literarum non essent vera, & ita videtur praticari, nam articuli qui fiunt pro verificatione dispensationum semper loquuntur de tempore præsentis & non de tempore datæ.

Quamvis contrarium scilicet narrata debere fuisse vera tempore impetrationis & relationis factæ Papæ, & non postea tempore executionis teneat Cordub. in sum. quaestio. 45. opini. 2. pun. 1. & Ioan. Gutierrez questio. Canon. libro secundo capite decimo quinto numero 131. & 133. & Thom. Sanchez de matrim. lib. octavo disputatio. 30. n. 4. & ex Abb. in cap. quia circa, de consanguinitate & affinitate num. 4. qui ait quod veritas narratorum in dispensatione est consideranda secundum tempus impetrationis non enim sufficit narrata prius fuisse vera, vel post impetrationem verificata, quando veritas causarum narratur de præsentis, & quod necesse sit probare narrata esse vera si tempore impetrationis docent, etiam Rebuffus ad leges Gallicas 2. tom. titulus de rescriptis in præfatione, numer. 56. & Mascard. d. conclusionem. 1128. num. 22.

Sed Abb. ibi non loquitur si in nostris terminis, scilicet quando dispensatio committitur alicui cum clausula quod informet, & si reperiunt preces veritate nisi dispensent, sed loquitur de dispensatione in forma gratiosa, in qua certum est veritatem narratorum considerandam esse secundum tempus impetrationis iuxta dicta regu. quod surreptio consideratur respectu datæ, quæ licet præcipue procedit, & ita etiam accipiendi sunt Rebuffus, & Mascard. ibi.

Verum est tamen, quod in dispensationibus cum copula in quibus impetrantes narrant inter eos copulam præcessisse, & quod nisi matrimonium inter eos contraheretur ipsa diffamata, & innupta remaneret, grauiusque exinde scandala possent verisimiliter exoriri, ut solet dici in dispensationibus, cum copula propter infamiam si ista non essent vera tempore impetrationis, sed postea consulto copulam habuisse, ut infamia, & nota posset verificari vel alias infamiam, & notam propter fraudem, & dolum si quæ alicui patrocinar non debent capi. sedes cap. ex tenore de rescriptis. & sic procedet sententia Cordub. sup. quam sequuntur Mandos. Rodrig. in sum. 1. tom. cap. 36. nu. 9. Veg in sum. part. cap. 83. casu 4. & Ledes. in sum. de matrim. c. 274. difficul. 7. conclusio.

& Thom. Sanchez d. numer. 5. & sententia Ioan. Gutierrez sup. non alias.

289 Et e conuerso ¶ non sufficit causam narratam fuisse veram tempore impetrationis, & relationis factæ Papæ, si tempore informationis, & executionis ea deficiat & iam non sit vera, vt si narratum est mulierem esse pauperem, aut habere dotem minus competentem, licet tunc ita esset, tamen si ante executionem commissionis & antequam ordinarius dispenset ea causa deficiat, vt quia iam facta sit diues aut habeat dotem competentem, quia obuēnit ei hereditas, vel legatum, &c. vitiat, dispensatio quæ est in fieri Ioan. Gutierrez supra num. 132. Tho. Sanchez lib. 8. disp. 19. num. 27. & d. disp. 30. num. 12. Humada ad Greg. Lopez in l. 2. tit. 15. par. 2. gloss. 10. num. 5. & 6.

290 Quamuis contrarium teneat Enriq. ¶ in sum. libr. 14. cap. 17. §. 10. ex Couarr. lib. 1. vari. cap. 20. n. 5. verfi. bis breuiter. Sed Couar. loquitur in dispensat. facta & fortita effectum, quæ non vitiat, etiam si postea causa deficiat Ioan. Gutier. supra. Vnde in prædicto casu si postquam ordinarius virtute commissionis, & mandati Papæ dispensauit, mulier facta esset diues, aut haberet dotem competentem non vitaretur dispensatione etiam si nondum matrimonium esset contractum quicquid dicat Thom. Sanchez d. disp. 30. num. 14. & seq. quanto magis si esset contractum, etiam si tempore ¶ dispensationis haberet spē quasi certam successionis, dotationis, vel applicationis bonorum competentium, si non est legitime necessario sibi debita, quia antequam successio, & applicatio fiant, non sunt bona illius, ita Nauar. conf. 19. de rescriptio. quem sequitur Marcus An. to. Genuen. in praxi Archiepiscopali Curia Neapolitana ca. 25. num. 81. & Thom. Sanchez supra a num. 21. d. disp. 19.

Rursus circa illam clausulam, quod resignans aliunde habeat ¶ unde commodè viuere possit, aduerte quod narratiua in resignatione facta, & clausula, quod resignans habeat aliunde, vna cum pensione sibi in tali resignatione reservata, unde commodè possit, verificatur sufficienter si ex pensione illa habeat. unde viuere possit, licet non verificetur quod habet etiam aliunde, quia intentio Papæ est quod remaneat congrua, siue remaneat ex pensione tantum, siue etiam aliunde, ita fuit resolutum in vna Zamoren. Beneficij vigesimo. Iun. 1594. coram Domin. meo Corduba.

294 Et quamuis in literis dicatur, dummodo ¶ aliunde habeat unde viuere possit, non excluditur, quin pensio sit in congrua computanda, quin verbum aliunde ponitur ad exclusionem beneficij resignati, non autem pensionis, vt in illa Brixien. parochialis 20. Nouembris 1598. coram D. Penna supra relata 2. par. ca. 5. n. 209.

295 Tandem admoneo lectorem, ¶ quod in hac materia de executione, & verificatione literarum caueat à Flores de Mena. d. 9. 4. ex num. 19. nam eam confundit nec recte callet sicut iurisperiti Hispani.

§. 3.

An gratia in forma dignum expiret morte Papæ concedentis re integra.

SVMARIA.

AN gratia, seu mandatum de prouidendo, in forma dignum, expiret morte Papæ concedentis reinte-

gra, &c. a num. 396. resolutur, contra aliquos, non obstante cap. si cui nulla, d. præben. in 6. ver. secus, quod procedit ubi mandatur prouideri certa persona de incerto beneficio vacaturo, & sic in gratia facienda, & cetera.

Id procedit etiam si mandetur prouideri de certo beneficio, cum causa cognitionis & citationis partis, nam etiam tunc non expirat gratia, nec executorum potestas num. 303. contra aliquos relatores. n. 304.

Gratia ad Beneficium vacaturum incertum, non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integra, quando non committitur executori prouisionem, sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc a n. 305. & ponitur Rota decisio.

Si alicui sit gratia concessa per quam committitur assignatio certa pensionis huiusmodi gratia non expirat morte Papæ re integra numero 309. Si vero committeretur assignatio pensionis incerta expiraret numero 310.

Dispensationes quæ committuntur ordinariis, vt precibus veris reperiis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis, re integra, quamuis mandatum de dispensando non habeat vim dispensationis, sed ad hunc possum ordinarij illius expedire, etiam sede Apostolica vacante, antequam etas regul. Cancellaria super renouatione literarum prædecessoris contra Nauar. & alios nu. 311.

Quod dicunt Io. And. Fel. & alij, quod facultas dispensandi cum certis personis favore illarum, expirat morte concedentis, re integra potest intelligi, quando est concessa huiusmodi facultas simpliciter, absq; mandato & precepto, &c. n. 314.

Licentia eligendi confessorium, data à Papa, vel Episcopo, seu parochio, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi penitenti. num. 315. Licet in licentia data per Episcopum, seu alium Papæ inferiorem, contra teneant Abb. & alij n. 316. Quod maxime procedit, quando tali licentia datur accessorie ad indulgentiam n. 317. Et quando datur in Bulla concessa favore Principis, vt cruciata. n. 318.

Similiter licentia audiendi confessiones, data alicui sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expiraret morte concedentis. num. 319. non solum quoad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem quæ absque dubio non expirat, sicut licentia seu reuerenda ad suscipiendos ordines, sed etiam quoad delegationem & commissionem iurisdictionis ad absoluendum, quæ etiam non expirat à numero 320.

Cap. gratum, cap. relatum, & c. licet de officio delegati, ubi habetur, quod iurisdiclio delegata expirat morte delegantis, re integra, loquuntur de iurisdictione fori contentioso, non voluntaria. n. 324.

Idem esse in licentia, seu iurisdictione, alicui data à parochio, ad audien. confessiones suorum subditorum, nu. 325.

Quamuis iurisdiclio ab eo delegata assumendo illum in vicarium, seu coadiutorem suum, expiret morte parochi, sicut potestas vicarij Episcopi, numero 326.

Licentia audiendi confessiones certarum personarum data alicui ipsarum favore, expirat morte concedentis, n. 327.

Licentia, & facultas testandi, concessa à Papa non expirat morte concedentis re integra n. 328. Et similiter licentia, & facultas faciendi maioratum a rege concessa non expirat morte concedentis re integra numero 329.

& idem

& idem indistincte in licentia data per regem ad extrahendum seu alienandum bona maioratus, etiam si concedatur sub nomine ipsius regis n. 330.

Quod procedit etiam si licentia & facultatis faciendi maioratum, testandi, aut alienandi, non essent expedita, contra aliquos n. 331. & seq. Quando gratia est concessa per Principem n. 333. Et ita gratia etiam ad aliquid faciendum concessa per Papam expeditur per successorem in forma rationi congruit, n. trecentesimo trigesimo quarto.

Procedit etiam sine licentia & gratia sit concessa ex causa necessaria, & cum causa cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causa cognitione, n. trecentesimo trigesimo quinto.

De hac materia, an gratia vel mandatum expiret morte concedentis, & c. remissive n. trecentesimo trigesimo sexto.

²⁹⁶ D Vodecimo, & ultimo principaliter t dubitatur, an gratia seu mandatum de providendo in forma dignum expiret morte Papae concedentis re integra, ita quod executor deputatus ad illius executionem non possit procedere.

²⁹⁷ Et videtur expirare ex cap. cui nulla versiculo secus de prebend. lib. 6. ubi dicitur, quod si super provisione certa personae faciendae sit data potestas alicui providendi mandatur gratiam, & favorem, illa quidem expirat omnino si concedens re integra moriatur, & facit regula l. mandatum. C. mandati, & S. recte, instituit. eod.

²⁹⁸ Per quem t tex. in d. cap. si cui nulla. inquit Agidius decis. 542. quod mandatum factum per legatum, de providendo certae personae de certo Beneficio, tunc vacante, moriente legato ante mandati executionem, ipso iure expirat. Et sequitur Staphileus de literis gratiae tit. quibus modis expirent literae ad Beneficia, in princ. num. 1. & 2. Et ita videntur tenere Decius in Rubr. de constituto. 1. lectura numero 41. ibi secus si deberet fieri per alium cui committeretur, & Ripa ibidem nu. 50. ibi, secus si per viam commissionis sit alteri mandatum quod conferat. Corrales de Benefic. 4. par. cap. 5. n. 54. ibi, licet secus si collatoribus tantum. Zerola in praxi Episcopali 2. par. verbo delegatus §. 1. & Mandos Rodriguez quast. regularium 1. tom. 9. §. ar. 1. & Thom. Sanch. de matrimon. lib. 8. disputatio. 28. num. 43 & 64. & 81.

³⁰⁰ Nihilominus tamen contrarium est dicendum, nempe gratiam, seu mandatum de providendo in forma dignum, nullo modo expirare morte Papae concedentis re integra, sed adhuc posse executores ad illius executionem procedere. Nam ubi mandatur providendi certae personae de certo Beneficio vacante gratia dicitur facta, ex quo saltem habet ius ad illud, licet non habeat in re ut dicitur supra 4. par. cap. 3. in modo n. 59. & sic intrat tex. in cap. si super gratia, de officio deleg. in 6. ita Rota decis. 12. de officio deleg. alias 349. in novis. Hier. Paulus in practica Cancellariae vers. praestantissime doctor. quem sequitur Rebuffus in concordatis Rubric. de mandatis Apostolicis §. 1. verb. fuit parificatus. Mil. in reper. verb. gratia facta licet nondum executi. Gigas de pension. quastio. 91. numero 4. Anton. Gabr. titu. de prebend. concl. 1. numero 19. & 35. Mandos. reg. 10. quast. 2. numero 4. Acededo in l. 2. numero 4. & 5. tit. 7. lib. 5. recopilatio. D. Ioan. Gutierrez canon. quast. 1. l. 2. c. 17. n. 5 & Enriq. in sum. l. 14. c. 17. n. 7. & tenet Tho. Sanchez sup. n. 87. & seq. ³⁰¹ Et tex. in d. cap. si cui nulla vers. secus procedit t ubi mandatur providendi certae personae de incerto bene-

ficio vacaturo: & sic in gratia faciendae cum gratia non respiciat, nec videatur afficere aliquod beneficium certum, ut cum intelligunt doctores ibi, & in d. cap. si super gratia, Rota, Gigas & Mandos. sup. & Man Rodriguez sic intelligendus quast. regul. 2. tom. quast. 46. ar. 7. ad finem. & Graffius in decis. aureis casuum conscientiae lib. 4. cap. 2. numero vigesimo octavo & forte Gonzalez glos. 12. numer. 42. & facit quod tradit Cuchus in institution. maioribus libro primo tit. 7. numero 50.

Quamvis Hieron. t Paulus supra, quem sequitur ³⁰² Rebuffus & Gutierrez, & Thom. Sanchez d. nu. 87. & 95. teneat id procedere etiam ubi mandatur providendi certae personae de Beneficio vacaturo etiam incerto, intelligens d. cap. si cui nulla vers. secus, ubi non est proprie mandatum, sed simpliciter concessa facultas, at hic intellectus violat literam tex. ibi, mandatur.

Quae resolutio procedit t etiam si mandetur ³⁰³ providendi de certo Beneficio, cum causa cognitione, & citatione partis, nam etiam tunc non expirat gratia eadem ratione, nec executorum potestas tanquam accessoria ex d. cap. si super gratia, quod non solum procedit in executoremero, sed etiam in mixto, ita maior pars dominorum in d. decis. 12. & Hiero. Paul. sup. quem ut dixi sequuntur Rebuffus, & Gutierrez sup. & Tho. Sanch. z n. 88.

Quamvis contradicant collector, ibi Gigas t sup. n. 304 & Flores 7. q. n. 74. qui dicunt tunc executoris potestatem expirare licet non gratiam. Et Francus in d. cap. si super gratia n. 4. & Mil. & Mandos. supra, qui videntur velle etiam gratiam tunc expirare, quia dicunt esse gratiam faciendam.

Sed & gratia ad beneficium vacaturum t incertum ³⁰⁵ non expirat morte Papae ante vacationem, etiam re integra, quando non committit executori provisionem sed ipse confert ex nunc, prout ex tunc, quia tunc gratia est facta, & c. Guidobonus decis. 29. in manusc. & Rota in vna Calagurritana expectatiua. 1. Iulij 1592. coram D. Penna in qua fuit resolutum, quod expectatiua concessa a Papa Gregor. t XIII. Doctori Frances ad canonicatum & prebendam Calagurritan. qui 1. 2. vel ulteriori loco vacaverit quem infra mensem a die notitia duxerit acceptandum, non expirat morte Papae ante vacationem canonicatus, quia cum non committat executori provisionem, sed ipse conferat ex nunc, prout ex tunc, gratia est facta & data executorum accessoria, & ideo non expirat, & c. capite si super gratia, de officio deleg. in 6. Secus si esset faciendae capite si cui nulla, de prebend. in 6. Gabr. titulo de prebend. conclusionem prima Guidobonus decisione vigesima nona, & quia res non erat integra, quia auditor camer. & unus ex executoribus fulminaverat ante mortem Papae processum, nam cum non detur executor ut cognoscat, sed ut exequatur, actus ille sine citatione, sufficit ut res desinat esse integra, perpetuetur iurisdictio. Gemina in dict. capit. si cui nulla, numero sexto. Francus numero 3. glos. Hispanus reg. 10. Ioan. Nicol. tract. de generis expectatiuis. cap. 3. num. 2. Guidobonus d. decisione & quamvis esset condicionalis non expirat cum non sit gratia faciendae sed facta, & c. Goncal. sup. numero 42.

Et fuit confirmatum coram eodem. 9. t Octob. ³⁰⁷ 1592. & quod propter illa verba, ex nunc, prout ex tunc conferimus, & c. perinde est ac si Papa tempore d. gratiae contulisset, & omnia retro trahuntur ad tempus datae, Crescen. dec. 260. Et similiter gratia t expectatiua prebendae vacaturae non expirat morte conce-

uentis quando est creatus in canonicum, Francus in d. si super gratia. n. 2. Guidobonus decis. 33. ubi habetur quod obtinens creari in canonicum potest acceptare prebendam vacantem mortuo Papa qui eum creauit in canonicum, quia creatio in canonicum perficit gratiam, & solum expectat prebendam vacaturam, quo casu per obitum creati non expirat gratia, neque potestas executorum d. capite si super gratia, d. c. si cui nulla, Rota in nouis 349. & ratione canonicius prebenda debetur. c. relatum de preb.

306 Ex supradictis inferitur i. ad questionem t. de qua Gigas d. 9. 91. quod si alicui sit gratia concessa per quam committitur assignatio certæ pensionis in partibus huiusmodi gratia non expirabit morte Papæ concedentis re integra, sed executor poterit ad illius executionem procedere, ut ibi docet Gigas & Ioan. Guierrez d. c. 17. n. 5. & Thomas Sanchez d. n. 88. post Hieronymum Paulum supra, quia in isto casu gratia de pensione, est iam facta per Papam, licet illius reservationem executori in partibus committat, si vero committeretur assignatio pensionis incertæ, nepe quantitatis quæ videbitur executori, expiraret ex d. c. si cui nulla, vers. secus, quia tunc non esset gratia facta, ex quo non est de re certa, & determinata, sed facienda.

311 Secundo inferitur quod dispensationes, t. quæ iuxta Concilium Tridentinum sess. 22. ca. 5. de reformatione committuntur in partibus ordinariis, ut precibus veris repertis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis re integra. Quamuis mandatum t. de dispensando etiam ubi non requiritur causæ cognitio, non habet vim dispensationis. Achilles dec. 78. Mohed. ii. de filiis presbyterorum Papæ ad decisionem 2. de filiis presbyterorum in nouis n. 10. & contra Præpositum inc. quia circa, de consanguinit. & affinitate. recte tradit Couarruias in 4. 2. p. cap. 6. §. 9. numero 11. in ultimis editionibus & Nauarrus conf. 3. qui filij sint legitimi, & Thom. Sanchez qui alios citat dicit lib. 8. disp. 30. numero 12. Sed adhuc possunt ordinarij illas expedire, etiam sede Apostolica vacante, antequam exeat reg. 10. seu 11. Cancellariæ super reuocatione literarum prædecessoris gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum. Nam gratia dispensationis per ipsum Papam censetur facta, est enim gratia singularis, certa & determinata; cuius executio, & dispensationis in esse deducto committitur, & mandatur ordinariis, ita Hieronymus Paulus supra, Mayolus de irregularitate l. 4. cap. 51. numero 6. Syluest. verb. gratia numero 3. Tabiena §. 5. & Armilla numero 5. eodem verbo. Enriquez in summ. l. 7. cap. 21. §. 7. & l. 12. capit. 3. §. 10. & leg. 14. cap. 17. §. 7. Man. Rodriguez quest. reg. 1. tom. 9. art. 1. & Clarius 2. tom. qu. 46. art. 7. P. Ledesma in summ. de matrim. c. 27. 2. conclus. & Suarez 5. tom. de censuris disp. 41. sect. 2. ad fi. & Tho. Sanch. d. numero 87.

313 Quamuis contrarium teneant Nauarrus in Man. Latino editionis anni 1584. capit. 27. nume. 253. & conf. 3. de filiis presbyterorum numero 2. & conf. 2. num. 1. de offic. deleg. & cum eo Vgol. de irregular. c. 62. in princ. n. 6. & Zerola supra, & Sairus de censuris lib. 7. c. 14. n. 6. & 7. & videtur tenere Sarmiento de redditib. 4. p. cap. 4. num. 2.

314 Et quod dicunt Ioan. And. ad Specul. tit. de dispensat. §. descendum, vers. quid sit, sub n. 19. & Felin. in c. licet undique, in princ. de offic. deleg. Syluest. & Ant. Gabr. n. 6. ubi supra, & alij citati per Thom. Sanchez supra n. 86. quod facultas dispensandi cum certis personis fauore illarum, expirat morte concedentis re-

integra, potest intelligi, quando ad contemplationem, seu fauorem dispensandorum alicui est concessa facultas simpliciter absque mandato, & præcepto, sed faciendo eum voluntarium ministrum, & commissarium dispensationis faciendæ, ex Hieron. Paulo, & Rebuffus supra, tunc enim cum pars non habeat ius, ut secum dispensetur, sed sit in voluntate commissarij dispensare, vel non, non potest dici gratia facta, sed faciendæ, quicquid dicat Enriquez d. lib. 12. c. 3. §. 10. & ita intelligit Th. Sanchez sup. n. 87. & 89.

Tertio ex supradictis inferitur, t. quod licentia eligendi confessarium data à Papa, vel Episcopo, seu parrocho, non expirat morte concedentis, quia est gratia facta ipsi penitenti, ut post Palud. in 4. dist. 17. q. 3. col. 5. qui tamen id non dicit, tenet Nauarr. in capit. placuit, de penitentia dist. 6. num. 35. & a. num. 106. Didacus in l. 1. tit. 12. libro 3. ordin. q. 36. Salcedo in praxi crimin. Bernard. Diaz. capitulo 26. litera C. vers. postquam vero ad fin. Enriquez in summ. lib. 7. cap. 21. §. 6. Eman. Rodriguez d. 2. tom. quest. regul. quest. 46. art. 8. & Suarez 4. tom. de penitentia disp. 26. sect. 3. numero 7. Th. Sanchez dicit. disp. 28. numero 75. & 93. & compendium Bernardorum verb. absolutio prima §. 16. & absolutio 2. §. 6. & post hæc González d. gloss. 12. numero 39.

Licet in licentia data per Episcopum, t. seu alium Papa inferiorem, contra teneant Abb. in c. fin. de off. legati numero 9. Syluest. in summ. verb. confessor. 1. quest. 7. & verb. indulgentia numero 16. Angel. verb. gratia §. 3. & verb. indulgentia §. 7. Gomezius in tract. breuium numero 26. Cordu lib. 5. quest. 36. Cosmas Philiar. de offic. Sacerdotis. 1. tom. 1. p. libro 2. capit. 24. ad fin. quia dicunt esse præiudicatiui Ecclesiæ. Sed ista ratio cessat, ex quo potest per successorem reuocari.

Quæ illatio t. maxime, & sine difficultate procedit, quando licentia eligendi confessarium datur accessoria ad indulgentiam, ut in Iubileis, tunc enim sicut gratia principalis indulgentiæ morte concedentis non expirat, ita nec licentia eligendi confessarium accessoria, ex dict. capitulo si super gratia. & facit reg. accessorium libro sexto & c. constitutus. de re-scriptis.

Et quando datur in Bulla concessa fauore, t. & contemplatione principis, ut in Bulla Cruciatæ, quæ cõceditur Regi pro expeditione belli contra infideles, & sic tanquam gratis facta ipsi Regi, non debet expirare morte concedentis.

Similiter etiam licentia t. audiendi confessiones seu facultas administrandi Sacramentum penitentiae, data alicui Sacerdoti ipsius contemplatione à Papa, seu Episcopo, non expirabit morte concedentis, quia est gratia facta ipsi Sacerdoti, & sic intrat text. in d. c. si cui nulla 1. pari. & in d. cap. si super gratia.

Quod procedit non solum quoad simplicem licentiam, seu approbationem, & expositionem, t. de qua Concil. Trident. sess. 23. de reformatione, cap. 5. quæ absque dubio non expirat, extraneis inter cunctas, de priuileg. ver. ut autem quæ, quo ad hoc non est reuocata. Soto in 4. dist. 18. q. 4. art. 3. circa medium. Enriquez in summ. lib. 6. cap. 6. §. 7. Grassis lib. 1. cap. 13. num. 49. P. Ledesma in summ. de Sacramento penitentia, cap. 12. 1. dub. circa fin. & Vega in Elspeio de Curas, cap. 11. n. 278.

Quia est mera t. gratia, sicut licentia, seu reuocandæ ad suscipiendos ordines ab alieno Episcopo, quæ

quæ non expirat morte concedentis, vt cum aliis quos referunt tradunt Didacus Perez d. 9. 36. Salcedo d. vers. postquam vero Ioan. Gutierrez prati. 9. lib. 2. 9. 75. num. 5. & Canon. qu. lib. 2. d. cap. 17. & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopi curie Neapolitane, cap. 81. num. 4. & cap. 85. num. 39. Thom. Sanchez numero 83. & Gonzalez num. 36. Sed etiam quoad delegationem, & commissionem t iurisdictionis ad absolendum, quæ etiam non expirat ex d. ratione. Enriquez lib. 7. cap. 21. §. 6. & Suarez d. sect. 3. & Genuen. d. cap. 85. num. 39. Thom. Sanchez d. disput. 28. num. 72. & compend. Bern. supra. Quamuis contra teneant Palud. in. 4. d. dist. 17. §. 4. num. 25. t D. Anto. 3. part. ut. 17. cap. 9. in fin. & Cofinas Philarch. vbi supra.

324 Nec obstat, t quod iurisdicção delegata expirat morte delegantis re integra, c. gratum. c. relatum. c. licet de off. deleg. quia vt recte inquit Suarez ibi nu. 5. & 7. & Th. Sanchez d. m. 72. ista intra loquuntur de iurisdictione fori contentiosi, quæ non datur in fauorem ipsius iudicis, nec habet rationem gratiæ, sed tantum iustitiæ. hæc autem delegatio est iurisdictionis voluntariæ, & habet rationem gratiæ, sicut etiam in casu d. c. si cui. nulla est delegatio iurisdictionis voluntariæ ad conferenda Beneficia, &c. & ita videtur consuetudine receptum, vt inquit Suarez ibid. n. 10. & Th. Sanchez d. n. 72.

325 Et idem esset in licentia, seu iurisdictione talicui data à parochia ad audien confessiones suorum subditorum. Quamuis iurisdicção ab eo delegata alicui assumendo illum in Vicarium, t seu coadiutorem suum expirare videatur morte parochi, sicut potestas Vicarij Episcopi expirat mortuo Episcopo, quia illa delegatio sic facta tanquam Vicario, seu coadiutori, non videtur gratia facta ipsi sacerdoti, &c.

327 Et etiam licentia, seu facultas audiendi t confessiones certarum personarum data alicui Sacerdoti, etiam à Papa, fauore, & contemplatione ipsorū pccitentium expiraret morte concedentis, ad dicta supra n. 324.

328 Ultimo ex supradictis inferitur, quod licentia, t & facultas testandi concessa à Papæ non expirat morte concedentis re integra, vt contra Maria. Soc. lun. conf. 89. vol. 1. docent Bursat. conf. 178. in princ. l. 2. Nauarr. de redditib. 9. 3. nu. 8. Et Sarmiento eod. tract. 4. p. c. 4. n. 2. Granutius theoremate 13. Io. Gutier. d. lib. 2. prati. 9. 75. Fachineus lib. 5. c. 99. Eman. Rodr. d. 9. 46. art. 8. Molina de iust. 1. tom. tract. 2. disput. 141. ad fi. Th. Sanchez sup. num. 82. Gonzalez num. 35. & Rota decis. 47. part. 1. diuersor. Et fuit dictum in vna Papien. fructuum 11. Febr. 1601. coram D. Lancelloto, & tenet iam Couarr. in cap. cum in officio, de testamen. numero octauo in nouissimis editionibus, quamuis antea ibi tenuisset cum Socino, cum quo videtur tenere Mieres de maioritat. 4. part. quæst. decima numero nono.

329 Et similiter licentia, & facultas faciendi t maiorum à Rege alicui concessa, non expirat morte concedentis re integra, vt est lex in terminis 43. Tauri, & in noua recopilatione est l. 2. tit. 7. lib. 5. vbi Doctores Hispani. Et idem t erit indistincte in licentia data per Regem ad extrahendum, seu alienandum bona maioratus, etiam si concedatur sub nomine ipsius Regis quicquid velit Mieres dist. 9. 10. ad fin. quem videtur sequi Gutierrez dist. lib. 2. prati. 9. 74. Quod procedit t etiam si literæ dictæ licentiæ, & facultatis, faciendi maiorum, seu testandi, aut a-

lienandi, non essent expeditæ, ex traditis per Felin in rub. de constitut. nu. 5. & Decium, Ripam, & Beronium ibi, & Seluam de Benef. 3. part. 9. 22. num. 3. Quauis t in hoc contra teneat Molina de Hispanorū primog. lib. 2. cap. 7. num. 64. quem sequitur Matienço in d. l. 2. recopilatio. gloss. 2. num. 1. in fin. & ibidem Azuendo num. 11. Velazquez de Auendanno in d. l. 43. Tauri gloss. 1. nu. 2. & gloss. 2. Ioan. Gutierrez d. lib. 2. prati. quæst. 74. in princ. & 9. 75. num. 2. & lib. 2. cano. d. c. 17. n. 14. & Eman. Rodriguez d. art. 8. quia hæc gratia non continet quid perfectum, sed datur ad aliquid faciendum.

Sed, contra Molinam recte tenet alter t Molina Theologus de iustitia 3. tom. disput. 599. num. 6. quando gratia est concessa non per ministros dependentes à Principis subscriptione, sed per Principem per solum verbum fiat, sequitur Thom. Sanchez supra d. lib. 8. disput. 29. num. 7. & Gonzalez d. gloss. 12. a numero 45. & ita gratiæ etiam ad aliquid faciendum concessæ t per Papam, qui obiit ante expeditionem literarum, expediuntur per successorem in forma rationi congruit, iuxta reg. 9. Cancellaria de literis in forma rationi congruit expedien. vbi gloss. & Rebuff. & Mandos. & Molina d. num. 6. & Gonzalez num. 48.

Et supradicta procedunt, siue licentia & gratia t sit concessa ex causa necessaria, & cum causæ cognitione, siue ex causa voluntaria, & sine causæ cognitione, quicquid dicat Azuendo in dist. leg. 2. numero 6.

Et de hac materia, in gratia, t vel mandatum expirat morte concedentis, vide longam remissionem Cenedi Collectanea 1. ad sextum, & circa literas gratiæ & iustitiæ, quæ expirant per mortem Papæ, videntur est d. reg. 10. seu 11. Cancellaria, super reualidatione literarum prædecessorum gratiæ, & iustitiæ, infra annum concessarum, & ibi gloss. & Rebuff. & Mandos. & notat Gonzalez supra numero quinquagesimo primo & 52.

CAP. III.

De Executoribus literarum in forma breui de capienda possessione.

S V M M A R I A.

Sunt alij extraordinarij executores, nempe breuium de capienda possessione, num. 1. quæ duplici modo solent concedi, vel nomine camera, vel ad fauorem literarum, n. 2. & tenor breuiis ponitur, nu. 3. à qua formula parum distat ea quam ponit Mandos. num. 4. & breuiis ad fauorem literarum, idem est tenor in substantia, &c. n. 5.

Per concessionem breuium non contrahuntur decreta Concil. de prima instantia coram ordinarijs tractada, vt Greg. XIII. declarauit, & S. Cong. Concil. & cum agitur de Beneficijs reseruat. committitur causa in curia in prima instantia, & cum de literarum Apostolicarum intellectu tractatur, numero sexto, septimo, & octauo.

Dicta breuia regulariter, & de stilo, dantur solum super Beneficijs reseruat. seu affectis à n. 9. & n. 11. ponitur resolutio Rota.